

**VI SAMLAR ALLA
GODA KRAFTER TILL
GEMENSAM HANDLING**

Rädda Barnen

ÅRSRAPPORT 2015

Foto omslag: Pedro Armestre/Save the Children, Grekland

Foto sid:

- 5: Anna Pantelia/Save the Children, Grekland
- 6: Rädda Barnen, Sverige
- 7: Oskar Kullander
- 8: Tanya Bindra/Save the Children, Mali
- 10: Anna Pantelia/Save the Children, Grekland
- 13: Save the Children, Pakistan
- 16: Beatriz Ochoa/Save the Children, Jordanien
- 20: Save the Children, Vietnam
- 29: Save the Children, Vietnam
- 31; Nour Wahid/Save the Children, Libanon
- 35: Pernilla Norström/Rädda Barnen, Sverige
- 43: Chloe White/Save the Children, Grekland
- 52: Nour Wahid/Save the Children, Libanon
- 58: Save the Children, Pakistan
- 60: Souvid Datta/Save the Children, Guatemala
- 62: Save the Children, Filippinerna
- 65: Beatriz Ochoa/Save the Children, Jordanien
- 68: Jerome Balinton/Save the Children, Filippinerna
- 73: Simine Alam/Save the Children, Grekland
- 78: Chloe White/Save the Children, Grekland
- 80-81: Baai Jabang/GAMCOTRAP, Gambia
- 86: Chloe White/Save the Children, Grekland
- 88: Tanya Bindra/Save the Children
- 92: Ahmad Baroudi/Save the Children, Syrien
- 94: FN:s Globala mål 2016.
- 97: Asad Zaidi/Save the Children, Pakistan
- 98: Alejandro Kirchuk/Save the Children, Peru
- 99: Elin Berge
- 101: Jörgen Hildebrandt
- 102: Christena Dowsett/Save the Children, Syd Sudan
- 104: Rädda Barnen, Sverige
- 106: Jörgen Hildebrandt
- 107: Rädda Barnen, Grekland
- 108: Pernilla Norström/Rädda Barnen, Sverige
- 109: Jörgen Hildebrandt
- 111: Jonas Grätzer
- 112: Save the Children, Pakistan
- 123: Simon Edmunds/Save the Children, Grekland/Makedonien
- 124: Alejandro Kirchuk/Save the Children, Peru
- 126: Pham Thi Thuy An/Save the Children, Vietnam
- 128: Robert McKechnie/Save the Children, Papua Nya Guinea
- 132: Simine Alam/Save the Children, Grekland

64, 67, 71, 75, 77, 82, 83, 84, 85, 88, 90, 120, 123, 127: Maria Rodikova

Tack till alla barn från Ulvsundaskolans klass 1, 2 och 3 i Stockholm som uttalat sig i rapporten.

Produktion: Rädda Barnen 2016

www.raddabarnen.se

Projektledning, textbearbetning, texter: Maria Rodikova/Proidea.

Text sid 110-111: Sophie Arnö (ur tidningen Barn).

Form och grafik: Anna L Andrén/AnnaGrafik.

Årsrapport 2015

Det här är Rädda Barnens årsrapport över verksamheten 2015. Rapporten har fyra delar: årsredovisning, effektrapport, verksamhetsberättelse, och hållbarhetsredovisning. De fokuserar var och en på olika saker:

I årsredovisningen redovisar vi det finansiella utfallet och verksamheten under året. Här kan du också läsa om Rädda Barnens organisation och om hur vi arbetar.

Effektrapporten redovisar Rädda Barnens resultat utifrån de strategiska målen för verksamheten. Här hittar du också vilka indikatorer vi har för att mäta måluppfyllelse och vad de visar de senaste tre åren.

I verksamhetsberättelsen gör vi några nedslag i verkligheten och berättar den konkreta historien bakom resultaten. Du får möta människor och läsa om projekt.

Hållbarhetsredovisningen beskriver hur verksamheten genomförs socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart. Här redogör vi också för Rädda Barnens syn på hållbarhetsarbete utifrån ett barnperspektiv.

Förord	4
Årsredovisning	9
Förvaltningsberättelse.....	10
Resultaträkning	38
Balansräkning	39
Förändring av eget kapital	41
Kassaflödesanalys.....	42
Noter till resultat- och balansräkning	44
Noter till resultaträkning	46
Noter till balansräkning	51
Årsredovisningens undertecknande	56
Revisionsberättelse	57
Effektrapport	59
Verksamhetsberättelse	93
Hållbarhetsredovisning	113
Läshandledning	133

Rädda Barnen behövs mer än någonsin!

2015 var på många sätt ett omskakade år.

Medierna fylldes av skildringar av krigets brutala verklighet. Längs flyktvägarna till Europa kom starka bilder av barns utsatthet. Men 2015 var också ett år när Rädda Barnen tog ett kliv framåt och axlade ledarskapet för en opinion som vägrar acceptera stängda gränser eller likgiltighet inför barns lidande. Vi har tagit strid för att barnperspektivet ska stå i centrum för flyktingpolitiken. Runtom i Sverige såg vi fantastiska uttryck för medmänsklighet och engagemang. Rädda Barnen har en oerhört stark förankring hos allmänheten. 2015 välkomnade vi många nya medlemmar, frivilliga och en stark ström av individer och företag skänkte pengar för att stötta människor på flykt.

Flyktingresponser i Sverige är ett exempel på hur vi snabbt och framgångsrikt mobiliserar gemensamma krafter i vår organisation. Medlemmar, distrikt- och lokalföreningarna och personal har gjort fantastiska insatser i hundratals olika verksamheter runt om i landet. För första gången någonsin var humanitär personal på plats i Sverige för att utföra samma typ av uppdrag som är grunden i vår internationella fältverksamhet. Vår omfattande kunskap om barn i utsatta livssituationer innebar att vi hade en viktig roll att spela. Rädda Barnens bidrag efterfrågades av kommuner och ansvariga myndigheter. Inte minst på området traumamedveten omsorg kunde vi göra skillnad för barn. Distrikt- och lokalföreningarna spelade också en avgörande roll och engagerade sig i barnvänliga platser, språkcaféer, föräldragrupper samt delade ut välkomstryggsäckar med mera.

Rädda Barnen deltog i manifestationer för

asylmottagande runt om i Sverige där tiotusentals människor demonstrerade för en solidarisk flyktingpolitik. Vår stora namninsamling för lagliga och säkra vägar till EU resulterade i fler än 140 000 underskrifter – en av de tio största namninsamlingarna i Sveriges moderna historia. Tyvärr såg vi också många exempel på hur ansvarslösheten breder ut sig över Europa. Istället för att ta gemensamma krafttag för att värna asylrätten tävlade regeringschefer om att göra livet svårare för barn på flykt. Rädda Barnen spelade en mycket aktiv roll i motståndet mot inskränkningarna när det gäller möjligheten för familjer att återförenas och till permanenta uppehållstillstånd. Vårt påverkansarbete gjorde skillnad i debatten.

Större fokus på barn i debatten

På mediefronten gjordes en strategisk satsning som gav tydlig utdelning. Rädda Barnen är den barnrättsorganisation som är allra mest synlig i den offentliga debatten. Vi tog en allt större plats och ett enträget och långsiktigt arbete resulterade i större fokus på barns rättigheter i press, radio och tv.

Även om responserna för barn på flykt dominerade vår verksamhet under 2015 uppnådde vi också andra viktiga resultat. Rädda Barnen bidrog till den internationella insatsen mot ebolaepidemin med både omfattande informationskampanjer och sjukhusverksamhet. Fokus låg på de barn som lämnats ensamma när föräldrar och andra anhöriga insjuknat. Under året presenterade Rädda Barnen också den första "pappa-rapporten" eller "State of the World's Fathers". För att öka flickors möjligheter

måste vi också arbeta med fäder och bröder som målgrupper. Om män inte är lika engagerade för barns rättigheter i samma utsträckning som kvinnor får det negativa konsekvenser. Rapporten hade sin världspremiär vid ett seminarium i riksdagen i Stockholm som följdes av lanseringar i bland annat New York, Geneve och Nairobi.

Överst på den internationella politiska dagordningen stod de globala målen för hållbar utveckling. Världens ledare samlades i New York för att tillsammans enas om den agenda som skulle komma att ersätta millenniemålen. De kommande 15 åren ska FN fokusera på 17 huvudmål. I kraft av vårt världsomspännande nätverk lyckades vi bland annat lämna ett avtryck i form av delmål om att stoppa våld mot barn. Nu återstår ett minst lika viktigt arbete i att hålla medlemsstater ansvariga för att förverkliga de gemensamma utfästelserna och ambitionerna.

Vi bygger allianser

Tillsammans med bland andra Unicef är Rädda Barnen en av de viktigaste partnerorganisationerna i det globala partnerskapet mot våld mot barn. Mot slutet av 2015 lades grundstrukturen för ett samarbete som förhoppningsvis kommer

att innebära att våldsfrågan står i centrum för globala ansträngningar de kommande åren. Vi kan konstatera att det råder en tydlig medvind. 49 länder har hittills infört förbud mot barnaga. Det måste självklart bli fler och partnerskapet ger oss nya ingångar och stärker vårt arbete för att bygga allianser med lokala aktörer i civilsamhället.

Rädda Barnen är en viktig del av en storfamilj – den globala Rädda Barnen-rörelsen. Det är vår främsta styrka. Vi är aldrig ensamma och de erfarenheter som våra systerorganisationer gör blir också våra erfarenheter. 2015 formulerade vi tillsammans en gemensam global strategi med en tydligt formulerad vision: fram till 2030 vill vi se tre genombrott för mänskligheten: Att inget barn dör före sin femårsdag av orsaker som går att förhindra; Att alla barn får grundläggande utbildning av god kvalitet; Att våld mot barn inte längre tolereras.

Den internationella rörelsen gick in i en ny fas.

Kommer du på några särskilda rättigheter som bara barn har?

Barn har rätt att inte leva i krig.
INEZ, 9 ÅR

Rädda Barnens globala samverkansförbund är på god väg att förverkliga visionen om att vara en verkligt global rörelse. Vi har tagit de första gemensamma stegen för att förverkliga strategin. I en komplex omvärld ställs nya krav på vår organisation och kräver ökad samverkan: Hur ska det långsiktiga rättighetsarbetet se ut och hur ska vi balansera mellan katastrofinsatser och ett mer långsiktigt arbete? Hur stärker vi det lokala civilsamhället på plats i länder där vi arbetar och hur ska balansen se ut mellan hög-, medel och låginkomstländer och mellan städer och landsbygd?

Under 2015 fortsatte vi att utveckla vår verksamhet för Child Rights and Business. Det handlar om ansträngningar för att få företag att inte bara stödja vår verksamhet ekonomiskt utan också bli starka aktörer för barns rättigheter i sina kärnverksamheter. Idag finns en stor mottaglighet för vårt budskap bland före-

tagsledare. Rädda Barnen är en uppskattad och efterfrågad samtalspartner när det gäller hållbarhetsfrågor, ett område där vi också står för ledarskapet i den globala Rädda Barnen-rörelsen.

Av satsningen på hållbarhetsfrågor följer också det logiska kravet att vi lever som vi lär. Vi tog fram vår första hållbarhetsrapport 2012 och vi arbetar hela tiden med utveckla vårt hållbarhetsarbete. Målet är att Rädda Barnen ska vara en lärande organisation där vi sätter högt ställda mål. Det handlar om alltifrån hur vi påverkar klimatet till arbetsmiljön i våra verksamheter. Vi vill ta socialt ansvar genom insatser, program och projekt som leder till socialt hållbar utveckling för barn. Läs gärna vår hållbarhetsrapport där vi ingående beskriver vårt arbete och våra målsättningar.

Klimattoppmötet i Paris

Miljö- och klimatfrågan blir ett allt viktigare engagemangsområde även för Rädda Barnen. Klimattoppmötet i Paris (COP21) resulterade glädjande nog i en uppgörelse. Klimatförändringarna drabbar barn i utsatta situationer mest. Rädda Barnen har i seminarier för klimaträttvisa tillsammans med andra frivilligorganisationer uppmärksammat klimatfrågans rättvisaspekter: världens fattiga ska inte betala priset för klimatkrisen. Rädda Barnen är också drivande bakom deklarationen om att stärka skyddet för skolor i länder under väpnad konflikt. Vi har tillsam-

mans med andra arbetat hårt för att förmå den svenska regeringen att underteckna deklarationen vilket den under 2015 lovade att göra.

Rädda Barnen har de senaste åren byggt en gemensam global organisation. Vi har räknat in kraftigt ökade intäkter samtidigt som nya konflikthärddar i världen inneburit att hjälpbehovet ökat. Det gäller att alltid ha en beredskap för nya utmaningar och utvecklingsområden. Därför har vi tillsatt en framtidsutredning. Vi måste hela tiden rikta blicken mot horisonten. Även om vi är en av Sveriges mest framgångsrika folkrörelser kan vi inte luta oss tillbaka. Vi måste kunna ta emot och förvalta det engagemang som finns. Inte minst behöver vi hitta arbetsformer som gör det enklare för nya generationer av barnrättskämpar att komma in i vår verksamhet. En nyckelfråga är också hur vi bidrar till att stärka civilsamhället både inom och utanför Sveriges gränser. Inte minst erfarenheterna från verksamheten i ”På lika villkor” och arbetet med samver-

Vi måste hela tiden rikta blicken mot horisonten.

kansmodellen kring Restad Gård visar att vi uppnår största möjliga samhällsförändring när vi samlar alla goda krafter till gemensam handling.

På riksmötet 2016 kommer framtidsutredningen ge förslag till nya vägval för vår rörelse. Vi ska anta en ny verksamhetsinriktning och omsätta den globala strategin för svenska förhållanden. Resultaten under 2015 visar att vi har förmågan att snabbt ställa om vår verksamhet när barns behov kräver det. Vi vet förhållandevis lite om framtiden men en sak är säker: även fortsättningsvis behöver barn en tydlig och slagkraftig röst. Vi är den rösten.

Rädda Barnen behövs mer än någonsin.

Inger Ashing

Ordförande

Elisabeth Dahlin

Generalsekreterare

Årsredovisning 2015

Styrelsen och generalsekreteraren för Rädda Barnens riksförbund (802002-8638) avger härmed följande årsredovisning för räkenskapsåret 2015. Årsredovisningen har blivit granskad och godkänd av auktoriserad revisor och förtroendevald revisor i enlighet med god revisionsd¹.

Förvaltningsberättelse	10
1. Rädda Barnen – en barnrättsorganisation.	10
2. Det här vill Rädda Barnen uppnå.	11
3. Så här arbetar Rädda Barnen.	12
4. Rädda Barnens medlemsrörelse	14
5. Rädda Barnens globala organisation	16
6. Rädda Barnen bygger partnerskap	18
7. Så här styrs och organiseras Rädda Barnen	21
7.1 Styrelsen.	21
7.2 Valberedning	23
7.3 Revisorer	23
7.4 Kansli.	23
7.5 Utländska filialer/regionkontor	23
7.6 Anställda	24
7.7 Intern kontroll	25
8. Finansiella instrument	26
9. Resultat och ställning	27
9.1 Intäkter.	27
9.2 Kostnader.	28
Karta.	30
9.3 Resultat	33
9.4 Avkastningsresultat långsiktiga kapitalförvaltningen	33
9.5 Förvaltade stiftelser	34
10. Viktiga beslut och händelser under 2015.	34
11. Externa faktorer som påverkar organisationen	36
12. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång	37
13. Framtida utveckling	37
Resultaträkning.	38
Balansräkning	39
Förändring av eget kapital	41
Kassaflödesanalys	42
Noter till resultat- och balansräkning	44
Noter till resultaträkning	46
Noter till balansräkning	51
Årsredovisningens undertecknande	56
Revisionsberättelse	57

¹ God revisionsd innebär bland annat att revision skett utifrån internationellt erkänd standard (ISA).

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

I. Rädda Barnen – en barnrättsorganisation

RÄDDA BARNEN KÄMPAR för barns rättigheter i Sverige och i världen. I snart hundra år har vi arbetat för att förändra livsförhållandena för barn i en värld styrd av vuxna. Det har gjort oss skickliga. Vi lyssnar på barn och vet vad som krävs för att skapa en bestående förändring för barn i utsatta situationer. Vår breda och djupa kunskap har gjort oss effektiva. Vi för en dialog med beslutsfattare och makthavare – både nationellt och internationellt. Vi skapar argument och påverkar beslutsfattare för att förändra lagar och system så att fler barn ska få det bättre.

Rädda Barnens arbete leder till förändring. Det handlar om att arbeta långsiktigt, att använda fakta och kunskap samt att arbeta tillsammans med barn.

Alla som engagerar sig i och stöttar Rädda Barnens arbete är barnrättskämpar. Tillsammans skapar vi resultat för barn.

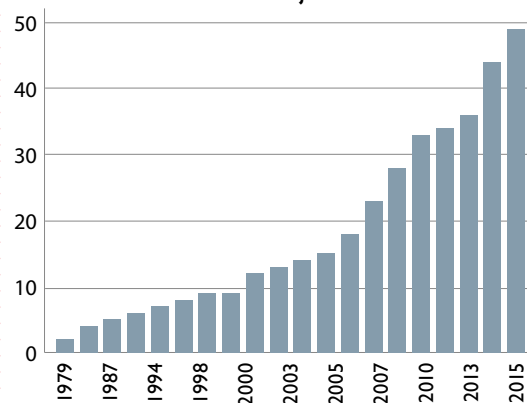

Rädda Barnens historia

När Rädda Barnen bildades 1919 i Storbritannien var många barn i stort behov av hjälp efter första världskrigets fasor. Barn i det krigshärjade Europa hade drabbats hårt och den brittiska aktivisten Eglantyne Jebb skapade en organisation som uteslutande tog sig an barnens behov. Hon var först med att lansera idén om barnets rättigheter och var en av initiativtagarna till den så kallade Genève-deklarationen – en föregångare till FN:s konvention om barnets rättigheter. Rädda Barnen i Sverige bildades lite senare 1919 av bl a Ellen Palmstierna. I början koncentrerades arbetet till Europa, men med tiden blev Rädda Barnen en bistånds- och barnrättsorganisation som också arbetade för att förändra situationen för barn i utvecklingsländer.

Organisationen har alltid arbetat för att förändra politiken och lagstiftningen för att bidra till att barns rättigheter tillgodoses. Rädda Barnen var till exempel pådrivande för att Sverige skulle bli det första landet i världen som förbjöd aga och var mycket aktiv i tillkomsten av FN:s barnkonvention 1989, ett komplement till deklarationen om de mänskliga rättigheterna.

Länder där barnaga har totalförbjudits

2. Det här vill Rädda Barnen uppnå

ALLA BARN HAR samma rättigheter: rätt till liv och utveckling, rätt till trygghet och skydd och rätt till delaktighet oavsett var de är födda eller vilken bakgrund de har. Detta är Rädda Barnens värdegrund. Den utgår från FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) som fastslår att alla människor har lika värde och att barn har särskilda rättigheter.

Rädda Barnens verksamhet ska bidra till:

- Att barn inte utsätts för diskriminering, exploatering, våld och andra övergrepp.
- Att barn kan göra sina röster hörda och få inflytande över sin situation.
- Att barn tillförsäkras en trygg och hälsosam uppväxt och ett lärande som ger självförtroende och relevant kunskap.

Rädda Barnens vision

Vi vill se en värld som tillgodoser varje barns rätt till liv och utveckling, trygghet och skydd och rätt till delaktighet.

Framgångsfaktorer för att nå målen

Rädda Barnen har identifierat åtta faktorer som gör verksamheten framgångsrik.

Vi kan nå våra mål om Rädda Barnen:

- kan visa att arbetet leder till bättre livsvillkor för barn,
- är en stark folkrörelse för barns rättigheter i Sverige,
- har den kompetens och kapacitet som krävs,
- har ett tydligt ledarskap,
- har en tydlig profil och stark position,
- har en växande och stabil finansiering och en ekonomi i balans,
- är en stark och drivande kraft i Internationella Rädda Barnen,
- bidrar till att barn är delaktiga och har inflytande.

Rädda Barnens uppdrag

Vårt uppdrag är att arbeta för och inspirera till genomgripande förbättringar i hur barn behandlas och att uppnå omedelbara och bestående förändringar i deras liv.

Rädda Barnens verksamhetsinriktning

Rädda Barnen har valt att prioritera de barn som har det svårast att få sina rättigheter respekterade och tillgodosedda och koncentrerar resurserna på några områden där vi kan göra störst skillnad. Verksamhetsinriktningen för 2013-2016 beskriver dessa prioriteringar och målen för verksamheten.

Inom området Barnets rätt till god samhällsstyrning vill vi att:

- fler barn ska få sina rättigheter tillgodosedda,
- fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnens rättigheter.

Inom området Barnets rätt till trygghet och skydd vill vi att:

- färre barn utsätts för våld, kränkande behandling och diskriminering,
- färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa,
- färre barn separeras från sina familjer och att fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer,
- fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd,
- fler barn på flykt, i Sverige, får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.

Inom området Barnets rätt till utbildning vill vi att:

- fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning.

De här målen konkretiseras ännu mer i Rädda Barnens strategiska plan. Genom att mäta indikatorer för dessa mål kan vi se hur långt vi kommit för att nå målen.

3. Så här arbetar Rädde Barnen

RÄDDA BARNEN ARBETAR med att få till stånd bestående förändringar, de kan ibland ta lång tid. För att kunna påverka och förändra krävs därför både kunskap och uthållighet.

Tillsammans med de andra Rädde Barnen-organisationerna globalt har vi kommit överens om en gemensam förändringsteori. Den beskriver hur vi arbetar tillsammans för att förbättra barns villkor:

Rädde Barnen ska vara rösten: Vi ska påverka och förändra samhället för att tillvarata barns rättigheter och se till att barns röster blir hörda, i synnerhet de barn som är mest åsidosatta och lever i fattigdom.

Rädde Barnen ska vara nyskapande: Vi ska utveckla och pröva nya och hållbara lösningar på barns problem.

Rädde Barnen ska uppnå resultat i stor skala: Vi ska effektivt genomföra insatser för barn som ger bestående resultat för så många som möjligt.

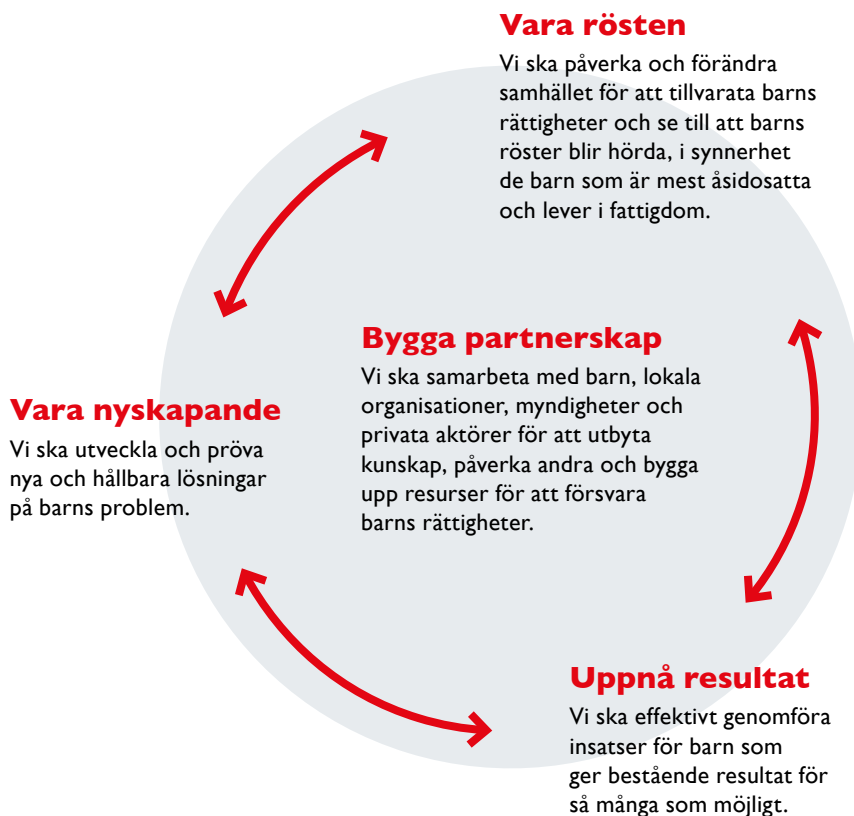
Rädde Barnen ska bygga partnerskap: Vi ska samarbeta med barn, lokala grupper, myndigheter och privata aktörer för att försvara barns rättigheter.

Vår strategi är att arbeta med fyra metoder som kan kombineras för att ge bästa resultat:

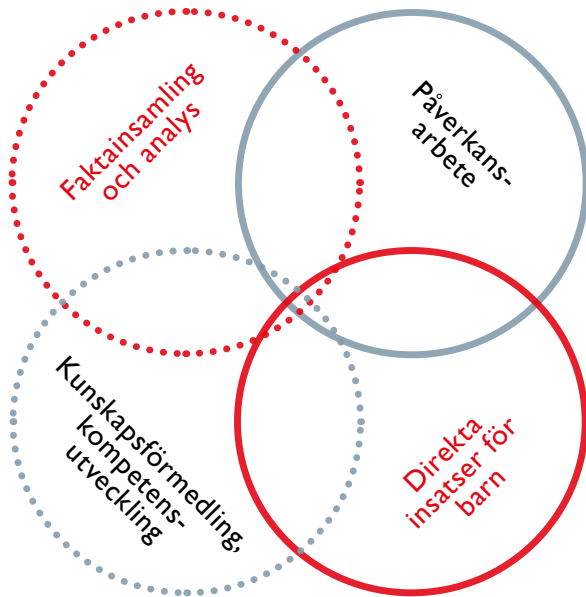
Faktainsamling och analys: Vi tar aktivt reda på fakta och lyssnar på vad barn själva säger. Om vi ska vara trovärdiga måste vi veta vad vi talar om och ha en gemensam kunskapsbas. Vi samarbetar med forskare, dokumenterar våra erfarenheter och testar metoder och verktyg.

Kunskapsförmedling och kompetensutveckling: Vi sprider vår kunskap till dem som har

RÄDDA BARNEN SKA:

inflytande över barns livsvillkor. Genom att öka kunskapen om Rädda Barnens verksamhet vill vi skapa engagemang kring de frågor vi arbetar med.

Direkta insatser för barn: Vi ger direkt stöd till barn, i synnerhet vid katastrofer. Vi arbetar också direkt med barn och unga för att få mer kunskap om problem, idéer till lösningar och för att utveckla metoder.

Påverkansarbete: Vi arbetar för att väcka opinion och påverka makthavare. Medlemsrörelsen utför ett viktigt opinionsarbete och vi samarbetar med både lokala organisationer och internationella organ. Vi påverkar samhällets institutioner lokalt och regionalt. Det sker bland annat genom att föra dialog med och ställa krav på makthavare samt genom att väcka opinion hos allmänheten. Media är också ett viktigt verktyg för att driva opinion, påverka och förändra attityder samt för att stärka Rädda Barnens varumärke.

De värderingar som Rädda Barnen har med sig i allt sitt arbete är: *ansvar, ambition, samarbetsvilja, kreativitet* och *integritet*. Kortfattat innebär detta:
Ansvar – Vi tar ansvar för att använda våra resurser effektivt och för att nå mätbara resultat.
Ambition – Vi ställer höga krav på oss själva och på våra kollegor och vi sätter högt ställda mål.
Samarbetsvilja – Vi respekterar och värdesätter varandra.
Kreativitet – Vi är öppna för nya idéer och vågar satsa.

Integritet – Vi strävar efter att uppträda på ett ärligt och föredömligt sätt. Vi sätter aldrig vårt anseende på spel. Vi agerar alltid utifrån barnets bästa.

Rädda Barnen strävar efter att alltid vara engagerad och modig, kompetent och uthållig. Det ska känneteckna allt arbete som Rädda Barnen utför.

Snabbfakta om Rädda Barnen

Organisationsform: Ideell förening.

Rädda Barnen grundades 1919.

Antal medlemmar i Sverige är 76 492.

Intäkter 2015: 1 257 mkr.

Kostnader 2015: 1 213 mkr.

Antal tillsvidareanställda i Sverige: 252.

Rädda Barnen bedriver verksamhet i 175 kommuner i Sverige.

Rädda Barnens globala samverkansförbund består av 29 medlemsorganisationer från olika länder varav Rädda Barnen i Sverige är en. De genomför den gemensamma internationella programverksamheten i 119 länder genom sitt utförande organ Internationella Rädda Barnen.

4. Rädda Barnens medlemsrörelse

RÄDDA BARNEN ÄR en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden medlemsrörelse. Vi är en stark folkrörelse för barns rättigheter i Sverige.

Medlemmarnas engagemang i Rädda Barnens arbete är grundläggande för verksamheten. De lokala föreningarna i Sverige arbetar aktivt med och för barn i sina stadsdelar och kommuner, men engagerar sig också i kampanjer och humanitära insatser.

Rädda Barnen har 76 492 medlemmar (2015) i 181 aktiva lokalföreningar som organiseras i 25 distrikt. Verksamheten bedrivs i 175 kommuner i Sverige.

Riksförbundet, distrikt och lokalföreningar är egna juridiska personer med eget ekonomiskt ansvar. Verksamhets- och räkenskapsår följer kalenderåret. Rädda Barnens riksförbunds kansli i Sundbyberg och 11 kontor i fyra regioner i Sverige ger stöd till lokalföreningarna. Regionkontoren stödjer, stimulerar och utvecklar den ideella verksamhet som lokalföreningarna bedriver. Det kan handla om att stötta med utbildningar och metodutveckling och om att ge råd för hur man bedriver politisk påverkan. Regionkontoren har också en klinisk verksamhet med behandlare som tar emot barn och ungdomar i behov av stöd. Rädda Barnens riksförbund företräder Rädda Barnen på nationell och internationell nivå.

Representanter för medlemmarna träffas varje år och diskuterar hur Rädda Barnens arbete ska utvecklas och förbättras. Högsta beslutande organ är riksmötet som genomförs vartannat år. Nästa riksmöte är i september 2016.

Till riksmötet kommer totalt 120 ombud. Utöver styrelsens 15 ledamöter kommer 100 ombud som väljs av medlemsrörelsen och 5 ombud som väljs av Rädda Barnens ungdomsförbund. Riksmötet utser styrelse, ordförande och vice ordförande. Mellan riksmötena anordnas en verksamhetskonferens vartannat år. Där presenteras föregående års utfall i årsredovisningen och verksamhetsberättelsen. Samtidigt rapporteras i vilken mån riksmötesbesluten har genomförts. Det är också ett tillfälle för medlemsrörelsen och

riksstyrelsen att mötas, utbyta erfarenheter och diskutera viktiga framtidsfrågor för att utveckla verksamheten och organisationen.

Verksamhetskonferens 2015

Den 18-20 september 2015 genomförde Rädda Barnen verksamhetskonferens i Solna. Närmare 200 personer deltog och Pernilla Baralt, statssekreterare på socialdepartementet, inlednings-talade. Under verksamhetskonferensen diskuterade medlemsrörelsen framtidsfrågor och vilken organisation vi vill att Rädda Barnen ska vara år 2030. Utifrån diskussionerna på konferensen fortsätter arbetet med framtidsfrågorna. Fokus ligger på fyra temaområden: Rädda Barnen som organisation från lokalt till globalt, nya engagemangsformer, barns inflytande och samarbete med externa aktörer.

Medlemsutveckling

Medlemsantalet uppgick vid 2015 års slut till 76 492, en ökning med 537 medlemmar jämfört med 2014. Rädda Barnen har under de senaste åren satsat på att förstärka stödet till medlemsrörelsen för att stimulera i första hand lokalföreningarnas arbete för barnets rättigheter.

Medlemskostnaderna uppgick under 2015 till cirka 22,5 mkr (2014: 23,8 mkr).

2015 var antalet aktiva medlemmar 4900 (att jämföra med 6 434 aktiva medlemmar 2014). Det är en minskning med 1 534 aktiva medlemmar.

Lokalföreningarna samlade under 2015 in cirka 4,4 mkr (3,3 mkr) till verksamheten, vilket är en ökning med ca 33 procent jämfört med 2014. Detta beror till stor del på det lokala engagemanget för barn på flykt.

Engagemanget bland medlemmarna för att göra en aktiv insats har ökat. Inte minst i fråga om barn och familjer på flykt. Av Rädda Barnens 181 lokalföreningar har mer än hälften haft verksamhet för barn på flykt, främst på olika boenden runt om i landet. Totalt 230 verksamheter har bedrivits, exempelvis läxhjälp, samtalsgrupper, språkträning, psykosocialt stöd och stöd för en meningsfull fritid. För de små barnen handlar det ofta om skapa barnvänliga platser med

möjlighet till lek och prat för att få en stunds vila från sina svåra upplevelser.

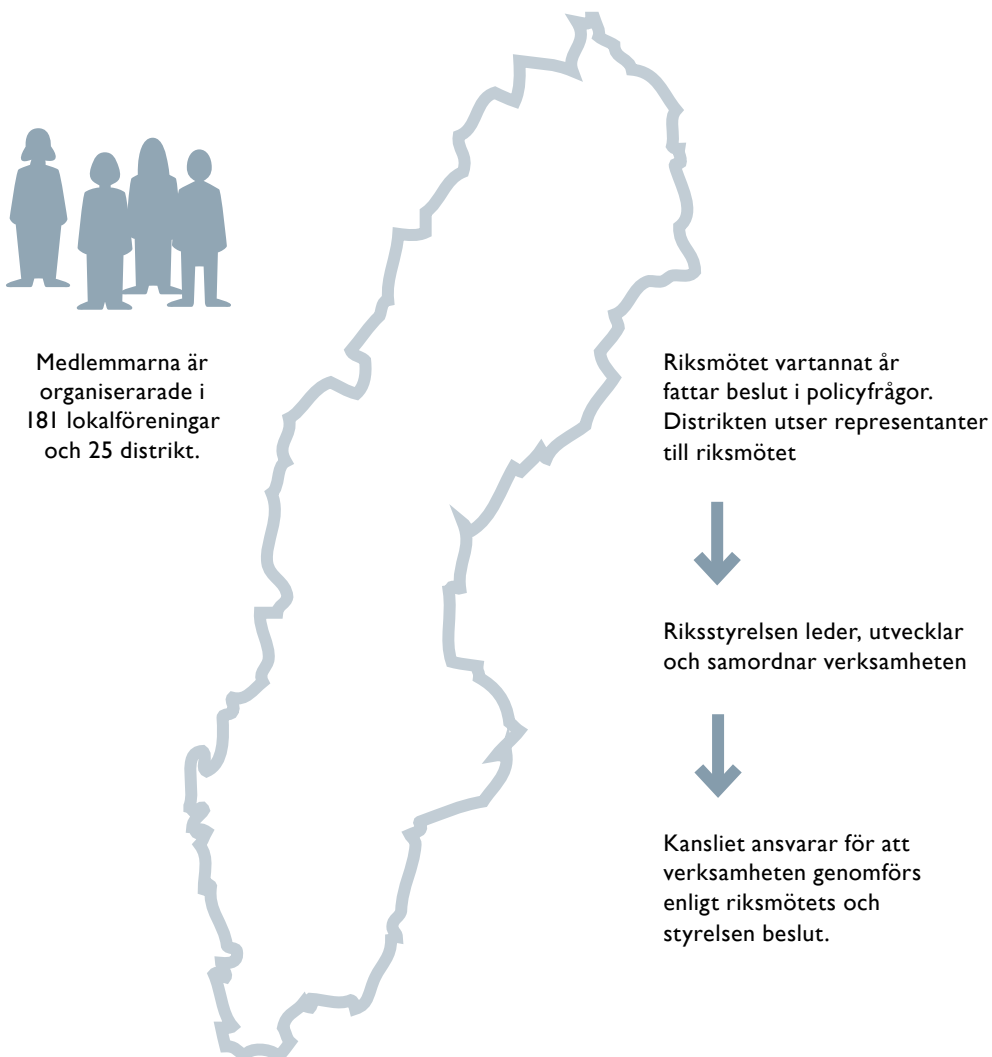
Många lokalföreningar har sett en tillströmning av personer som vill göra en insats. I vissa fall har det inneburit att flera nya verksamheter har startat på orter där det tidigare inte funnits så mycket aktivitet.

Som ett stöd till lokalföreningarna har Rädda

Barnens riksförbunds kansli under året fortsatt att arbeta med föreningsutvecklingsprocessen (FUP). Målsättningen är att kunna erbjuda intresserade bra aktiviteter när de vänder sig till en lokalförening. Kansliet har också stöttat lokalföreningarna med digitala verktyg för att mäta, följa upp och dokumentera verksamheten.

Nyckeltal medlemmar	2011	2012	2013	2014	2015
Insamlade medel från lokalföreningarna.	5,4 mkr	3,8 mkr	4,0 mkr	3,3 mkr	4,4 mkr
Medlemsavgift	12,4 mkr	12,5 mkr	12,8 mkr	12,4 mkr	12,0 mkr
Antal medlemmar	75 477	79 363	75 851	75 955	76 492

SVERIGE

5. Rädda Barnens globala organisation

RÄDDA BARNEN ÄR en del av en världsomspännande rörelse för barnets rättigheter. Globalt består Rädda Barnen av 29 Rädda Barnen-organisationer i lika många länder runt om i världen och tillsammans är vi en av världens ledande icke-statliga barnrättsaktörer. Vi bedriver gemensam verksamhet i mer än hälften av jordens länder.

Medlemsorganisationerna träffas årligen vid ett gemensamt medlemsmöte. Medlemsmötet kan fatta beslut men fokus ligger på att genom dialog arbeta fram gemensamma uppfattningar i frågor som berör samtliga medlemsorganisationer. Styrelsen för Rädda Barnens globala samverkansförbund utses av medlemsorganisationerna. Under 2015 satt Rädda Barnens ordförande Inger Ashing i styrelsen. Arbetet i den globala rörelsen leds av en generalsekreterare. Alla medlemsorganisationer är med och bestämmer innehåll i globala strategier, förändringar i syfte, vision, uppdrag och värderingar, förändringar kring

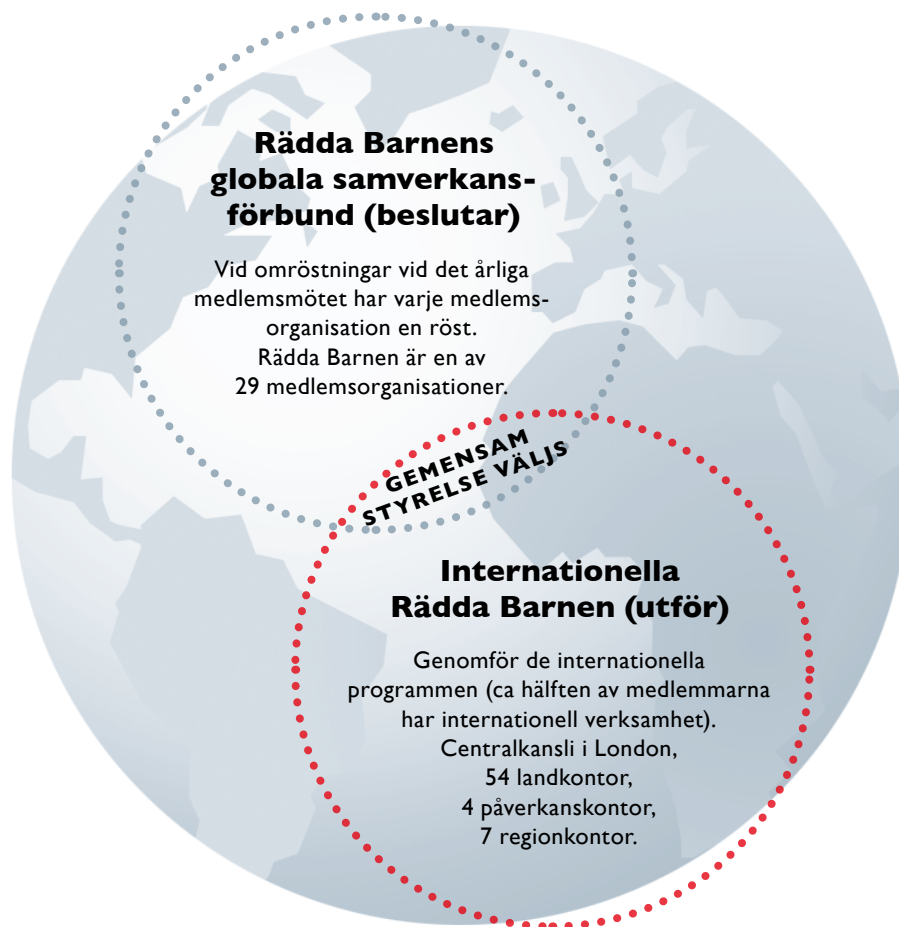
hur Rädda Barnens namn används, medlemskap i Rädda Barnens Globala Samverkansförbund, och förändringar i stadgar och regelverk. Vid omröstning har varje medlemsorganisation en röst. Stadgar och avtal reglerar den gemensamma verksamheten och vi har kommit överens om en global strategi.

Vi delar också upp ansvaret för att leda arbetet med olika prioriterade frågor mellan oss. Rädda Barnen samordnar till exempel det globala arbetet för barns rätt till trygghet och skydd, arbetet med att skydda barn mot fysisk bestraffning och övrig kränkande behandling. Rädda Barnen samordnar även arbetet inom området god samhällsstyrning för barns rättigheter. I det arbetet fokuseras på att få samhällen och stater att satsa offentliga resurser på barn för att säkerställa att de får sina rättigheter tillgodosedda.

Rädda Barnen har också en tydlig ledande roll i den globala samverkan i fråga om att påverka företag att bli aktörer för barns rättigheter.

GLOBALT

Den gemensamma internationella verksamheten bedrivs genom det verkställande organet Internationella Rädda Barnen. En generalsekreterare leder arbetet på sekretariatet i London och det finns ett hundratal land- region- och påverkanskontor runt om i världen. Landkontoren koordinerar programverksamhet i sina respektive länder medan regionkontoren samordnar landkontorens verksamhet i en region. Påverkanskontoren i Addis Abeba, Bryssel, Genève och New York samordnar multilateral politisk påverkan för barns rättigheter gentemot t ex Afrikanska Unionen, EU och FN.

Rädda Barnen samarbetar på detta vis globalt för att arbetet ska bli mer effektivt, lättare att utvärdera och ge resultat. Tillsammans når vi större genomslagskraft och får bestående resul-

tat för barn. Sverige stöttar programmen med pengar, personal och metodstöd för att förverkliga den gemensamma visionen och verksamhetsidén.

Internationella Rädda Barnen har satt mål för vilka resultat vi ska uppnå till 2016 inom områdena barns hälsa och nutrition, god samhällsstyrning, trygghet och skydd, utbildning, och humanitärt arbete.

Rädda Barnen bidrar till dessa resultat genom långsiktigt förändringsarbete och humanitära insatser framför allt inom områdena god samhällsstyrning och trygghet och skydd.

Rädda Barnen stöttar särskilt Rädda Barnen i Sydafrika genom att Rädda Barnens generalsekreterare är ledamot i styrelsen.

6. Rädda Barnen bygger partnerskap

RÄDDA BARNEN SAMARBETAR med aktörer både i Sverige och internationellt för att insatserna ska bli mer effektiva och nå bättre resultat. Vi tar alltid ansvar för kvalitén i arbetet och utvärderar resultaten.

Grunden för Rädda Barnens samarbete med andra är respekt, öppenhet och att vi har gemensamma värderingar. Genom att föra en jämlik dialog kan vi enas om mål och metoder för det arbete som ska stödjas av Rädda Barnen. Då kan vi arbeta mer effektivt och nå våra mål snabbare. Vi tar också del av andras erfarenheter och lär oss av detta.

Vi samarbetar med organisationer, bland dem barns egna organisationer, och nätverk. Rädda Barnen samarbetar också med myndigheter nationellt, till exempel Sida, men även internationellt som EU, olika FN-organ och regionala organ som exempelvis Afrikanska unionen (AU).

Partnerskapet med privata företag växer och blir allt viktigare. Vi samarbetar även med universitet, politiker och media.

Företagssamarbeten

Företag kan vara viktiga aktörer för barns rättigheter och Rädda Barnen skapar tillsammans med företag varaktiga förbättringar i barns liv. Våra företagssamarbeten kan handla om programverksamhet, varumärkessamarbete, finansiellt stöd eller resurstöd. Allt med den uttalade målsättningen att skapa bättre levnadsvillkor för barn.

Många företag visar intresse för långsiktiga och fördjupade samarbeten med Rädda Barnen då de vill ta ett större ansvar för det samhälle de verkar i, både socialt och miljömässigt. Detta vill Rädda Barnen ta vara på. Under 2015 såg vi en positiv utveckling av den samarbetsmodell som vi tagit fram de senaste åren utifrån de barnrättsprinciper Rädda Barnen har utvecklat tillsammans med Global Compact och Unicef¹. Företagen i Sverige som vi samarbetar med vill fördjupa samarbetet. Det blev särskilt tydligt när flyktningkatastrofen blev högaktuell i september 2015. Metoderna och verktygen för att stödja företagen att integrera barns rättigheter i sin kärnverksamhet har använts inom olika bran-

scher både inom Sverige och internationellt.

Rädda Barnens center för barns rättigheter och företagens sociala ansvar (CCR CSR) i Kina utför påverkansarbete, utbildningsinsatser i fabriker och företag samt ger rådgivning till internationella och lokala företag hur de kan implementera barnrättsprinciperna i verksamheten. Man arbetar särskilt med frågor kring migrantarbetande föräldrars och unga arbetares rättigheter samt barnarbete. Under året har arbetet expanderat i regionen med projekt i både Sydost- och Sydasien.

Rädda Barnen startade en särskild avdelning för Child Rights and Business under 2015 som arbetat med en strategisk plan för hur Rädda Barnen kan öppna fler center globalt med grund i de lärdomar som gjorts i Kina. Avdelningen har också utbildat medlemsorganisationer i Rädda Barnens globala samverkansförbund i hur man presenterar principerna för företagspartners som visar ett intresse. En annan målgrupp är organisationer i civila samhället som också vill stärka sin kunskap och kapacitet i att driva frågor kring barnets rättigheter och privata sektorn.

Huvudpartners

IKEA/IKEA Foundation och Rädda Barnen har samarbetat sedan 1994. Det globala samarbetet med IKEA Foundation omfattar ett 20-tal projekt. 2015 tecknades avtal om 133 mkr. Mjukdjurskampanjen som löpt sedan 2003 avslutades 2015 och har totalt gett 77 miljoner Euro till Rädda Barnen och Unicef. IKEA Foundation stödjer även Rädda Barnens program för barns rättigheter i Indien och Pakistan, bland annat i ett bomullsprogram i Pakistan, där barnarbete är ett stort problem. IKEA Foundation och Rädda Barnen har ett avtal som möjliggör omedelbar finansiering vid humanitära katastrofer och under 2015 har partnerskapet utökats betydligt inom det humanitära området. IKEA har under året tillsammans med Rädda Barnen deltagit i forum där företagens ansvar för barns rättigheter diskuterats, bland annat CSR-Asia i Malaysia och

¹ Children's Rights and Business Principles (CRBP)

Global Compact European Network i Berlin.

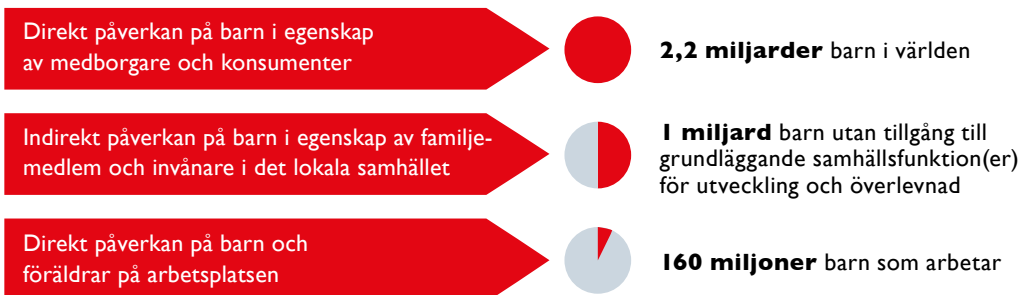
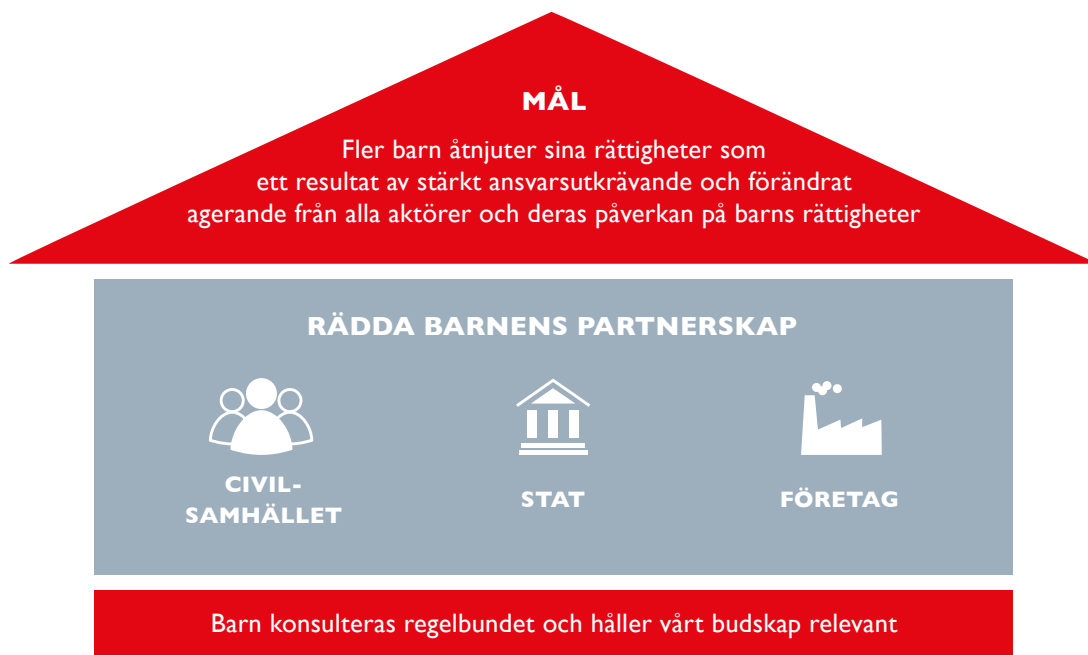
Rädda Barnen är förmånstagare till Svenska Postkodlotteriet och har sedan 2005 mottagit sammanlagt cirka 430 mkr. Basstödet, som Svenska Postkodlotteriet tar beslut om varje år, uppgick 2015 till 53 mkr. Det har använts till både internationell och svensk programverksamhet och utgjort ett väsentligt bidrag till Rädda Barnens arbete för barns rättigheter inom några av Rädda Barnens viktigaste arbetsområden: att förhindra att barn utsätts för våld, att ge barn möjlighet att göra sina röster hörda och få inflytande över sin situation, och att kämpa för att alla barn får en trygg och säker skolgång. En del av katastrofinsatserna i Sverige har varit att ta hand ensamkommande barn och barnfamiljer på flykt.

Under året stöttade Radiohjälpen Rädda Barnens verksamhet med ett flerårsbidrag om ca 26 mkr. I detta ingår ca 9,6 mkr från insam-

lingen Världens Barn, 12 mkr från Katastrofhjälpen som gick till flyktingkatastrofen i Europa och Syrien och 3,8 mkr från Musikhjälpen.

Medel från insamlingen Världens Barn har finansierat olika projekt i Gambia, Rwanda och Senegal för barns rätt till trygghet och skydd. Musikhjälpen finansierar projekt i Sydafrika och Zambia med fokus på att bekämpa hiv/aids bland barn och ungdomar. Ett flertal av projekten löper på ca 18 månader.

Rädda Barnen har samarbetat med H&M Conscious Foundation sedan 2009 då Rädda Barnen fick finansiellt stöd till det då nyetablerade CSR-centret i Kina. H&M Conscious Foundation är en oberoende ideell stiftelse, som bidrar till långsiktig förändring för människor och samhällen, bland annat genom att satsa på utbildning. Samarbetet med H&M Conscious Foundation omfattar nu ett projekt i Indone-

sien där Rädda Barnen förbättrar kvaliteten på skolutbildningen samt ett projekt i Rumänien där marginaliserade och utsatta barn ska få möjlighet att gå i förskola och grundskola. Under 2015 har stiftelsen även bidragit till katastrofinsatser i det jordbävningsdrabbade Nepal samt i Etiopien där miljontals barn riskerar att drabbas av undernäring. Totalt omfattar samarbetet ca 9,6 mkr under en treårsperiod.

Rädda Barnen har ytterligare ett antal huvudpartners: Accenture, Axfood, Clas Ohlson, Ericsson, Folkspel, God El/God fond, Santa Maria, Skandia, Söderberg & Partners, Willys och Vinge advokatbyrå. Vid sidan om våra huvudpartners har vi även ett närmare samarbete med ett 20-tal andra företag.

Under 2015 har Rädda Barnen fått pro bono-stöd (ej arvoderat arbete) från Vinge, som via juridiskt stöd skapar bättre kvalitet i våra förhandlingar och avtalsskrivningar, samt från Accenture, som har stöttat Rädda Barnen med utveckling av metoder och modeller.

Samverkan med civilsamhället och offentliga institutioner

Rädda Barnen samverkar med aktörer som länsstyrelserna, polismyndigheten, socialtjänsten, ideella organisationer och näringsliv inom en rad projekt. Det sker till exempel i verksamheten ”Det handlar om kärlek” och projektet ”Kärleken är fri” som syftar till att öka kunskapen om rättigheter och diskutera hedersrelaterat våld och förtryck med ungdomar. Rädda Barnen ingår i ett nätverk av frivilligorganisationer för att organisera ett stödforum för barn och ungdomar som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Vår verksamhet ”På lika villkor” syftar till

att förbättra uppväxtvillkoren för barn i socioekonomiskt utsatta bostadsområden i Sverige. Arbetet bedrivs i Stockholm, Göteborg, Malmö, Borlänge och Umeå i samarbete med aktörer från samhällets alla sektorer: boende, lokala föreningar, kommuner, stadsdelsförvaltningar, organisationer, näringsliv, myndigheter och högskolor. Accenture, IKANO Group, IKEA och Skandia är samarbetspartners i På lika villkor.

Rädda Barnens verksamhet för att motverka diskriminering och kränkningar inom idrotten kallas för ”High Five”. Arbetet har genomförts med stöd av bland annat Axfood och Skandia. Under 2015 har samverkan mellan kommuner och SISU Idrottsutbildarna utvecklats och verksamheten har till viss del även anpassats efter flyktingsituationen. Under året har 88 idrottsföreningar tagit fram handlingsplaner för en trygg idrottsmiljö.

Rädda Barnens Ungdomsförbund (RBUF) är en del av Rädda Barnen-rörelsen, men är en självständig organisation för barn och unga upp till 25 år. RBUF är en viktig samarbetspartner till Rädda Barnen. Inte minst sker ett samarbete mellan RBUF:s lokalgrupper och Rädda Barnens lokalföreningar. Vissa projekt, som till exempel ”Ellen och Allan”, bedrivs i samverkan.

I samverkan med Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS) deltar Rädda Barnen i styrgrupper för forskningsprojektet ”Investeringar i likvärdiga livschanser” där rapporten ”Helle rik och frisk” har tagits fram. Det fortsatta arbetet i projektet kommer bland annat att handla om stödet till familjehemsplacerade barn.

Medarbetare på Centrum för Barn och Unga i utsatta livssituationer ingår i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) stödstyrka.

7. Så här styrs och organiseras Rädna Barnen

RIKSMÖTET ÄR Rädna Barnens högsta beslutande organ. Valberedningen nominerar riksstyrelse med målsättningen att få en bred och samlad kompetens samt balans mellan förnyelse och kontinuitet.

Rädna Barnen har styrande dokument som all verksamhet utgår ifrån. Det är stadgarna, Kompassen – vår vägledning för perioden 2008-2016 som beskriver vår värdegrund samt en verksamhetsinriktning som slår fast våra prioriteringar. Det är ramarna som riksmötet fattat beslut om. Inom dessa ramar gör styrelsen prioriteringar i arbetet. Utifrån de styrande dokumenten tas en strategisk verksamhetsplan för fyra år och en operativ verksamhetsplan för ett år fram. Innevarande strategiska period gäller för åren 2013-2016.

7.1 Styrelsen

Riksförbundets styrelse består av ordförande, vice ordförande, och övriga ledamöter. De utses av riksmötet. En ledamot och en personlig ersättare utses av Rädna Barnens Ungdomsförbund. Två adjungerade ledamöter, med närvaro- och yttranderätt, utses av de fackliga organisationerna.

Rädna Barnens styrelse har som uppgift att leda, utveckla, stödja och samordna Rädna Barnens verksamhet och är det högsta beslutande organet under tiden mellan riksmötena.

Styrelsens främsta uppgifter är att:

- Verka för Rädna Barnens utveckling i enlighet med stadgar och årsmötets beslut.
- Ansvara för planering, genomförande och utvärdering av Rädna Barnens hela verksamhet.
- Ansvara för samarbetet i Rädna Barnens globala samverkansförbund och Internationella Rädna Barnen.
- Årligen fastställa verksamhetsplan och budget för riksförbundet.

Rädna Barnens ordförande får ett arvode om 20 000 kr/månad och vice ordföranden 10 000 kr/månad. Arvodet till ansvarig för internationellt samarbete är 10 000 kr/månad. Ledamöterna i arbetsutskottet och utskottsordförandena i styrelsens utskott får vardera 1 000 kr/månad.

Arvodet utgår inte om utskottsordförande samtidigt är ordförande, vice ordförande eller ansvarig för samarbetet inom Rädna Barnens globala samverkansförbund.

Styrelsens övriga ledamöter och ersättare får inte något arvode. Samtliga ledamöter, med undantag av ordförande och vice ordförande, får ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Det utgår ingen tjänstepensionsavsättning för styrelseledamöter.

Styrelsen höll sju protokollförda sammanträden under 2015 och därutöver fattades tre beslut per capsulam.

Arbetsutskottet

Arbetsutskottets huvudsakliga uppgift är att förbereda styrelsens sammanträden. Utskottet består av ordförande Inger Ashing, vice ordförande Lise Bergh samt Tomas Rydsmo och Åsa Ekman. Under 2015 hade arbetsutskottet sex sammanträden.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottets huvudsakliga uppgifter är att regelbundet se över generalsekreterarens lönevillkor och avtal samt lönesättningsprinciper för ledande befattningar inom Rädna Barnen. Utskottet består av Inger Ashing (utskottsordförande), Lise Bergh, Tomas Rydsmo och Åsa Ekman. Under 2015 hade ersättningsutskottet tre sammanträden.

Revisionsutskottet

Utskottets huvudsakliga uppgifter är att bevaka att Rädna Barnens redovisningsprinciper följer god redovisningssed och tillämpas på ett korrekt sätt. Utskottet ska också se till att intern kontroll av den ekonomiska förvaltningen bedrivs på ett tillfredsställande sätt samt följa upp hur revisorernas påpekanden och rekommendationer hanteras i organisationen. Revisionsutskottet består av vice ordförande Lise Bergh (utskottsordförande), Fredrik Rosengren och Åsa Ekman. Under 2015 hade revisionsutskottet sex möten.

Utskottet för kapitalförvaltning

Utskottet ska vara ett direkt stöd till organisationen i medelsförvaltningen, både den långsiktiga kapitalförvaltningen och den kortsiktiga

2015 hade styrelsen följande sammansättning:

Namn, ort	Funktion	Profil	Närvaro
Inger Ashing, Stockholm	Ordförande	Statsvetare och nationalekonom, Regeringens utredare och nationell samordnare för unga som varken arbetar eller studerar, f d verkställande direktör, Global Child Forum.	7/7
Lise Bergh, Stockholm	Vice Ordförande	Jurist. Statssekreterare med ansvar för bl a mänskliga rättigheter och demokrati. F.d generalsekreterare för Amnesty Internationals svenska sektion.	7/7
Cecilia Abrahamsson, Stockholm.	Ledamot	Fil. kand. utveckling och internationellt samarbete. Kommunikatör, Afrikagrupperna. F.d ordförande för Nätverket för Barnkonventionen och Rädda Barnens Ungdomsförbund.	7/7
Åsa Ekman, Göteborg	Ledamot	Utvecklingssociolog. Barnstrateg Jönköpings Kommun. F d demokratiutvecklare, ungdomssamordnare och barnrättskonsult.	6/7
Oliwer Karlsson	Ledamot	Ledamot i Rädda Barnens Ungdomsförbund. Ungdomsombud Lunds kommun.	3/3
Martin Kvist, Malmö	Ledamot	Socionom och doktorand, Malmö Högskola.	7/7
Bengt Lagerkvist, Umeå	Ledamot	Docent, pensionerad barnläkare och författare.	6/7
Birgitta Lahti Nordström, Luleå	Ledamot	Konsult inom utbildning. Tidigare anställd på Skolverket.	7/7
Lisa Lundgren, Borås	Ledamot	Pol.mag. och f.d. representant för Rädda Barnen i Sydasiens.	7/7
Gustavo Nazar Toro, Lund	Ledamot	Samordnare: normer och värden, samt anti- diskrimineringsfrågor. Barnstrateg, Pedagogisk inspiration, Malmö stad.	6/7
Sona Rashid, Stockholm	Personlig ersättare för Sara Thiringer/ Oliwer Karlsson	Ekonomistudent, praktiserar på Svenska Nord- afrikanska handelskammaren. Representerade Sveriges unga i FN:s generalförsamling 2013.	6/7
Fredrik Rosengren, Stockholm	Ledamot	Ekonomidirektör på Skatteverket.	5/7
Tomas Rydsmo, Ljungskile	Ledamot	Statsvetare inom internationellt utvecklingsarbete. Rektor, Dalslands folkhögskola, tidigare verksamhets- utvecklare i Rädda Barnen region väst.	6/7
Anna Sivilér, Luleå	Ledamot	Jurist. Rådman och enhetschef vid Förvaltningsrätten i Luleå (även migrationsdomstol).	4/7
Sara Thiringer, Stockholm	Ledamot	Ordförande i Rädda Barnens Ungdomsförbund.	4/4
Sofia Zackrisson, Stockholm	Ledamot	Verksamhetsutvecklare, Demokratiakademin.	5/7
Delvin Arsan, Anna Barkered, Samron Dawit, Madeleine Fridh.	Adjungerade ledamöter	Personalens ombud, fackförbundet Unionen och Akademikerföreningen.	

likviditetsförvaltningen. Utskottet ska se över förvaltningspolicyn för medelsförvaltningen och utvärdera förvaltningens resultat. Det ska också genomföra en etisk granskning och utvärdera om medelsförvaltningen sker inom ramen för förvaltningspolicyn.

Utskottet för kapitalförvaltning består av två representanter från styrelsen: Lise Bergh (utskottsordförande) och Fredrik Rosengren. Övriga ledamöter är Hans de Geer och Kari Lotsberg. Under 2015 hade utskottet för kapitalförvaltning fem möten.

Medlemsutskottet

Utskottet arbetar för att förbättra kommunikationen mellan medlemsrörelsen och riksstyrelsen, stärka den demokratiska processen och stärka känslan av samhörighet inom hela organisationen. Ledamöterna i utskottet deltar som styrelsens representanter vid regionråd och andra liknande regionala möten. Medlemsutskottet består av Birgitta Lahti Nordström (utskottsordförande), Martin Kvist, Bengt Lagerkvist och Sofia Zackrisson. Under 2015 hade medlemsutskottet tre möten. Därtill deltog utskottet på flera möten där ledamöterna representerade styrelsen.

Samverkansrådet Rädda Barnen – Rädda Barnens Ungdomsförbund

Syftet med samverkansrådet är att genom översyn och utvärdering stärka och ständigt förbättra relationen mellan Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbund (RBUF). I detta ingår att undersöka om skrivna avtal och överenskommelser följs, se över och utvärdera samarbetsformerna. Rädda Barnen samverkar med RBUF i till exempel projektet ”Allan och Ellen” (samtalsgrupper med och för ungdomar). Under 2015 har samverkansrådet bestått av Martin Kvist (sammankallande t.o.m. december 2015), Cecilia Abrahamsson (sammankallande fr.o.m. december 2015), Sara Thiringer (t.o.m. augusti 2015), Gustavo Nazar Toro (fr.o.m. december 2015), Oliwer Karlsson (fr.o.m. september 2015) och Sona Rashid. Under 2015 hade samverkansrådet fyra möten.

Utskottet för strategisk global samverkan

Huvuduppgiften för utskottet är att ge stöd åt Rädda Barnens styrelse i samarbetet med det globala samverkansförbundet och Internationella Rädda Barnen. Utskottet består av ordförande Inger Ashing (utskottsordförande), vice ordförande Lise

Bergh, Tomas Rydsmo, Lisa Lundgren och Cecilia Abrahamsson. Utskottet har hållit tre möten 2015.

7.2 Valberedning

Valberedningen består av ordförande Rolla Akkache, Halmstad, Monica Ekström, Karlstad, Carin Johansson, Luleå, Lina Alberius, Stockholm, Ewa Hägglund, Sollefteå.

7.3 Revisorer

Under 2015 har de ordinarie revisorerna bestått av Jonas Grahn, auktoriserad revisor, PwC AB och Torbjörn Englund, förtroendevald revisor. Revisorssuppleanter är: Erik Albenius, auktoriserad revisor, PwC AB och Marie Rosengren Engström, förtroendevald suppleant.

7.4 Kansli

Rädda Barnens huvudkontor ligger i Sundbyberg, Stockholms län. Kansliet leds sedan september 2008 av generalsekreterare Elisabeth Dahlin. Ledningsgruppen utgjordes 2015 av Elisabeth Dahlin, generalsekreterare, Charlotta Sterky, ställföreträdande generalsekreterare och chef Child Rights and Business, Anniken Elisson Tydén, chef Internationella programmet, Jesper Nilsson, chef Kommunikation och insamling och Christine Engdahl, chef Administrativa avdelningen. Agneta Åhlund ersattes den 30 mars av Ola Mattson, nuvarande chef för Sverigeprogrammet. Den 1 september fick ledningsgruppen tillskott av Ulf Rickardsson, kanslichef. Handläggare Carolina Widlund är samordnare och sekreterare till ledningsgruppen.

Rädda Barnens center för barns rättigheter och företagens sociala ansvar

Rädda Barnens center för barns rättigheter och företagens sociala ansvar (CCR CSR) i Kina är registrerat som ett företag i Kina och ägs i sin helhet av Rädda Barnens service AB som i sin tur ägs av Rädda Barnens riksförbund. Centret får stöd genom det Sida-finansierade projektet ”Företag som aktörer för barns rättigheter” (se rubriken ”Företagssamarbeten” ovan).

7.5 Utländska filialer/regionkontor

Programverksamheten i Sudan har ännu inte kunnat överlämnas till Internationella Rädda Barnen. Sedan 2009 hanteras detta program av Rädda Barnen. I väntan på en övergång har Rädda Barnen tillsammans med Internationella Rädda Barnen

gjort en översyn av landkontorets policyer, rutiner och system för att harmonisera dem med Internationella Rädda Barnen så långt det är möjligt. Rädda Barnen har juridiskt ansvar för kontoret i Sudan. Kontoret ansvarar för egen ekonomisk redovisning enligt direktiv från huvudkontoret i Stockholm. Konsolidering sker löpande i riksförbundets redovisning. Antal i utlandet lokalt anställda vid Sudan-kontoret var vid årets slut 245.

7.6 Anställda

Rädda Barnen hade 252 tillsvidareanställda medarbetare i Sverige under 2015 (medeltal), varav 58 var män. Rädda Barnen eftersträvar en jämn könsfördelning och arbetar aktivt för att öka antalet män i organisationen. Se not 7 för mer fakta om löner, ersättningar, sociala kostnader, och medelantal anställda. 35 medarbetare var anställda på tidsbegränsad anställning på Rädda Barnens kansli, inklusive regionkontoren i Sverige (medeltal), varav 6 män.

Rädda Barnens medarbetare består av assistenter, handläggare och chefer. Kategorin assistenter består av administratörer, assistenter, receptionister och vaktmästare. I kategorin handläggare finns rådgivare, terapeuter, programhandläggare, grants managers, key account managers, verksamhetsutvecklare, kommunikatörer, marknadsförare, redaktörer, projektledare, it-tekniker, ekonomer, hr-specialister etc. I kategorin chefer med personalansvar finns avdelningschefer, sektionschefer och gruppchefer. Chefer utan personalansvar är biträdande avdelningschefer, presschef, area directors, kompetensutvecklingschef samt verksamhetsledare.

Tydlig lönepolicy

Rädda Barnen strävar efter att ha en tydlig lönepolicy som inkluderar principer och kriterier

för lönesättning, och anvisningar för lönesamtal. Lönestrukturen ligger i nivå med liknande organisationer i Sverige.

Generalsekreterarens månadslön uppgick vid årsskiftet 2015/2016 till 95 500. Generalsekreteraren har ett förordnande på fem år med en uppsägningstid om 12 månader. Vid uppsägning med arbetsbefrielse sker avräkning om annat arbete erhålls under uppsägningstiden. Kostnader för tjänstepensionsavsättning enligt kollektivavtal uppgick till 475 752 kr under 2015. Utöver möjlighet till lönevaxling ges inga andra förmåner eller pensionsutfästelser utöver det som gäller i kollektivavtalet.

Rädda Barnens generalsekreterare, Elisabeth Dahlin, har följande övriga uppdrag: ordförande i Världens Barn, ledamot i styrelsen för Radiohjälp, ledamot i Pressens opinionsnämnd (PO), medlem i IKEA People & Planet Positive Advisory Group, medlem i insynsrådet på myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA), medlem i New Wave Groups Advisory Board för CSR-frågor och medlem i Interim Advisory Group för Global Partnership to End Violence Against Children. Alla uppdrag är oavlönade förutom det i PO och MIA. För PO utgår en ersättning på 1 801 kr per sammanträde och för MIA utgår 975 kr per sammanträde.

Hälsa och arbetsmiljö är en strategiskt viktig fråga för Rädda Barnen och vi har under 2015 fokuserat på säkerhet och för att höja beredskapen mot hot och våld i befintliga och nya verksamheter. Under året besvarades vår medarbetarenkät Insikt som genomförs vartannat år. Resultatet har arbetats vidare med i handlingsplaner på övergripande och nedbruten nivå. Arbetsmiljökommittén består av representanter från arbetsgivaren och de fackliga organisationerna Unionen och Akademikerföreningen.

Löner 2015	Kvinnor	Män	Totalt
20 000 – 29 999	25	5	30
30 000 – 39 999	130	38	168
40 000 – 49 999	29	14	43
50 000 – 64 999	11	2	13
65 000 – 95 500	5	0	5
Totalt	200	59	259

Lönestrukturen på Rädda Barnens kansli, inklusive de svenska regionkontoren, för tillsvidareanställda och deras vikarier (ej tidsbegränsade anställningar) vid slutet av 2015.

7.7 Intern kontroll

Styrelsen har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen. Uppdraget att organisera denna kontroll har delegerats till generalsekretären och därefter till avdelningscheferna. Både styrelse och generalsekretärer har uppföljningsansvar för den interna kontrollen.

Rädda Barnen har en internrevisionsfunktion som är direkt underställd styrelsen. Internrevisionen rapporterar löpande till styrelsens revisionsutskott och ska utvärdera den interna kontrollen och ge förslag på hur den ständigt kan förbättras. Internrevisionen sköts av konsultfirman Lind Andersson Consulting AB. Rädda Barnen anlitar externa revisionsbyråer som genomför revision av verksamheten utomlands.

Rädda Barnens styrelse har antagit en riktlinje för extern revision av verksamheten. Den beskriver hur revision ska gå till på olika nivåer. Rädda Barnens årsredovisning granskas av en auktoriserad revisor och en förtroendevald revisor. Verksamhet som Rädda Barnen bedriver utomlands granskas av externa revisorer i respektive land. Revision av den verksamhet som utförs av Internationella Rädda Barnen sker av Internationella Rädda Barnens externa och interna revisorer. Då andra aktörer utför verksamhet på uppdrag av Rädda Barnen genomförs en extern revision om verksamheten överstiger ett fastställt gränsvärde som i nuläget uppgår till 284 000 kr. Principen är att uppföljning och revision ska ske i alla efterföljande led.

Under 2015 har Rädda Barnen tagit fram ett system för uppföljning av lokalföreningar och distrikt. Systemet syftar till att säkerställa att lokalföreningar och distrikt bedriver sin verksamhet i enlighet med våra styrdokument samt använder sina medel enligt dessa. Systemet implementeras och börjar användas under 2016.

Redovisning och kontroll av insamling

Rädda Barnen har ett 90-konto, vilket innebär att vi uppfyller de krav som Svensk insamlingskontroll ställer på insamlingsorganisationer. Vi tillämpar också den kvalitetskod som utvecklats av FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd). Vår tillämpning av koden granskas vartannat år av en auktoriserad revisor. Från och med 2013 rapporterar vi också vilka effekter vår verksamhet ger enligt de riktlinjer som FRII tagit fram för effektrapportering. Denna effektrapportering ska ske årligen. FRII-koden granskas

av extern revisor vartannat år. Nästa gång den granskas är april 2016.

Rädda Barnen redovisar regelbundet för medlemmar och givare hur verksamheten bedrivs och hur deras bidrag används. Detta sker bland annat genom års- och tertialrapporter, medlemstidningen Barn och vår webbplats www.raeddabarnen.se.

Policy mot övergrepp

Alla medarbetare och andra som på något sätt representerar Rädda Barnen har skyldighet att skydda barn mot övergrepp och utnyttjande och säkerställa att Rädda Barnen är en trygg och säker organisation för barn. Rädda Barnen antog 2010 en policy för barns rätt till skydd mot övergrepp och utnyttjande. Den följer Rädda Barnens globala policy som grundar sig på Barnkonventionen artikel 19. Syftet är att säkerställa att varje medlemsorganisation inom Rädda Barnens globala samverkansförbund vidtar alla tänkbara åtgärder för att garantera barns rätt till skydd mot övergrepp och utnyttjande inom sin organisation och i allt sitt arbete. Under 2015 har vi startat ett arbete för att stärka rutinerna och öka kunskapen och medvetenheten bland våra medarbetare och aktiva medlemmar. Vi har förbättrat rutinerna för rapportering och byggt upp vår kapacitet för att hantera eventuella incidenter.

Antikorruption

Korruption är ett av de största hindren för utveckling. För Rädda Barnen, som bedriver verksamhet i flera korruptionsutsatta miljöer, är det nödvändigt att vara medveten om korruptionsrisker och att ha verktyg för att hantera dem – både i Sverige och internationellt. Vi arbetar därför kontinuerligt med att utveckla och stärka system och riktlinjer som kan förebygga och motverka korruption och oegentligheter.

Korruptionsrisk ska beaktas i all verksamhetsplanering och uppföljning. Detta tydliggörs i Rädda Barnens policy för arbete mot korruption och bedrägeri. Policyn beskriver också Rädda Barnens förhållningssätt till korruption: aldrig acceptera, alltid agera, och alltid informera.

Våra partnerorganisationer uppmanas också att ha en tydlig strategi och ett tydligt system mot korruption och bedrägerier.

8. Finansiella instrument

RÄDDA BARNEN HAR byggt upp en kapitalbuffert för oförutsedda händelser och för att garantera vårt arbete för barn. Förvaltningen av dessa medel styrs av en policy med strikta krav på etik, låg risk och kostnadseffektiv förvaltning. Kapitalförvaltningspolicyn är framtagen enligt de riktlinjer för utformning av placeringspolicy som FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) utarbetat för insamlingsorganisationer, policyn granskas även av Charity Rating. Policyn fastställs av Rädda Barnens riksstyrelse och utvärderas och revideras årligen.

Kapitalförvaltningspolicyn anger att den långsiktiga kapitalförvaltningen ska ha en förväntad avkastning om 3 procent realt per år (efter inflation) över en rullande femårsperiod. Samtidigt ska den totala risknivån avseende till exempel valuta- och kreditrisker i förvaltningen vara låg. Detta ska uppnås genom en global diversifiering, en relativt låg aktieandel, samt strikta limiter för den operativa förvaltningen. Policyn anger hur stor andel av kapitalet som får placeras i aktier, räntebärande värdepapper och i alternativa produkter. Aktieportföljen ska till största delen förvaltas indexnära.

Rädda Barnen ska i sin kapitalförvaltning sträva efter att vara en ansvarsfull investerare. De företag som Rädda Barnen investerar i ska kännetecknas av omsorg om god miljö och rimliga sociala förhållanden samt god ägarstyrning. De företag som ingår i fonderna ska verka i enlighet med de internationella konventioner som Sverige undertecknat. Rädda Barnen följer FRII:s riktlinjer om att förvaltningspolicyns etiska aspekter kopplas till Rädda Barnens mål och syfte med verksamhet, att målen är mätbara och går att följa upp samt att placeringspolicyn är offentlig.

Ambitionen är att de företag som Rädda barnen investerar i, i möjligaste mån är fossilfria. Det vill säga att de inte handlar med eller producerar fossila bränslen. I dagsläget är mer än 70% av portföljen helt fossilfri med ambitionen att succesivt öka denna andel. Företag inom fossila bränslen utgör en mindre andel av resterande 30%, beroende av indexexponering på globala marknader.

Kapital placeras huvudsakligen i indexerade aktiefonder, räntefonder och alternativa produk-

ter.² Rädda Barnen investerar endast i företag som har mindre än 5 procent av sin omsättning från verksamhet inom alkohol, pornografi, tobak eller vapen. Ambitionen är att succesivt minska den totala exponeringen gentemot dessa områden.

Rädda Barnen påverkar och stöttar företag för att de ska arbeta med barns rättigheter genom barnrättsprinciperna för företag (Children's Rights and Business Principles).

Rädda Barnen har en ambition att påverka också genom kapitalförvaltningen. Utifrån sin placeringsfilosofi och de investeringsalternativ som väljs, har Rädda Barnen en indirekt påverkan på hela marknaden. Rädda Barnen kan också genom sina placeringar direkt påverka företag i frågor som ligger inom organisationens kärnområde.

Förvaltningen sköts av externa förvaltare. Rädda Barnen lägger ett stort ansvar på den kapitalförvaltare som får ett uppdrag från organisationen och reviderar löpande dess prestation. Förvaltaren ansvarar för att förvaltningen sker enligt de etiska kriterier (internationella konventioner och negativa kriterier) som Rädda Barnen har ställt upp. Förvaltaren kan använda sig av extern part eller interna resurser för att säkerställa att förvaltningen sker i enlighet med dessa. Om det visar sig att förvaltningen i viktiga hänseenden inte lever upp till kriterierna ska Rädda Barnen avyttra det aktuella innehavet.

En särskild rapport om den långsiktiga kapitalförvaltningens utveckling och eventuella avvikelser från fastställda mandat och limiter, följs upp av utskottet och läggs fram för styrelsen tillsammans med den övergripande ekonomiska rapporteringen.

2 Resultatet av kapitalutskottets utredning om fossila bränslen visar 70% fossilfria placeringar.

9. Resultat och ställning

RÄDDA BARNEN FÖLJER regelbundet upp sin verksamhet genom ett antal olika rapporter såsom verksamhetsberättelse, årsredovisning, års- och tertialrapporter, personalbokslut, intern kontroll, hållbarhetsredovisning, effektrapport samt FRII kvalitetskod.

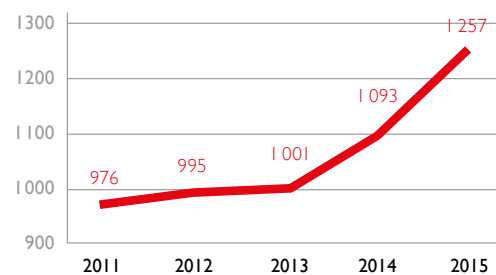
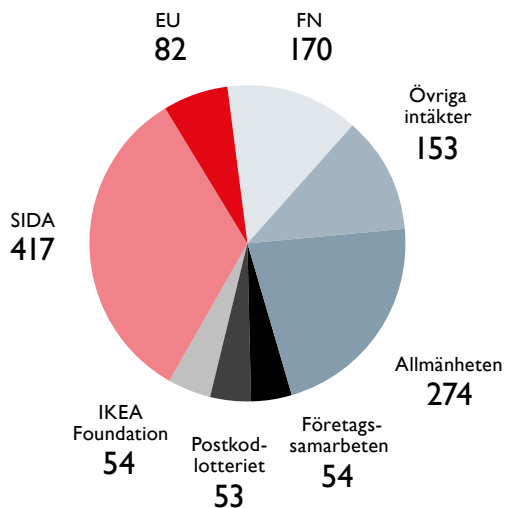
Underlag för uppföljning får vi genom års- och tertialrapporter från olika delar av vår verksamhet och genom indikatorer för våra långsiktiga mål. Vi har också instrument för att värdera vårt påverkansarbete, och metoder för att uppskatta hur många vi når ut till i de internationella programmen.

9.1 Intäkter

Rädda Barnens totala intäkter fortsätter att öka, i enlighet med Rädda Barnens ambition att öka verksamheten för att kunna stärka barns rättigheter.

Verksamhetsintäkterna uppgick till 1 257,3 mkr (1 093,6 mkr) vilket är en ökning med 15 procent. Intäkterna bestod av medlemsavgifter, gåvor, bidrag, nettoomsättning och övriga intäkter. Nyckeltalen insamlingskostnader/insamlade medel speglar de ökade gåvorna som vi fick in via Barn på flykt-kampanjen.

Verksamhetsintäkter

Rädda Barnens verksamhetsintäkter över 50 mkr uppdelad enligt not 3 och not 4.

Ökningen av intäkterna under 5 år.

Nyckeltal erhållna bidrag	2011	2012	2013	2013*	2014	2015
Erhållna bidrag/verksamhetsintäkter	57,5%	55,7%	53,1%	61,1%	66,1%	64,2%

Nyckeltal ovan för 2013 har justerats i enlighet med nya redovisningsprinciper för att möjliggöra jämförelse 2014.

Nyckeltal insamlade medel	2011	2012	2013	2013*	2014	2015
Insamlingskostnad/Insamlade medel	16,1%	14,9%	15,3%	13,7%	15,4%	11,3%
Insamlade medel/Verksamhetsintäkter	40,1%	41,8%	44,9%	49,3%	41,1%	52,2%

Insamlade medel och Verksamhetsintäkter för 2013 har justerats i enlighet med nya redovisningsprinciper för att möjliggöra jämförelse 2014.

Gåvor

De sammanlagda gåvointäkterna ökade under 2015 med 23 procent och uppgick till 436,2 mkr (354,9 mkr), (not 4). Den största delen av ökningen förklaras med att antalet månadsgivare ökade samt att intäkterna från testamenten och från företagssamarbeten ökade.

Barn på flykt-kampanjen genererade totalt cirka 50 mkr. Kampanjintäkterna kom till största delen från allmänheten och företag.

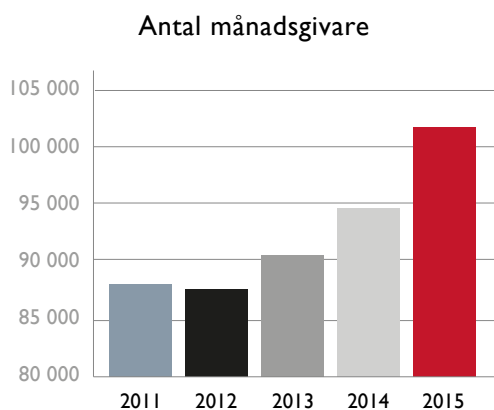
Gåvorna från allmänheten ökade under 2015 och uppgick till 273,6 mkr (217,4 mkr), en ökning med 56,2 mkr. Den största ökningen gäller månadsgivare och spontana gåvor. Intäkterna från månadsgivarna ökade från 162,7 mkr till 177,8 mkr, det är 15 mkr mer jämfört med 2014. Detta beror dels på Rädda Barnens satsning för att öka antal månadsgivare och dels på att kampanjen Barn på flykt blev framgångsrik. Antal månadsgivare var 102 284 (94 513) vid slutet av 2015. De spontana gåvorna ökade med nästan 19 mkr jämfört med 2014. Under 2015 kunde privatpersoner starta egna insamlingar vilket genererade 4 mkr.

Intäkterna från testamenten ökade med nästan 10 mkr jämfört med tidigare år.

Intäkterna från företagssamarbeten ökade till 53,9 mkr (29,8 mkr) under 2015. Detta förklaras till största delen av att befintliga företagspartners gav större gåvor till arbetet både i Sverige och internationellt. Även nya aktörer har bidragit till ökningen.

Materiella gåvor

Materiella gåvor till ett värde av 131,2 mkr (5,8 mkr) mottogs under 2015³. En stor del av detta kan förklaras av gåvor från WFP och Unicef.

Bidrag

De sammanlagda bidragsintäkterna ökade under 2015 med drygt 85 mkr, cirka 12 procent jämfört med 2014 och uppgick till 807,3 mkr (722,7 mkr), (not 4).

- Bidragsintäkten från Sida uppgick under året till 416,7 mkr (399,3 mkr). Det är 33,1 procent av Rädda Barnens totala verksamhetsintäkter. Sidas bidrag finansierar en stor del av Rädda Barnens stöd till verksamhet i drygt 50 länder.
- Bidragsintäkterna från EU uppgick till 82,3 mkr (34,9 mkr). EU har finansierat till exempel satsningar i Etiopien, i de ockuperade palestinska territorierna (OPT) samt i Sudan och Ukraina.
- Bidragsintäkterna från FN uppgick till 170,5 mkr (149 mkr) av vilket 98,3 mkr (98,1 mkr) gick till satsningen i Libanon.
- Radiohjälpens bidrag under 2015 uppgick till 13,2 mkr (8,8 mkr). Ökningen av bidraget beror till stor del på satsningar i Grekland, Peru, Rwanda och Serbien.

Medlemsavgifter

Under de senaste åren har medlemsavgifterna relativt sett legat på en ganska konstant nivå. 2015 uppgick medlemsavgifterna till 12,0 mkr (12,4 mkr).

Nettoomsättning och övriga intäkter

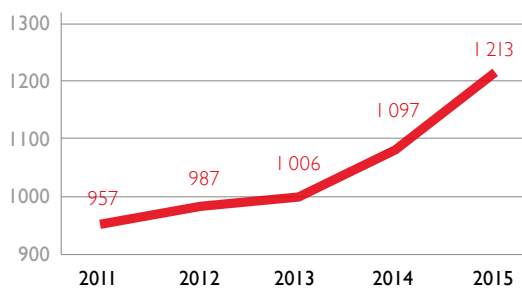
Nettoomsättningen (varuförsäljning och försålda tjänster) och övriga intäkter uppgick under 2015 till 0,7 mkr (1,2 mkr).

9.2 Kostnader

Rädda Barnens verksamhetskostnader omfattar ändamålskostnader och kostnader kopplade till insamling och administration. Ändamålskostnad är de kostnader som Rädda Barnen har för att genomföra uppdraget enligt stadgarna: att åstadkomma konkreta resultat för barn. De uppstår som en direkt följd av en aktivitet för att nå ändamålet. Rädda Barnens totala verksamhetskostnader för 2015 uppgick till 1 213,1 mkr (1 097,6 mkr), en ökning med ca 11 procent jämfört med 2014.

³ Redovisas inte i resultaträkningen enligt god revisions-sed.

Verksamhetskostnader

Ändamålskostnader

Rädda Barnens ändamålskostnader utgörs av programkostnader och medlemskostnader (se not 5 och 6), det vill säga de kostnader vi har för att bedriva verksamhet i Sverige och utomlands samt stödet till medlemsrörelsen. Under året uppgick dessa till sammanlagt 1 098,9 mkr (989,7 mkr).

Prioriterade verksamhetsområden – resursfördelning och effektmätning

I kartan⁴ på nästa uppslag visar vi var vi bedrivit verksamhet under 2015 och hur kostnaderna fördelas regionalt och per verksamhetsområde. Vi visar även var vi har bedrivit humanitära insatser. Rädda Barnens verksamhet består av både humanitärt arbete och långsiktigt utvecklingsarbete.

Barnets rätt till god samhällsstyrning (135,5 mkr)

Verksamhet för att säkerställa att stater gör det som krävs för att alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Barnkonventionen är grunden och vi arbetar för att staterna ska ta fram och stärka strukturerna för att de ska kunna leva upp till barnkonventionen. Vi påverkar regeringar att lämna rapport till FN:s kommitté för barns rättigheter och stöder lokala organisationer utomlands att lämna in en tilläggsrapport. Vi lämnar själva in en tilläggsrapport för att påtala brister i genomförandet av barnkonventionen i Sverige.

Vi mäter effekter genom att se hur många lagändringar som faktiskt sker, konkreta förändringar i budgetprocesser där ett barnrättsperspektiv kommer med. Vi följer också upp hur barns rättigheter tillgodoses i enlighet med barnkonventionen och hur pass väl länder följer rekommendationerna från FN:s barnkommitté. Barns egna erfarenheter och röster är självklart viktiga för att mäta effekterna.

Barnets rätt till trygghet och skydd (246,8 mkr)

Verksamhet för att förhindra våld mot barn och för att barn som utsätts för våld eller övergrepp ska få det skydd och den rehabilitering de har rätt till, t ex genom nationella trygghetssystem. Rädda Barnen stödjer barn som bevittnat våld i hemmet och stärker ensamkommande flyktingbarns rättigheter. Det handlar också om barns rätt till psykosocialt stöd, att barn inte ska utsättas för sexuella övergrepp och våld och att barn ska få vara med sin familj eller andra trygga vuxna.

Vi mäter effekter genom att se hur många lagändringar som sker för att förbättra barns skydd och huruvida våld mot barn verkligen minskar. Vi följer upp hur samhällsinstitutioner och civilsamhället arbetar och vilken effekt utbildningar i alternativa uppfostringsmetoder får.

Barnets rätt till utbildning (86,1 mkr)

Rädda Barnen bedriver påverkansarbete för att alla barns rätt till en god utbildning ska tillgodoses och för att stater ska satsa tillräckliga resurser på utbildning. Vi arbetar för att minska våld och övergrepp i skolmiljön, samt för att utbildning ska finnas tillgänglig för barn i krig och väpnade konflikter. Rädda Barnen arbetar för att alla barn i Sverige - särskilt de mest utsatta - ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Vi mäter effekter genom att se i vilken mån

⁴ I den digitala versionen av årsrapporten hittar du länkar i kartan till filmklipp från olika områden i världen.

Rädda Barnen arbetar över hela världen

Under varje region listar vi de länder där det bedrivits verksamhet under 2015 och summerar kostnaden avrundade till närmaste miljon kr.

De färgade cirklarna visar i vilka länder det bedrivits program inom Rädda Barnens prioriterade verksamhetsområden som totalt fått över 500 000 kr i anslag under 2015.

De prioriterade verksamhetsområdena är:

- Barnets rätt till trygghet och skydd
- Barnets rätt till god samhällsstyrning
- Barnets rätt till utbildning

Stjärnorna visar i vilka länder humanitärt arbete och katastrofarbete bedrivits under 2015

SVERIGE

REGIONKONTOR

BORLÄNGE GÖTEBORG
KARLSTAD LULEÅ
MALMÖ NORRKÖPING
STOCKHOLM UMEÅ
VÄNERSBORG VÄXJÖ
ÖSTERSUND

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Barn på flykt
Barnfattigdom
Föräldrastöd
Demokrati i skolan
Diskriminering inom idrotten

SUMMA: 86 MKR

VÄSTRA OCH CENTRALA AFRIKA

BENIN
BURKINA FASO
KAP VERDE
CENTRALAFRIKANSKA REPUBLIKEN [Se film](#)
DEM. REP. KONGO
ELFENBENSKUSTEN
GAMBIA
GHANA
GUINEA
GUINEA BISSAU
LIBERIA
MALI
NIGER
NIGERIA
SENEGAL
SIERRA LEONE [Se film](#)
TOGO

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Stöd till barnorganisationers eget påverkansarbete.
Stärkande av lokala barnrättskommittéer som en del av det nationella systemet för skydd av barn mot våld och utnyttjande.
Arbete för att stoppa kvinnlig könsstympning.

SUMMA: 92 MKR

LATINAMERIKA

ARGENTINA
BRASILIEN
CHILE
COSTA RICA
ECUADOR
EL SALVADOR
MEXIKO
PARAGUAY
PERU
VENEZUELA

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Påverkansarbete för att förhindra barn- och unga och stärka positivt föräldraskap.
Uppföljning av budgetar för att stärka genomförandet av barns rättigheter.
Motverka sexuellt våld mot barn och öka medvetenheten bland barn och unga om nåtsäkerhet.

SUMMA: 24 MKR

SÖDRA AFRIKA

BOTSWANA
MOÇAMBIQUE
SYDAFRIKA
SWAZILAND
ZAMBIA
ZIMBABWE

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Stärkande av enskilda organisationers mediabevakning angående barns rättigheter och barns deltagande i media.
Stöd till barnrättskoalitioner; uppföljning av budgetar och länders åtaganden för att stärka implementeringen av barns rättigheter.
Skydd för barn på flykt.

SUMMA: 60 MKR

REGION-ÖVERGRIPANDE PROGRAM

SUMMA: 221 MKR

ÖSTRA AFRIKA

ETIOPIEN [Se film](#)
KENYA
RWANDA
SOMALIA
SYDSUDAN
SUDAN
TANZANIA
UGANDA

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Katastrofinsatser för barns rätt till trygghet och skydd till barn som flytt konfliktdrabbade områden.
Utbildning för att förhindra barn- och unga och stärka positivt föräldraskap.
Påverkan av afrikanska utbildningscenter för militärer och fredsbevarande styrkor att integrera barns rättigheter i ordinarie utbildning.

SUMMA: 169 MKR

INTÄKTER

Medlemsavgifter 12
Gåvor 436
Bidrag 807
Nettoomsättning 1
Övriga intäkter 1

SUMMA INTÄKTER 1 257

Av programkostnaderna har ca 40% gått till humanitärt arbete och katastrofarbete. Även detta arbete bedrivs till stor del inom de prioriterade verksamhetsområdena.

KOSTNADER Per satsningsområde

Barnets rätt till trygghet och skydd 247
Barnets rätt till utbildning 86
Barnets rätt till god samhällsstyrning 135
Hälsa, HIV/AIDS, näringslära, levnadsvillkor 142
Katastrofarbete; insatser och koordinering 88
Tvärtematiskt 102
Programstöd; insatser; utland lokalt/regionalt 245

SUMMA PROGRAMVERKSAMHET 1 046

(Samma som summan av kostnaderna i regionerna i kartan)

Fördelade kostnader (se not 6) 30
Medlemskostnader 22
Insamlingskostnader 74
Administration 40

SUMMA KOSTNADER 1 213

[Se fördelningen steg för steg >](#)

SÖDRA OCH CENTRALA ASIEN

AFGHANISTAN
BANGLADESH
INDIEN
NEPAL [Se film](#)
PAKISTAN
SRI LANKA

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Stärkande av lokala skyddssystem och civila samhällets roll för att ställa krav på officiella myndigheter.
Genderarbete med fokus på sociala normer kring maskulinitet och pappans roll som normgivare i uppfostran.
Stöd till barnrättsrörelser.

SUMMA: 71 MKR

MELLAN-ÖSTERN

ALGERIET
EGYPTEN
IRAK
JEMEN
JORDANIEN
LIBANON
MAROCKO
OCKUPERADE PALESTINA
SYRIEN
TUNISIEN
TURKIET

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Katastrofinsatser för barns rätt till trygghet och skydd och rätt till utbildning.
Utbildning för att förhindra barn- och unga och stärka positivt föräldraskap.
Påverkansarbete för att förbättra situationen för barn med funktionshinder.

SUMMA: 188 MKR

SYDÖSTRA ASIEN OCH STILLA HAVET

KAMBODJA
KINA
INDONESIEN [Se film](#)
NORDKOREA
MALAYSIA
MYANMAR
FILIPPINERNA [Se film](#)
THAILAND
VANUATU
VIETNAM

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Anti diskriminering, inkludering och funktionshindrade barns rättigheter.
Stöd till barns egna organisationer.
Arbete för att förhindra våld mot barn.

SUMMA: 86 MKR

Rädda Barnen arbetar över hela världen

Under varje region listar vi de länder där det bedrivits verksamhet under 2015 och summerar kostnaden avrundade till närmaste miljon kr.

De färgade cirkelarna visar i vilka länder det bedrivits program inom Rädda Barnens prioriterade verksamhetsområden som totalt fått över 500 000 kr i anslag under 2015.

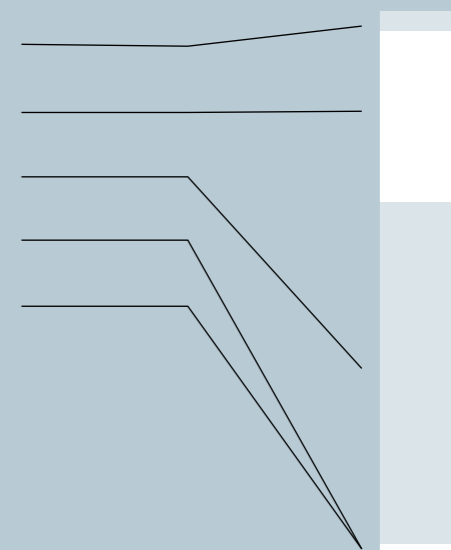
De prioriterade verksamhetsområdena är:

- Barnets rätt till trygghet och skydd
- Barnets rätt till god samhällsstyrning
- Barnets rätt till utbildning

 Stjärnorna visar i vilka länder humanitärt arbete och katastrofarbete bedrivits under 2015

INTÄKTER

Medlemsavgifter	12
Gåvor	436
Bidrag	807
Nettoomsättning	1
Övriga intäkter	1
SUMMA INTÄKTER	1 257

[Fortsätt här för att se kostnaderna >](#)

Rädda Barnen arbetar över hela världen

Under varje region listar vi de länder där det bedrivits verksamhet under 2015 och summerar kostnaden avrundade till närmaste miljon kr.

De färgade cirkelarna visar i vilka länder det bedrivits program inom Rädda Barnens prioriterade verksamhetsområden som totalt fått över 500 000 kr i anslag under 2015.

De prioriterade verksamhetsområdena är:

- Barnets rätt till trygghet och skydd
- Barnets rätt till god samhällsstyrning
- Barnets rätt till utbildning

☆ Stjärnorna visar i vilka länder humanitärt arbete och katastrofarbete bedrivits under 2015

KOSTNADER Per satsningsområde

Barnets rätt till trygghet och skydd	247
Barnets rätt till utbildning	86
Barnets rätt till god samhällsstyrning	135
Hälsa, HIV/AIDS, näringslära, levnadsvillkor	142
Katastrofarbete; insatser och koordinering	88
Tvärtematiskt	102
Programstödjande insatser; utland lokalt/regionalt	245

SUMMA PROGRAMVERKSAMHET I 046

(Samma som summan av kostnaderna i regionerna i kartan)

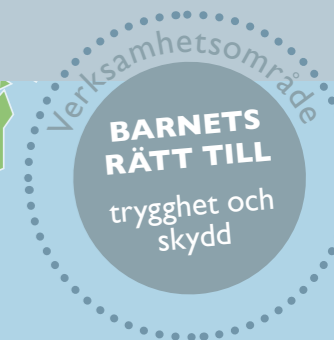
Fördelade kostnader (se not 6)	30
Medlemskostnader	22
Insamlingskostnader	74
Administration	40

SUMMA KOSTNADER I 213

INTÄKTER

I 257

[< Tillbaka](#) [Fortsätt framåt >](#)

Rädda Barnen arbetar över hela världen

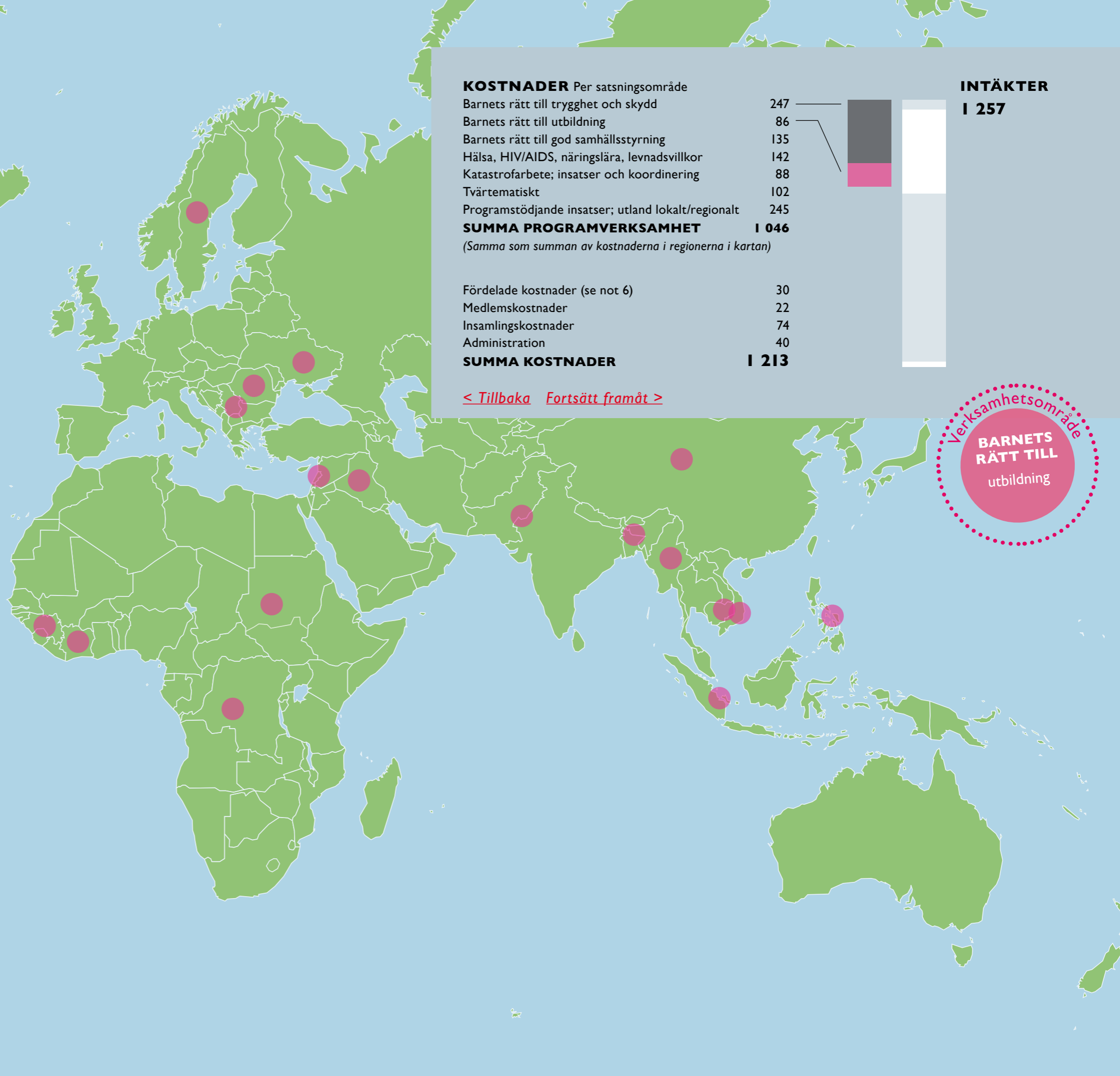
Under varje region listar vi de länder där det bedrivits verksamhet under 2015 och summerar kostnaden avrundade till närmaste miljon kr.

De färgade cirkelarna visar i vilka länder det bedrivits program inom Rädda Barnens prioriterade verksamhetsområden som totalt fått över 500 000 kr i anslag under 2015.

De prioriterade verksamhetsområdena är:

- Barnets rätt till trygghet och skydd
- Barnets rätt till god samhällsstyrning
- Barnets rätt till utbildning

 Stjärnorna visar i vilka länder humanitärt arbete och katastrofarbete bedrivits under 2015

KOSTNADER Per satsningsområde

Barnets rätt till trygghet och skydd	247
Barnets rätt till utbildning	86
Barnets rätt till god samhällsstyrning	135
Hälsa, HIV/AIDS, näringslära, levnadsvillkor	142
Katastrofarbete; insatser och koordinering	88
Tvärtematiskt	102
Programstödjande insatser; utland lokalt/regionalt	245

SUMMA PROGRAMVERKSAMHET I 046

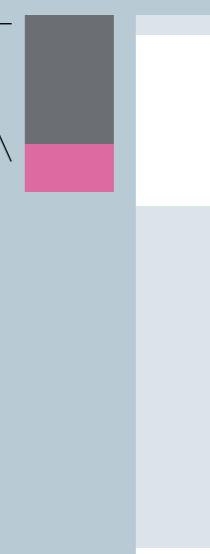
(Samma som summan av kostnaderna i regionerna i kartan)

Fördelade kostnader (se not 6)	30
Medlemskostnader	22
Insamlingskostnader	74
Administration	40

SUMMA KOSTNADER I 213

INTÄKTER

I 257

[< Tillbaka](#) [Fortsätt framåt >](#)

Rädda Barnen arbetar över hela världen

Under varje region listar vi de länder där det bedrivits verksamhet under 2015 och summerar kostnaden avrundade till närmaste miljon kr.

De färgade cirkelarna visar i vilka länder det bedrivits program inom Rädda Barnens prioriterade verksamhetsområden som totalt fått över 500 000 kr i anslag under 2015.

De prioriterade verksamhetsområdena är:

- Barnets rätt till trygghet och skydd
- Barnets rätt till god samhällsstyrning
- Barnets rätt till utbildning

 Stjärnorna visar i vilka länder humanitärt arbete och katastrofarbete bedrivits under 2015

KOSTNADER Per satsningsområde

Barnets rätt till trygghet och skydd	247
Barnets rätt till utbildning	86
Barnets rätt till god samhällsstyrning	135
Hälsa, HIV/AIDS, näringslära, levnadsvillkor	142
Katastrofarbete; insatser och koordinering	88
Tvärtematiskt	102
Programstödjande insatser; utland lokalt/regionalt	245

SUMMA PROGRAMVERKSAMHET I 046

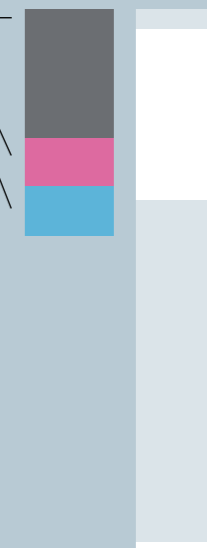
(Samma som summan av kostnaderna i regionerna i kartan)

Fördelade kostnader (se not 6)	30
Medlemskostnader	22
Insamlingskostnader	74
Administration	40

SUMMA KOSTNADER I 213

INTÄKTER

I 257

[< Tillbaka](#) [Fortsätt framåt >](#)

Rädda Barnen arbetar över hela världen

Under varje region listar vi de länder där det bedrivits verksamhet under 2015 och summerar kostnaden avrundade till närmaste miljon kr.

De färgade cirkklarna visar i vilka länder det bedrivits program inom Rädda Barnens prioriterade verksamhetsområden som totalt fått över 500 000 kr i anslag under 2015.

De prioriterade verksamhetsområdena är:

- Barnets rätt till trygghet och skydd
- Barnets rätt till god samhällsstyrning
- Barnets rätt till utbildning

 Stjärnorna visar i vilka länder humanitärt arbete och katastrofarbete bedrivits under 2015

KOSTNADER Per satsningsområde

- Barnets rätt till trygghet och skydd 247
- Barnets rätt till utbildning 86
- Barnets rätt till god samhällsstyrning 135
- Hälsa, HIV/AIDS, näringslära, levnadsvillkor 142
- Katastrofarbete; insatser och koordinering 88
- Tvärtematiskt 102
- Programstödjande insatser; utland lokalt/regionalt 245

SUMMA PROGRAMVERKSAMHET I 046

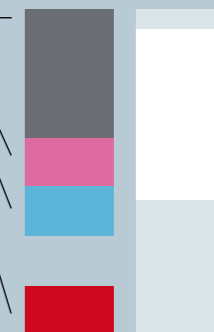
(Samma som summan av kostnaderna i regionerna i kartan)

- Fördelade kostnader (se not 6) 30
- Medlemskostnader 22
- Insamlingskostnader 74
- Administration 40

SUMMA KOSTNADER I 213

INTÄKTER

I 257

[< Tillbaka](#) [Fortsätt framåt >](#)

Rädda Barnen arbetar över hela världen

Under varje region listar vi de länder där det bedrivits verksamhet under 2015 och summerar kostnaden avrundade till närmaste miljon kr.

De färgade cirkelarna visar i vilka länder det bedrivits program inom Rädda Barnens prioriterade verksamhetsområden som totalt fått över 500 000 kr i anslag under 2015.

De prioriterade verksamhetsområdena är:

- Barnets rätt till trygghet och skydd
- Barnets rätt till god samhällsstyrning
- Barnets rätt till utbildning

 Stjärnorna visar i vilka länder humanitärt arbete och katastrofarbete bedrivits under 2015

KOSTNADER Per satsningsområde

- Barnets rätt till trygghet och skydd
- Barnets rätt till utbildning
- Barnets rätt till god samhällsstyrning
- Hälsa, HIV/AIDS, näringslära, levnadsvillkor
- Katastrofarbete; insatser och koordinering
- Tvärtematiskt
- Programstödjande insatser; utland lokalt/regionalt

SUMMA PROGRAMVERKSAMHET I 046

(Samma som summan av kostnaderna i regionerna i kartan)

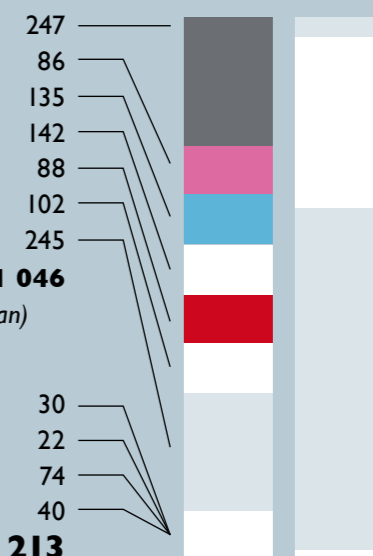
Fördelade kostnader (se not 6)

- Medlemskostnader
- Insamlingskostnader
- Administration

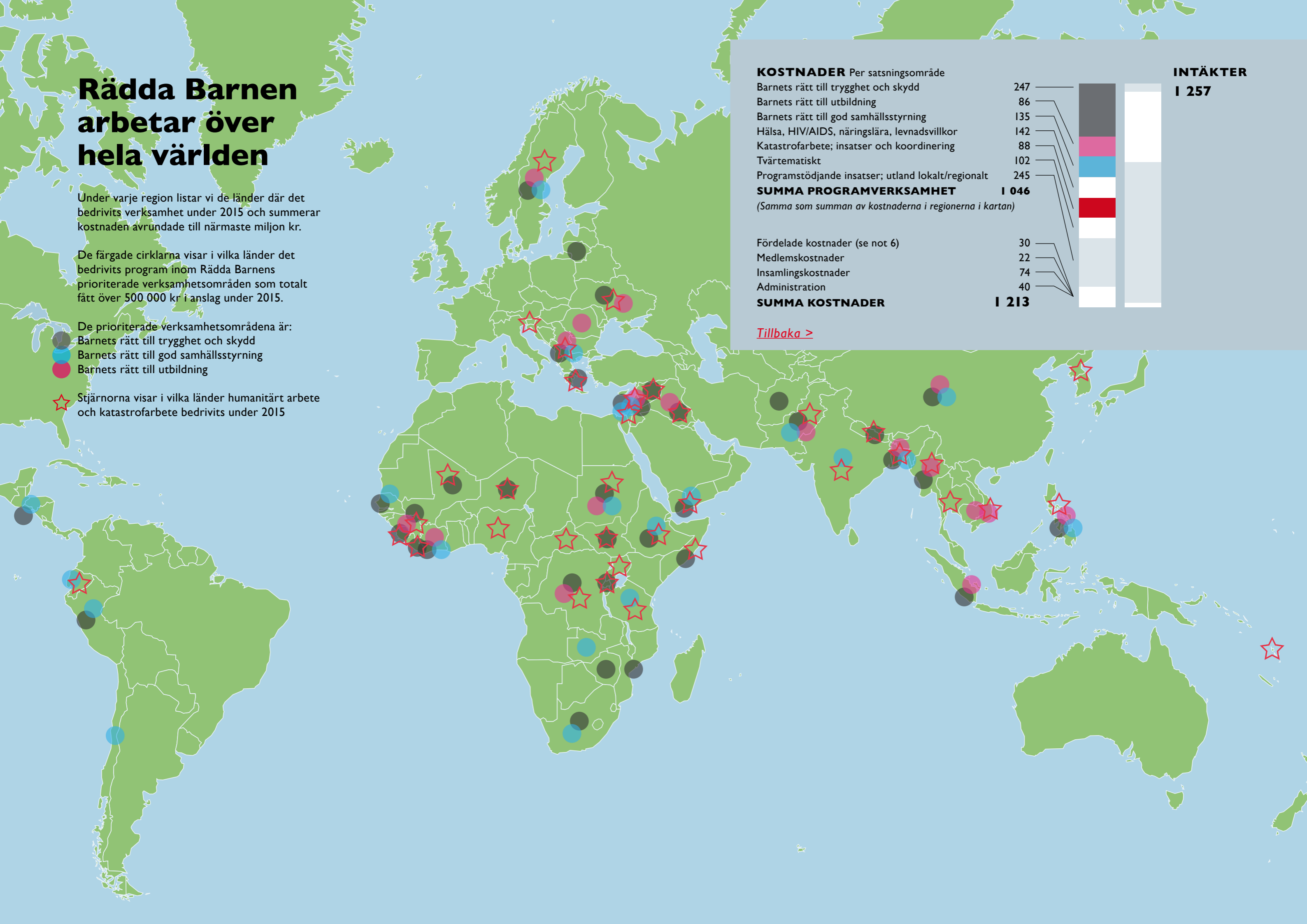
SUMMA KOSTNADER I 213

INTÄKTER

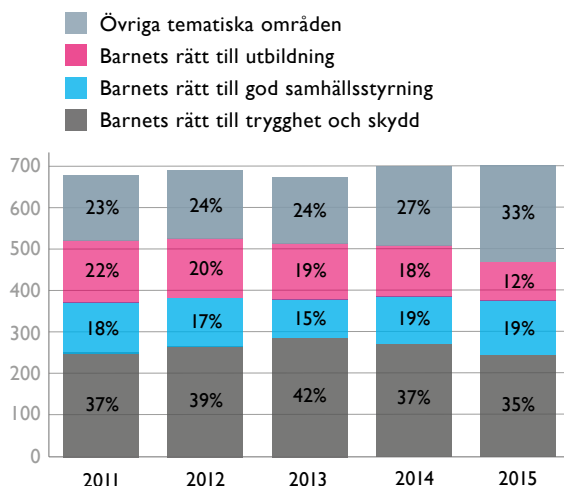
I 257

[Tillbaka >](#)

Programkostnader per verksamhetsområde

De senaste fem årens procentuella fördelning av kostnaderna för programverksamhet per verksamhetsområde (exklusive programstödande kostnader). Ökningen av övriga tematiska kostnader beror på insatser i humanitära katastrofer.

kommunerna uppfyller Rädda Barnens skolkrav och om politiker och tjänstemän agerar utifrån våra påverkansmål. Vi följer upp hur pass väl länder följer rekommendationerna från FN:s barnkommitté inom utbildningsområdet.

Humanitära insatser

40 procent av de totala programkostnaderna under 2015 har gått till humanitära insatser bland annat i DRC (Kongo), Etiopien, Filippinerna, Irak, Jemen, Libanon, Sudan och Ukraina. Även i Sverige har Rädda Barnen bedrivit humanitärt arbete för barn på flykt. När det gäller humanitära insatser stödjer vi även andra områden än de tre prioriterade ovan. Vi anpassar vårt stöd efter en behovsanalys som genomförs i samband med en humanitär katastrof.

Regional fördelning

Största kostnadsökningen regionalt:

- region Eurasien (krisen i Ukraina),
- Östafrika (beredskap för den stora torkan i Etiopien, katastrofberedskap i Rwanda och satsningar inom barnets rätt till utbildning i Sudan),
- Väst- och Centralafrika (satsningar för att motverka våld mot barn i Demokratiska Republiken Kongo – DRC), insatser för barn utan omvårdnad, och verksamhet i Senegal.
- regionövergripande (delvis beroende på flyktingkrisen och annan humanitär beredskap).

Kostnader: Barn på flykt

Satsningarna för barn på flykt har kostat ca 100 mkr, medel som allmänheten, EU, FN, företag, Radiohjälpen och Sida, har bidragit med. Rädda Barnen har arbetat med barn på flykt bland annat i Grekland, Irak, Jemen, Libanon, Serbien, Syrien och Ukraina. 11,3 mkr har använts för arbetet i Sverige med barn på flykt. Insamlade medel kommer att bekosta insatser även under 2016.

Exempel på arbete med barn på flykt internationellt:

- Barnvänliga platser som erbjuder en säker plats för barnen där de kan leka, få undervisning och psykosocialt stöd.
- Mamma/barnplatser där gravida kvinnor och ammande mödrar kan få information och stöd.
- Utbildning för barn.
- Utdelning av mat och vatten.
- Förberedelser inför vintern, varma filtar och kläder.

Exempel på arbete med barn på flykt i Sverige:

- Välkomstpaket till barn, med leksaker och lättläst information om Sverige.
- Ett korttidsboende för barnfamiljer som ännu inte sökt asyl i samarbete med Röda korset och Stockholms Stadsmission. Rädda Barnens hjälptelefon för ensamkommande barn.
- Mobila barnsäkra platser.
- Introduktionsfilmer på sociala medier kring bemötande och barns säkerhet och rättigheter.
- Grundläggande utbildningar för frivilliga med fokus på barnsäkerhet, psykologisk första-hjälpen, barnsäkra platser.

Insamlings- och administrationskostnader

Årets kostnader för insamling uppgick till 74,2 mkr (69,1 mkr). Ökningen är ett led i Rädda Barnens arbete med att säkra en långsiktig och stabil finansiering. Sedan 2014 har extra investeringar gjorts för att framför allt öka rekryteringen av månadsgivare.

Administrationskostnader är nödvändiga för att säkerställa en god kvalitet på kontroll och rapportering både externt och internt. Under 2015 uppgick dessa till 40,0 mkr (38,8 mkr).

Insamlings- och administrationskostnaderna var under året 9% av de totala intäkterna (10%).

Mot bakgrund av att verksamheten utökats under 2015, bedöms att insamlings- och administrationskostnaderna kommer att öka till ca 11-12%, vilket motsvarar tidigare års nivåer. Rädda Barnens ambition är att dessa kostnader ska hållas på en rimlig nivå i relation till hur mycket pengar som läggs på ändamålet. Nivån ska säkerställa att vi kan leva upp till interna och externa regler, riktlinjer och krav på en god intern kontroll. Administrationskostnaderna ska därför ställas i relation till det värde de skapar för Rädda Barnens ändamål.

9.3 Resultat

Rädda Barnens resultat 2015 efter fördelning av årets resultat uppgår till 6,8 mkr (-4,5 mkr). Ökningen av årets resultat beror på satsningar för att öka antal månadsgivare, ökade testamentsintäkter och ökade intäkter från höstens insamlingar för barn på flykt.

Årets reservering av ändamålsbestämda medel, till följd av erhållna gåvor som ännu inte har använts till verksamhet samt fria avsättningar enligt styrelsebeslut, uppgår totalt till 70,7 mkr (40,7 mkr). En stor del av årets reservering avser avsättningar som styrelsen tagit beslut om: 40,6 mkr (30,2 mkr). Där ingår avsättningar, 20 mkr, av de kampanjintäkter som vi har fått in under 2015 för fortsatt arbete för barn på flykt under 2016. 10 mkr avsattes till fritt eget kapital (dvs Rädda Barnens-fonden och balanserat kapital). Vid utgången av 2015 var fritt eget kapital 275,5 mkr (258,7 mkr). Rädda Barnens ambition är att arbeta mot att eget kapital ska motsvara minst ett

års verksamhetskostnader i enlighet med FRIIs riktlinjer.

Resterande 29,1 mkr avser reservering för ändamålsbestämda medel från givarna som ännu inte utnyttjats under 2015. Där ingår avsättningar till Rädda barnens katastroffond till vilken vi har samlat in medel via Barn på flykt-kampanjen. Utnyttjandet av ändamålsbestämda medel från tidigare år uppgick till 21,4 mkr (33,3 mkr).

9.4 Avkastningsresultat långsiktiga kapitalförvaltningen

Enligt Rädda Barnens kapitalförvaltningspolicy är målsättningen att den långsiktiga portföljen ska uppfylla en avkastningsförväntan om 3 procent reallt per år över en rullande femårsperiod.

Kapitalförvaltningen ska i huvudsak ske genom extern förvaltning och aktieportföljen ska till största delen förvaltas indexnära. Det förvaltade kapitalet placeras inom en av tre tillgångs- slag, aktier, räntor eller alternativa investeringar. Per utgången av 2015 uppgick marknadsvärdet av det långsiktigt förvaltade kapitalet till 334,4 mkr.

Utvecklingen för den långsiktiga kapitalförvaltningen har varit relativt modest under 2015 med en totalavkastning om endast 1,8 procent. Den svaga utvecklingen påverkades av huvudsakligen två faktorer. En turbulent aktiemarknad under hösten 2015 med kraftiga svängningar och svag utveckling. Under året sänktes reporäntan till negativ vilket kraftigt påverkat avkastningen från ränteportföljen vilken utgör mer än hälften av totala investeringarna. För att möta detta har

Kostnader fördelade på verksamhetsgren	2011	2012	2013	2013*	2014	2015
Ändamålskostnader; Program	839,7	865,9	876,3	876,3	965,9	1 076,4
Ändamålskostnader; Medlem	21,5	22,3	20,5	20,5	23,8	22,5
Insamlingskostnader	62,9	62,1	68,8	68,8	69,1	74,2
Administrationskostnader	33,1	36,8	40,8	40,8	38,8	40,0
Totala kostnader	957,2	987,1	1 006,3	1 006,3	1 097,6	1 213,1
Totala intäkter	986,7	1 007,5	1 016,5	1 032,0	1 100,5	1 269,3**
Insamling & Administration/ Totala intäkter	10%	10%	11%	11%	10%	9%

* Totala intäkterna för 2013 har justerats i enlighet med nya redovisningsprinciper för att möjliggöra jämförelse 2014.

** Totala intäkter inklusive Rädda Barnens resultat från finansiella investeringar.

Kapitalutskottet beslutat att öka exponeringen mot aktiemarknaden samt att se över placeringarna inom det alternativa mandatet.

Den genomsnittliga fasta förvaltningskostnaden för totala kapitalportföljen motsvarade 0,28 procent vid 2015 års utgång.

Förvaltningskostnaden utgörs huvudsakligen av en fast procentuell kostnad beroende av storleken på förvaltad kapital snarare än avkastningens storlek. Kostnaden har varit relativt stabil över de senaste åren.

Vid utgången av 2015 motsvarade storleken på den långsiktiga kapitalportföljen, mätt i marknadsvärde, 26,6 procent av Rädda Barnens

omsättning och 71,6 procent av det egna kapitalet. Utöver den långsiktigt placerade kapitalportföljen har Rädda Barnen, som ett led i att hantera likviditetsrisker och hålla en god betalningsberedskap, även en kortsiktig likviditetsförvaltning. Dessa medel består huvudsakligen av bankmedel.

9.5 Förvaltade stiftelser

Rädda Barnen förvaltade per utgången av 2015 sex stiftelser vars bundna stiftelsekapital vid årets slut uppgick till 23,9 mkr kronor i bokfört värde, marknadsvärdet tillsammans med likvida medel uppgick till 37,3 mkr kronor.

10. Viktiga beslut och händelser under 2015

Arbete med barn på flykt

När människor började fly undan krig och katastrofer över Medelhavet i en omfattning vi tidigare inte sett ledde det till att Rädda Barnen under året fick ställa om sin verksamhet och sina resurser. Redan under våren togs beslut om att den nationella verksamheten skulle prioritera ett gott mottagande för barn som flytt till Sverige. Närmare 163 000 personer sökte asyl i Sverige 2015. Av dessa var 70 000 barn och 35 000 av dem kom utan någon av sina föräldrar. Under hösten blev situationen mer akut och Rädda Barnen beslutade att inrätta ett flyktingresponsarbete i Sverige och internationell humanitär personal fick för första gången arbeta i Sverige. Rädda Barnens verksamhet har funnits med hela vägen: i flyktingläger som Zaatari i Libanon, i Grekland där flyende människor klev iland från gummibåtar och i Sverige där Rädda Barnen byggt upp barnvänliga platser och bedrivit verksamhet på flyktingboenden.

Opinionsbildning

Under Almedalsveckan drog Rädda Barnen igång kampanjen ”Otyst” för att väcka opinion och stärka människors engagemang för barn på flykt och för att barnperspektivet ska stå i centrum i flyktingpolitiken. Budskapet ”Inte ett enda barn ska dö på Medelhavet!” gjorde ett

starkt avtryck i debatten. Kampanjen ”otyst” och den stora namninsamlingen för lagliga vägar till Europa ledde till att 130 000 underskrifter lämnades av justitieminister Morgan Johansson på ett av höstens ministermöten i Bryssel. Det är en av de tio största namninsamlingarna i modern svensk historia och ett starkt stöd från svenska folket som gav oss extra kraft i påverkansarbetet. Det väckte uppmärksamhet bland andra EU-länder och även bland våra systerorganisationer.

Trots detta dröjde det dock inte länge förrän nya politiska beslut angående gränskontroller snarare försvårade situationen för barn på flykt. Rädda Barnen fortätter att hävda att barn på flykt inte ska mötas av stängda gränser. Det är ovärdigt Europa.

Rädda Barnen lanserade globalt för första gången 2015 rapporten ”State of the World’s Fathers”. Rädda Barnen i USA har under flera år tagit fram rapporten ”The State of the World’s Mothers”. Tanken med rapporten om pappor är att lyfta upp pojkar och mäns roll när det gäller barns överlevnad och utveckling. För att öka flickors möjligheter är det viktigt att börja arbeta också med fäder och bröder.

Rapporten lanserades i flera storstäder runt om i världen och gav upphov till diskussioner om betydelsen av alltid inkludera maskulinitet i frågor som berör genus.

Insamling

Det samlades in väldigt mycket pengar på kort tid för att hjälpa barn på flykt. Rädda Barnen fick många nya månadsgivare och gamla månadsgivare höjde sina belopp. Individer och företag har skänkt pengar och Rädda Barnen deltog i TV4s insamlingskampanj ”På flykt”.

En del av de insamlade medlen har använts även i andra länder i Europa där flyktingströmmen passerar, bland annat för arbetet i Grekland. En stor del av de insamlade medlen kommer att nyttjas under 2016 för att fortsätta hjälpa barn under flyktvägen och även på plats här i Sverige.

Global vision

2015 formulerade Rädda Barnens globala samverkansförbund för första gången en gemensam vision. Det är historiskt. Vi har nu en gemensam ambition och strategi och en kraftsamling av allt vårt arbete för att uppnå våra tre övergripande mål fram till 2030: Att inget barn dör före sin femårsdag av orsaker som går att förhindra; Att alla barn får grundläggande utbildning av god

kvalitet; Att våld mot barn inte längre tolereras. Vi har även satt gemensamma konkreta mål för 2016-2018. Visionen är också Rädda Barnens bidrag till hur vi anser att de nya globala hållbara utvecklingsmålen ska uppnås.

Organisatoriska förändringar globalt

2015 beslöt Rädda Barnen Brasilien att lämna organisationen. Rädda Barnen fortsätter dock samarbetet med partners i Brasilien via det regionala programmet.

Framtidsfrågor

I en framtidsutredning har lokalföreningar, distrikt, Rädda Barnens ungdomsförbund, riksstyrelsen och tjänstemän involverats i arbetsgrupper för att diskutera Rädda Barnens roll i Sverige och världen, vår kommunikation och kultur, Rädda Barnens organisation, samt ideologiska och policyfrågor. Ett förslag till ny verksamhetsinriktning och en ny Kompass – vägledning för Rädda Barnen, kommer att presenteras vid riksmötet 2016.

II. Externa faktorer som påverkar organisationen

KRIGET I SYRIEN som nu har pågått i fem år är en av de största katastroferna i modern tid och påverkar alla länder i regionen, Europa och Sverige, inte minst genom de ökade flyktingströmmarna. Även situationen i Afghanistan, på Afrikas Horn och i norra Afrika ledde till att många sökte skydd genom att fly. Ca 60 miljoner människor befann sig på flykt någonstans i världen under 2015. Detta har påverkat och kommer att påverka inriktningen på arbetet för Rädda Barnen under lång tid.

När det statliga biståndsanslaget minskar för att finansiera flyktingmottagningen, vilket skedde under 2015, påverkar det våra och andra aktörers möjligheter att arbeta för barn i utsatthet. Danmark och Finland drabbades av ännu kraftigare neddragningar av biståndsmedlen än Sverige, vilket påverkat Rädda Barnen-organisationernas gemensamma arbete i Asien med bland annat Barns rätt till god samhällsstyrning och Barns rätt till trygghet och skydd. Det finns en liknande oroande trend i andra europeiska länder.

Katastrofer som påverkar

Katastrofer under året påverkar inriktningen på verksamheten. Jordbävningen i Nepal i april fordrade stora hjälpinsatser. På grund av stridigheterna i Jemen är 21 miljoner människor i akut behov av stöd där. Av dessa är 9,9 miljoner barn. Etiopien står inför den värsta torkan i landet på 50 år. Över 10 miljoner människor är i behov av akut nödhjälp. Konsekvenserna av ebola-epidemin i Västafrika har krävt fortsatta insatser under året och många konflikter i länder i Afrika gör att i synnerhet barn är utsatta.

Svårt att arbeta humanitärt

Trots behoven så har utrymmet för civilsamhället i många regioner minskat liksom möjligheten att gå in med en humanitär insats. Detta leder bl a till att det som tidigare var självklara rättigheter, som t ex skydd av civilbefolkningen och sjukhus, inte längre respekteras i flera av de väpnade konflikter som pågår. Då hjälporganisationer blir måltavlor i stridigheter förvärras

situationen för nödlidande.

Grundläggande mänskliga rättigheter och demokratiska värden ifrågasätts allt mer. Människors möjlighet till organisering och det civila samhällets möjlighet att verka fritt har begränsats. Mer än 90 länder har under det senaste decenniet infört lagstiftning som begränsar det civila samhället och möjligheten för internationella biståndsgivare att stödja dem.

Barnets rättigheter ifrågasätts

Idag är barnkonventionen närapå globalt ratificerad. Dock har en allmän försvagning av politiska och medborgerliga rättigheter även påverkat barnets rättigheter. Det har alltid funnits en diskussion sedan barnkonventionens tillkomst om barnets rättigheter ska vara underordnade familjens som de är i en del länder. Detta har blivit tydligare den senaste tiden i diskussioner kring ungdomars sexuella och reproduktiva rättigheter. Flera länder vill inte acceptera dessa. Ett ökat fokus på familjen i internationella fora, hindrar därför utvecklingen och förankringen av barnets rättigheter.

Hållbarhetsmålen visar riktningen

De globala hållbarhetsmålen som antogs i FN:s generalförsamling under hösten 2015 kommer att påverka inriktningen för alla organisationer som arbetar med utvecklingsfrågor. För Rädda Barnens del var det viktigt att arbetet för att utrota våld mot barn både är ett eget mål och ett delmål under flera andra områden.

Det har även beslutats om nya globala åtaganden kring finansiering av utvecklingsarbete. Rädda Barnen har i global samverkan påverkat innehållet framför allt när det gäller barns rätt till trygghet och skydd, våld mot barn och ansvarstagande. Det nya globala klimatavtalet som slöts i Paris i december är också en faktor som kommer att påverka på lång sikt.

12. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Sida-anslaget

I budgeten till Sida för 2016 sker en neddragning på 7 procent av stödet till det civila samhället. Detta drabbar alla Sidas rambidragsorganisationer. Minskningen kommer att hanterats på ett sådant sätt att det inte ska få några allvarliga återverkningar på de barn vi avser att stödja eller måluppfyllelsen i programmen. Det är dock oroande om svenska regeringen fortsätter att göra stora avräkningar på biståndet kommande år för att kompensera för de ökade kostnaderna för flyktingmottagandet då det på sikt även kan komma att drabba stödet till civilsamhället.

Politiska beslut oroar

Nya politiska beslut om tillfälliga uppehållstillstånd och beslut som försvårar familjeåterförening kommer öka oron och den psykiska ohälsan för barn som kommer hit. Det ger negativa effekter inte bara för den enskilde utan också för hela samhället och strider mot Rädda Barnen grundläggande idé. Det strider även mot FN:s barnkonvention som Sverige planerar att införliva i sin lagstiftning. Vi kommer att fortsätta att arbeta för att Sverige ska vara ett land som värnar om barns rättigheter fullt ut och som är ett föredöme för andra länder i det avseendet.

13. Framtida utveckling

Stort behov av ett gott mottagande

Den globala migrationen innebär också en utmaning för Sverige. Flyktingsituationen och Rädda Barnens respons för barn på flykt kommer ställa stora krav på organisationen framöver. Behovet av ett gott mottagande och en god etablering i Sverige kommer att finnas inom överskådlig framtid. Rädda Barnen behöver fortsätta kämpa för att barn i migration får sina rättigheter tillgodosedda.

Polariseringen i samhället ökar och rasism och främlingsfientlighet blir allt mer synligt. Samtidigt ifrågasätts biståndet allt mer högljutt då den politiska kartan förändras. Detta kräver stora opinionsbildande insatser för att ge en rättvisande bild av människor på flykt i allmänhet och ensamkommande barn i synnerhet.

Ny verksamhetsinriktning

På riksmötet kommer Rädda Barnen att fastställa en ny verksamhetsinriktning och en ny Kompass – vägledning för Rädda Barnen – då vi går in i en ny verksamhetsperiod. Detta kommer att tydliggöra inriktningen för vår framtida utveckling. Vi måste i det sammanhanget också hitta nya former för att kunna förvalta det engagemang som finns hos nya medlemmar och volontärer. I framtiden

behöver vi också ytterligare utveckla barns eget inflytande i den verksamhet vi bedriver.

Rädda Barnen stärks som global rörelse

Rädda Barnen samarbetar och enar sig allt mer globalt. I det sammanhanget ser vi framför oss en allt större utveckling mot att brygga över utvecklingsarbetet och det humanitära arbetet.

De teman vi arbetar utifrån kommer att behöva integreras allt mer i varandra. Vi behöver se sambanden mellan dem, sätta barnet i fokus och alltid utgå ifrån barns rättigheter.

Rättighetsperspektivet måste också i allt högre grad lyftas fram då vi arbetar med humanitära insatser i bräckliga stater.

Globalt partnerskap för hållbara mål

I de nya globala hållbara utvecklingsmålen har Rädda Barnen varit drivande gällande den målsättning som slutligen formulerades som mål 16.2: Att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn.

Rädda Barnen vill skapa ett brett partnerskap för att få upp detta mål på den globala agendan. Det kommer att påverka vår verksamhet och våra strategier både i fråga om resurser, prioriteringar, vägval och uppföljning.

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr

		2015	2014
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter	Not 3	12 003	12 400
Gåvor	Not 4	436 283	354 938
Bidrag	Not 4	807 296	722 715
Nettoomsättning		1 076	2 442
Övriga intäkter		664	1 166
Summa verksamhetsintäkter		1 257 322	1 093 661
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader			
Programkostnader	Not 5,6,7,8	-1 076 428	-965 869
Medlemskostnader	Not 6,7,8	-22 485	-23 802
		-1 098 913	-989 671
Insamlings- och administrationskostnader			
Insamlingskostnader	Not 6,7,8	-74 232	-69 148
Administrationskostnader	Not 6,7,8	-39 998	-38 802
		-114 230	-107 950
Summa verksamhetskostnader		-1 213 143	-1 097 621
Verksamhetsresultat		44 179	-3 960
Resultat från finansiella investeringar	Not 9	12 025	6 868
Årets resultat		56 204	2 908
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		56 204	2 908
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		21 351	33 285
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats under året samt fria avsättningar enligt styrelsebeslut		-70 714	-40 697
Kvarstående belopp för året/förändring balanserat kapital		6 841	-4 504

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

		2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Dataprogramvara	Not 10	745	1 390
		745	1 390
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier och installationer	Not 11	759	722
		759	722
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i Rädda Barnens Serviceaktiebolag	Not 12	908	908
Långfristiga värdepappersinnehav	Not 13	279 729	292 310
Långfristiga fordringar	Not 14	20 313	113 436
		300 950	406 654
Summa anläggningstillgångar		302 454	408 766
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		3 448	4 177
Övriga fordringar	Not 15	98 216	53 742
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 16	76 013	51 419
		177 677	109 338
Fastigheter mm avsedda för försäljning		878	2 373
Kortfristiga placeringar	Not 17	420	697
Kassa och bank		393 802	356 945
Summa omsättningstillgångar		572 777	469 353
SUMMA TILLGÅNGAR		875 231	878 119

BALANSRÄKNING Fortsättning

Belopp i tkr

	2015-12-31	2014-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
<i>Eget kapital</i>		
Förvaltade fonder	13 803	12 808
Rädda Barnen-fonden	120 000	110 000
Värderegleringsfond	25 000	25 000
Ändamålsbestämt kapital	152 752	114 384
Balanserat kapital	155 523	148 682
	467 078	410 874
<i>Avsättningar</i>	Not 18	
Avsättningar till personal i utlandet	4 729	6 308
	4 729	6 308
<i>Långfristiga skulder</i>		
Skuld till Rädda Barnens Serviceaktiebolag	46	100
	46	100
<i>Kortfristiga skulder</i>		
Leverantörsskulder	32 283	21 445
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	Not 19	324 468
Övriga skulder	14 909	84 727
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 20	30 197
	403 378	460 837
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	875 231	878 119
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Not 21	12 492

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

Belopp i tkr

EGET KAPITAL

	Förvaltade fonder	RB-fonden	Värde-reglerings-fond	Ändamålsbestämt kapital	Balanserat kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans 2015-01-01	12 808	110 000	25 000	114 384	148 682	410 874
Ändamålsbestämt av givaren	995	-	-	29 119	-	30 114
Ändamålsbestämt av styrelsen	-	10 000	-	30 600	-	40 600
Utnyttjande	-	-	-	-21 351	-	-21 351
Kvarstående belopp	-	-	-	-	6 841	6 841
Utgående balans 2015-12-31	13 803	120 000	25 000	152 752	155 523	467 078

Specifikation av Ändamålsbestämt kapital	Ingående balans 2015-01-01	Utnyttjande av tidigare års reservering/ avsättning	Årets reservering/ avsättning	Utgående balans 2015-12-31
<i>Ändamålsbestämt av givaren</i>				
Tematiskt	54 481	-2 822	19 309	70 968
Region och land	4 878	-2 578	5 079	7 379
Särskilda projekt	17 936	-10 101	4 731	12 566
Summa ändamålsbestämt av givaren	77 295	-15 501	29 119	90 913
<i>Ändamålsbestämt av styrelsen</i>				
Kostnader avveckling egna utlandskontor	13 109	0	0	13 109
Barn på flykt	0	0	20 000	20 000
Valutavvärderingsreserv	17 500	0	8 600	26 100
Övrigt	6 480	-5 850	2 000	2 630
Summa ändamålsbestämt av styrelsen	37 089	-5 850	30 600	61 839
Summa ändamålsbestämt kapital	114 384	-21 351	59 719	152 752

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr

	2015	2014
Den löpande verksamheten		
Inbetalningar från givare och medlemmar m m	1 192 119	1 199 147
Utbetalningar till samarbetspartner, anställda och leverantörer m m	-1 273 277	-1 123 713
Kassaflöde från den löpande verksamheten före betalda räntor och inkomstskatter	-81 158	75 434
Erhållen ränta	3 882	4 487
Erhållna utdelningar	4 106	3 689
Erlagd ränta	-11	-13
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-73 181	83 597
Investeringsverksamheten		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0	-1 726
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-417	-602
Sålda materiella anläggningstillgångar	0	1 058
Placeringar i finansiella anläggningstillgångar	-49 879	-93 363
Avyttringar av finansiella anläggningstillgångar	160 111	44 193
Minskning kortfristiga finansiella placeringar	-467	-724
Kassaflöde från investeringsverksamheten	109 348	-51 164
Finansieringsverksamheten		
Minskning långfristig skuld	-54	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-54	0
Årets kassaflöde	36 113	32 433
Likvida medel vid årets början	356 945	323 604
Kursdifferenser i likvida medel	744	908
Likvida medel vid årets slut	393 802	356 945

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Rädda Barnens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen, BFNAR 2012:I (K3) och FRlls Styrande riktlinjer för årsredovisning. Redovisnings- och värderingsprinciper är oförändrade jämfört med föregående år.

VERKSAMHETSINTÄKTER

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Rädda Barnen. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning och intäktsredovisas över den tidsperiod de avser.

Gåvor

En transaktion där Rädda Barnen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Rädda Barnen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. De värderas som huvudregel till verkligt värde.

Gåvor i form av utrustning och förnödenheter som skänks vidare redovisas inte som intäkt men redovisas i Not 4.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. De värderas till det verkliga värdet som Rädda Barnen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Övriga intäkter

Övriga intäkter avser främst hyresintäkter. De intäktsredovisas över den tidsperiod de avser.

VERKSAMHETSKOSTNADER

Rädda Barnens verksamhetskostnader redovisas enligt FRlls riktlinjer som ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Ändamålskostnader delas upp i program- och medlemskostnader. Kostnaderna består förutom av direkta kostnader för dessa verksamheter även av fördelade kostnader för styrelse och ledning, kommunikation samt HR, ekonomi, IT, intern service samt kundtjänst. Dessa fördelas så att varje del bär sina egna kostnader.

Kontorskostnader fördelas utifrån hur stor andel av kontorsresurser som respektive del tar i anspråk.

Ändamålskostnader

Med ändamålskostnader avses de kostnader som Rädda Barnen har för att genomföra uppdraget enligt stadgarna. Uppdelning görs mellan kostnader för programverksamhet i Sverige och utomlands samt medlemsverksamhet. Arbetet med opinionsbildning tillhör programverksamheten.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader avser de kostnader som uppkommer för att generera gåvor från privatpersoner och företag i form av insamlingsmateriel, tryckkostnader, annonser samt personalkostnad för dem som arbetar med dessa insamlingsaktiviteter.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är de kostnader som behövs för att administrera Rädda Barnen såsom kostnader för styrelsemöten, delar av revision, hyra, administrativa system och personalkostnader.

TILLGÅNGAR, SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan. Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas: Dataprogramvara och systemutvecklingskostnad: 3 år; Datainventarier: 3 år; Övriga inventarier: 5 år.

Finansiella tillgångar

De värdepapper som ingår i Rädda Barnens långsiktiga kapitalförvaltning klassificeras som anläggningstillgång medan de som utgör del av den kortfristiga förvaltningen klassificeras som omsättningstillgång. Nedskrivning av anläggningstillgång görs om marknadsvärdet för hela portföljen understiger anskaffningsvärdet och nedgången bedöms som varaktig. Värdepapper som klassificeras som omsättningstillgång värderas till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde per balansdagen.

Donerade tillgångar

Fastigheter och bostadsrätter som donerats till Rädda Barnen värderas till ett marknadsvärde beräknat vid tidpunkten då Rädda Barnen erhåller gåvan. De redovisas som omsättningstillgångar då avsikten är att dessa ska avyttras så snart som möjligt. Värdepapper redovisas som kortfristiga placeringar. Noterade värdepapper tas upp till marknadsnoteringen vid tidpunkten då de registrerats på Rädda Barnen.

Avsättningar till personal i utlandet

För lokalanställd personal avsätter Rädda Barnen medel för pensioner eller liknande samt avgångsvederlag, i enlighet med upprättade villkor och respektive lands lagstiftning.

EGET KAPITAL

Eget kapital avser de medel som tillställts Rädda Barnen för uppfyllande av dess syften och som på balansdagen inte utbetalats. Medel som av givaren bundits som beständiga donationsfonder eller till särskilda ändamål redovisas separat. I posten Ändamålsbestämt kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. Se även eget kapital-rapporten. De ändamålsbestämda medlen utnyttjas normalt under påföljande verksamhetsår. RB-fonden och värderegleringsfonden är av styrelsen avsatt grundkapi-

tal respektive buffert för värdeförändringar på placeringstillgångar. Balanserat kapital är medel som tillställts Rädda Barnen utan restriktion.

Årets resultat enligt Resultaträkningen avser skillnaden mellan kostnader och intäktsförda medel. Förändringen av balanserat kapital avser belopp efter utnyttjande eller reservation från/ till andra delar av eget kapital.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen har upprättats enligt direkt metod.

REGIONKONTOR I UTLANDET

Rädda Barnen har juridiskt ansvar för ett utlandskontor. Det kontoret ansvarar för egen ekonomisk redovisning enligt direktiv från huvudkontoret i Stockholm. Konsolidering sker löpande i riksförbundets redovisning.

RIKSFÖRBUNDET OCH DISTRIKT- OCH LOKALFÖRENINGAR

Distriktsförbund och lokalföreningar har egna redovisningar som ej konsolideras i riksförbundets redovisning då inget moder/dotterbolagsförhållande finns.

KONCERNREDOVISNING

Rädda Barnen äger 100 % av aktierna i Rädda Barnens Serviceaktiebolag. Bolagets omsättning (inkl dotterbolag) uppgår till 11,0 mkr (7,6 mkr), att jämföra med Rädda Barnens verksamhetsintäkter 1 257,3 mkr (1 093,6 mkr) varför ingen koncernredovisning upprättas.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Rädda Barnen gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

NOTER TILL RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr

Not 3 Medlemsavgift	2015	2014
Medlemsavgiften är från 75 kr per medlem till 300 kr per hushåll. Enligt riksmötesbeslut utbetalas 25 % av medlemsavgiften till Rädda Barnens lokalföreningar. Av här redovisade medlemsintäkter utbetalas 3 070 tkr i enlighet med röstlängd utvisande antal betalande medlemmar 2015-12-31.	12 003	12 400

Not 4 Gåvor och bidrag	2015	2014
Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
<i>Insamlade medel</i>		
Allmänheten	273 580	217 442
Insamlat genom Rädda Barnens lokalföreningar	4 399	3 276
Insamlat genom Internationella Rädda Barnen	3 449	13 589
Testamenten	43 291	34 567
Företagssamarbeten	53 924	29 805
Postkodlotteriet	53 000	53 000
Övrigt	4 640	3 259
Summa gåvor i resultaträkningen	436 283	354 938
Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen		
<i>Insamlade medel – uppskattade belopp</i>		
Gåvor som skänkts vidare	131 244	5 759
Summa gåvor ej i resultaträkningen	131 244	5 759

Av ovan redovisade materiella gåvor för 2015 avser 127,6 mkr gåvor genom samarbete med WFP och Unicef främst gällande distribution av mat och näring i Sudan. Utöver detta har gåvor erhållits där värdet i SEK ej tagits fram. Det gäller t ex probonotjänster, upplåtande av konferenslokaler och annonsrabatter.

Bidrag som redovisats i resultaträkningen		
<i>Insamlade medel</i>		
IKEA Foundation	54 294	66 677
Radiohjälpen	13 169	8 781
Övriga stiftelser	10 596	7 047
Postkodlotteriet	5 459	3 491
Övriga företag	1 703	978
Övriga	2 954	1 428
Summa insamlade medel (bidrag)	88 175	88 402

Not 4 Gåvor och bidrag <i>Fortsättning</i>	2015	2014
Offentliga bidrag		
Sida	416 733	399 315
Övriga svenska myndigheter	20 312	19 097
EU	82 333	34 853
FN	170 473	149 002
Övriga utländska/internationella myndigheter	29 270	32 046
Summa offentliga bidrag	719 121	634 313
Summa bidrag	807 296	722 715
Totala insamlade medel		
Gåvor som redovisats i resultaträkningen	436 283	354 938
Gåvor som inte har redovisats i resultaträkningen	131 244	5 759
Bidrag som redovisats i resultaträkningen (exkl offentliga bidrag)	88 175	88 402
Summa insamlade medel	655 702	449 099

Not 5 Programkostnader per region och satsningsområde	2015
Per region	
Sverige	85 583
Eurasia	48 981
Syd- och Centralasien	71 345
Sydostasien	86 247
Mellanöstern och Nordafrika	187 528
Östafrika	168 980
Väst- och Centralafrika	91 592
Södra Afrika	60 100
Latinamerika	24 440
Regionövergripande	221 382
Delsumma direkt programverksamhet	1 046 178
Fördelade kostnader (se not 6)	30 250
Summa	1 076 428

Not 5 Programkostnader per region och satsningsområde *Fortsättning*

2015

Per satsningsområde	
Barnets rätt till trygghet och skydd	246 751
Barnets rätt till utbildning	86 078
Barnets rätt till god samhällsstyrning	135 506
Hälsa, HIV/AIDS, näringslära, levnadsvillkor	141 633
Katastrofarbete; insatser och koordinering	88 575
Tvärtematiskt	102 215
Programstödjande insatser; utland lokalt/regionalt	182 150
Programstödjande insatser; Internationella programmet i Sverige och Sverigeprogrammet	25 387
Programstödjande insatser; centralt	37 883
Delsumma direkt programverksamhet	1 046 178
Fördelade kostnader (se not 6)	30 250
Summa	1 076 428

Not 6 Fördelning av kostnader på Rädda Barnens verksamhetsgrenar

2015

	Program	Medlem	Insamling	Adm	Totala kostnader
Direkt program- och insamlingsverksamhet	1 046 178	19 220	64 214	0	1 129 612
<i>Fördelade kostnader</i>					
Styrelse, ledning	3 171	222	270	15 172	18 835
Kommunikation	9 637	0	2 885	777	13 299
Personal, ekonomi, it, intern service samt kundtjänst	17 442	3 043	6 863	24 049	51 397
Totalt fördelade kostnader	30 250	3 265	10 018	39 998	83 531
Summa kostnader	1 076 428	22 485	74 232	39 998	1 213 143

Not 7 Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

	2015		2014	
	Antal anställda	varav män	Antal anställda	varav män
Medelantal anställda				
Tillsvidareanställda, huvudkontor	194	45	168	40
Tillsvidareanställda, regionkontor i Sverige	58	13	59	18
Tidsbegränsade anställda, huvudkontor	18	2	19	2
Tidsbegränsade anställda, regionkontor i Sverige	17	4	25	2
Utsända kontraktsanställda	16	9	13	8
EU-anställda	7	1	4	1
	310	74	288	71

Antal i utlandet lokalt anställda var vid årets slut 245 (288) varav män 189 (212). Medelantal nationellt anställda placerade hos SCI respektive annan nationell medlem var 8 (6) varav män 4 (2).

	2015		2014	
	Antal på balansdagen	varav män	Antal på balansdagen	varav män
Könsfördelning styrelseledamöter och ledande befattningshavare				
Styrelseledamöter	14	6	14	5
Ledningsgrupp	7	3	6	1

	2015	2014
Löner, ersättningar och sociala kostnader		
Styrelse och generalsekreterare	1 687	1 798
Övriga anställda	122 910	116 595
Totala löner och ersättningar	124 597	118 393
Sociala kostnader (varav pensionskostnader exkl löneskatt)	56 088 (12 029)	52 933 (11 753)
Totalt Sverige	180 685	171 326
Utsända kontraktsanställda (inkl sociala kostnader, medföljande samt kostnadstillägg)	15 077	11 947
Lokalt anställda i utlandet	28 365	31 630

Se förvaltningsberättelsen avsnitt 7.1 gällande styrelsens arvoden och pensionskostnad.

Se förvaltningsberättelsen avsnitt 7.5 gällande generalsekreterarens anställningsvillkor samt pensionskostnad.

Not 8 Leasing	2015	2014
Rädda Barnen leasar framför allt kontorslokaler och kontorsutrustning. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 17 813 tkr (14 470 tkr).		
Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	14 251	16 675
1–5 år	18 468	31 033
Senare än 5 år	0	0
Summa	32 719	47 708
Avtalet om lokalhyra för huvudkontoret i Sundbyberg sträcker sig till 2018 och är möjligt att förlänga till 2021.		

Not 9 Resultat från finansiella investeringar	2015	2014
<i>Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar</i>		
Utdelningar	4 106	3 680
Räntor	3 380	3 802
Realisationsresultat vid försäljningar	4 528	-934
	12 014	6 548
<i>Resultat från värdepapper och fordringar som är omsättningstillgångar</i>		
Utdelningar	0	9
Räntor	189	492
Realisationsresultat vid försäljningar	0	-710
Återföring av nedskrivningar	0	721
	189	512
Räntekostnader och liknande resultatposter	-11	-13
Förvaltningskostnader	-167	-179
Summa	12 025	6 868

NOTER TILL BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

Not 10 Dataprogramvara	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	14 239	14 419
Årets aktiverade utgifter	0	1 726
Försäljningar och utrangeringar	0	-1 906
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 239	14 239
Ingående avskrivningar	-12 849	-14 211
Årets avskrivningar	-645	-544
Försäljningar och utrangeringar	0	1 906
Utgående ackumulerade avskrivningar	-13 494	-12 849
Utgående restvärde enligt plan	745	1 390

Not 11 Inventarier och installationer	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	14 477	14 702
Årets inköp	417	602
Försäljningar och utrangeringar	-2 263	-827
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	12 631	14 477
Ingående avskrivningar	-13 755	-14 235
Årets avskrivningar	-380	-317
Försäljningar och utrangeringar	2 263	797
Utgående ackumulerade avskrivningar	-11 872	-13 755
Utgående restvärde enligt plan	759	722

Not 12 Rädda Barnens Serviceaktiebolag	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 108	3 108
Utgående anskaffningsvärde	3 108	3 108
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-2 200	-2 200
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 200	-2 200
Utgående bokfört värde	908	908

Rädda Barnens Serviceaktiebolags (organisationsnummer 556559-9643) egna kapital uppgår till 859 tkr (913 tkr) och årets resultat till -54 tkr (-1 tkr).

Not 13 Långfristiga värdepappersinnehav	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	292 310	282 821
Förvärv	49 879	54 616
Försäljningar	-62 460	-45 127
Utgående anskaffningsvärde	279 729	292 310

	2015-12-31	2015-12-31	2014-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Handelsbanken Sverige Index Criteria	14 616	26 770	18 596
Handelsbanken Global Index Criteria *)	59 169	88 030	65 383
SEB Etisk Global Indexfond	17 834	28 105	17 834
Summa aktiefonder	91 619	142 905	101 813
SEB Räntor Sverige	116 063	116 970	115 501
Sparinvest SICAV Ethical High Yield wValue Bonds	0	0	8 001
SPP Företagsobligationsfond	42 926	44 601	39 874
Summa räntebärande papper	158 989	161 571	163 376
Excalibur hedgefond	29 121	29 952	27 121
Summa alternativa placeringar	29 121	29 952	27 121
Summa **)	279 729	334 428	292 310

*) Fonden innehåller en valutasäkring i form av en 3 månaders rullande valutatermin. Valutaterminens värde uppgick 2015-12-31 till 214 tkr (- 705 tkr).

***) Det totala marknadsvärdet uppgick per 2014-12-31 till 353 581 tkr.

Not 14 Långfristiga fordringar	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	113 436	74 689
Årets förändring fordringar	-93 123	38 747
Utgående redovisat värde	20 313	113 436

Posten består främst av fordran på Internationella Rädda Barnen. Del del som utgör förskott för programverksamhet som implementeras av dem har under året omklassificerats till kortfristiga fordringar pga byte av princip till rullande förskott.

Not 15 Övriga fordringar	2015-12-31	2014-12-31
Partners, lokala och medlemmar inom Internationella Rädda Barnen	30 826	32 160
Internationella Rädda Barnen	53 745	5 864
Personal	112	290
Bidragsgivare	10 720	10 227
Övriga fordringar	2 813	5 202
Summa	98 216	53 742

Fordran på Internationella Barnen har ökat genom en omklassificering av förskott för programverksamhet från långfristig fordran till kortfristig pga byte av förskottsprincip. Det medför även att tidigare kortfristig skuld from 2015 justeras mot detta förskott.

Not 16 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2015-12-31	2014-12-31
Upplupna bidrag	57 222	36 199
Upplupna ränteintäkter	1 488	1 801
Övriga upplupna intäkter	1 454	337
Förutbetalda kostnader	15 849	13 082
Summa	76 013	51 419

Not 17 Kortfristiga placeringar	2015-12-31		2014-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Aktier och fonder	267	352	589
Räntebärande papper	153	153	108
Summa	420	505	697

Not 18 Avsättningar	2015-12-31	2014-12-31
Avsättningar till personal i utlandet	4 729	6 308
Summa	4 729	6 308

Not 19 Skuld erhållna ännu ej förbrukade bidrag	2015-12-31	2014-12-31
Stiftelser, företag och organisationer	150 346	77 368
Svenska myndigheter	124 350	195 072
EU, FN och andra utländska myndigheter	50 801	52 028
Summa	325 497	324 468

Skulden består främst av förutbetalda bidrag för flerårig verksamhet då givaren oftast betalar i förskott. Verksamheten implementeras under 2016 eller senare i enlighet med enskilt avtal. I beloppet ingår 3 091 tkr (3 989 tkr) som ska återbetalas till givaren. Detta avser slutrapporterad verksamhet där kostnaderna understiger utbetalat belopp.

Not 20 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2015-12-31	2014-12-31
Medlemsavgifter nästkommande år	9 658	9 315
Upplupna löner och sociala avgifter	16 256	15 137
Övrigt	4 775	5 745
Summa	30 689	30 197

Not 21 Ansvarförbindelser	2015-12-31	2014-12-31
Avvecklingsgaranti Internationella Rädda Barnen	14 057	12 492

ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE

Stockholm den 28 april 2016

Inger Ashing
Ordförande

Cecilia Abrahamsson

Lise Bergh

Åsa Ekman

Oliwer Karlsson

Martin Kvist

Bengt Lagerkvist

Birgitta Lahti-Nordström

Lisa Lundgren

Gustavo Nazar

Fredrik Rosengren

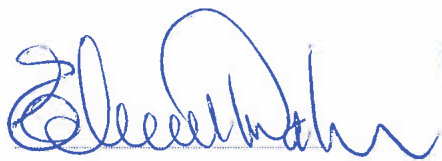
Tomas Rydmo

Anna Sivlér

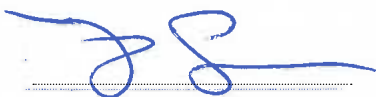

Sofia Zackrisson

Elisabeth Dahlin
Generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har lämnats 2016 - 05-23

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor

Torbjörn Englund
Förtroendevald revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Revisionsberättelse

Till riksmötet i Rädda Barnens Riksförbund, org.nr 802002-8638

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Rädda Barnens Riksförbund för år 2015. Riksförbundets årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 9-58.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och generalsekreteraren bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionsred. För den auktoriserade revisorn innebär detta att denne utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsred i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur riksförbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av riksförbundets finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och generalsekreterarens förvaltning för Rädda Barnens Riksförbund för år 2015.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i riksförbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan leda till ersättningsskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att riksmötet beviljar styrelseledamöterna och generalsekreteraren ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 23 maj 2016

Torbjörn Englund

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor
PwC

Effektrapport 2015

I Rädda Barnens effektrapport visar vi vilka konkreta förändringar för barn som vi har åstadkommit under 2015 utifrån Rädda Barnens åtta verksamhetsinriktningsmål. Vi arbetar kontinuerligt med att utveckla våra system för rapportering och effektmätning. Här redovisar vi också det arbetet.

Så här mäter Rädda Barnen effekter	60
Verksamhetsområde: Barnets rätt till god samhällsstyrning	64
VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL:	
1. Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med barnkonventionen	67
2. Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter	71
Verksamhetsområde: Barnets rätt till trygghet och skydd	75
VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL:	
3. Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering	77
4. Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa	82
5. Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer	83
6. Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd	84
7. Barn på flykt i Sverige får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd	85
Verksamhetsområde: Barnets rätt till utbildning	88
VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL:	
8. Fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning	90

SÅ HÄR MÄTER RÄDDA BARNEN EFFEKTER

Effektmätning handlar om trovärdighet

FÖR EN ORGANISATION som Rädda Barnen är det helt avgörande att kunna visa resultat. Rädda Barnen tar emot bidrag från allmänheten, företag, myndigheter och från internationella organ för att utföra verksamhet som ger bestående förändringar i barns liv. Det är vårt ansvar att visa att detta verkligen sker och att bidragen använts effektivt. Det handlar om trovärdighet. Därför utvecklar och förbättrar Rädda Barnen hela tiden sitt system för redovisning och uppföljning.

I den här effektrapporten sammanfattar vi resultatet och de effekter vi har identifierat under året. Vi följer också upp utfallet för de indikatorer vi har för att mäta effekterna för varje verksamhetsinriktningsmål.

Med effekter menar vi hur barns situation konkret har påverkats av Rädda Barnens arbete inom de tre prioriterade verksamhetsområdena: barnets rätt till god samhällsstyrning, barnets rätt till trygghet och skydd, samt barnets rätt till utbildning.

Det är ett långsiktigt arbete som pågår dagligen. Det kanske inte ger effekt på kort sikt, förändringar tar ibland lång tid och det gäller att vara uthållig och visa tålamod, i synnerhet då arbetet sker i svåra omständigheter och miljöer. Det är inte varje år som effekterna av ett särskilt arbete visar sig, men till sist urholkas stenen och vi kan se ett resultat. Ett exempel skriver vi om på sidan 79: det tålmodiga arbetet mot kvinnlig köns-

stympling i Gambia som under 2015 nådde en viktig milstolpe då ett efterlängtat resultat kom – en lagstiftning mot den grymma sedvänjan.

Rädda Barnen har tagit fram målsättningar för varje verksamhetsområde. För vart och ett av dessa har vi identifierat indikatorer som alltså ger en fingervisning om hur långt vi nått mot måluppfyllelsen.

Vår effektrapport är uppbyggd utifrån varje prioriterat verksamhetsområde. Vi listar vilka verksamhetsinriktningsmål som finns för varje område, och vilka strategiska mål som finns under varje verksamhetsinriktningsmål. Sen berättar vi om de konkreta effekterna under 2015 kring varje strategiskt mål.

Vi redovisar också utvecklingen av de mätbara indikatorerna för varje verksamhetsinriktningsmål.

I illustrationerna på sid 65, 74 och 87 visar vi hur vägen mot målen i de olika verksamhetsområdena ser ut. Vi markerar var i processen de mätbara indikatorerna finns och förklarar varför det är logiskt att mäta just detta. Genom att följa upp indikatorerna årligen kan vi se en utveckling och dra slutsatser om resultatet och om vi är på rätt väg.

Rädda Barnen har indikatorer för verksamheten både i Sverige och internationellt. I den här rapporten redovisar vi utfallet av dem för åren 2013-2015 och vilken målsättning vi har för år 2016 som är det sista året i vår innevarande strategiska period.

Vi hoppas att vår effektrapporten på det här viset är tydlig, tillgänglig, öppen, verifierbar och proportionerlig. Vår målsättning är att både medlemmar, givare, allmänheten och övriga intressenter lätt ska kunna ta till sig och förstå vår rapportering.

Rädda Barnens system för att följa upp målen

Rädda Barnens internationella verksamhet uppgår 2015 till ca 907 miljoner kronor och kan visa mängder av resultat på en rad olika nivåer.

- Vi uppskattar systematiskt antalet barn och vuxna som vi når genom våra insatser, genom metoden som kallas ”total reach” – totalt antal nådda. Detta säger inget om kvaliteten av insatserna, men visar på ett tydligt sätt dess omfattning och indirekta räckvidd.
- För den delen som avser påverkansarbete mot beslutsfattare så har Internationella Rädda Barnen tagit fram en särskild metod som kallas Advocacy Measurement Tool. En av fördelarna med denna metod är att den tar hänsyn till att

Rapporteringen till Frivilligorganisationernas insamlingsråd.

Alla medlemmar i FRIL (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) lämnar årligen in en effektrapport till FRIL. I den ska organisationerna beskriva hur vägen för att nå målen ser ut, det vill säga de processer som ligger till grund för förändringarna, och hur långt man har nått mot sina mål. Rädda Barnens svar på FRILs sex kvalitativa frågor återfinns dels i årsredovisningen och dels i denna effektrapport.

Fråga 1: Vad vill er organisation uppnå?

Svar: Årsredovisningen kapitel 2: ”Det här vill Rädda Barne uppnå”

Fråga 2: I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?

Svar: Årsredovisningen kapitel 1: ”Rädda Barnen – en barnrättsorganisation”

Fråga 3: Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Svar: Årsredovisningen kapitel 3: ”Så här arbetar Rädda Barnen”, 4: Rädda Barnens medlemsrörelse, 5: Rädda Barnens globala organisation.

Fråga 4: Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?

Svar: Årsredovisningen kapitel 7: Så här styrs och organiseras Rädda Barnen, 4: Rädda Barnens medlemsrörelse, 5: Rädda Barnens globala organisation, samt kapitel 6: Rädda Barnen bygger partnerskap.

Fråga 5: Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

Svar: *Effektrapport 2015*: Beskrivning av hur Rädda Barnen regelbundet följer upp sin verksamhet, systemen för att följa upp målen samt utfallet av indikatorer och totalt antal nådda.

Fråga 6: Vad har ni åstadkommit så här långt?

Svar: *Effektrapport 2015*: Det senaste årets utfall i förhållande till våra långsiktiga mål, kvalitativa och kvantitativa nyckeltal, indikatorer eller andra sätt vi mäter våra framsteg på.

påverkansarbete ofta löper över många år, och att den fångar upp varje litet steg mot målet. Dessutom kategoriserar den noggrant vilken typ av påverkansarbete det är fråga om och olika nivåer av resultat som nås.

- Därtill har Rädda Barnen ett fåtal globala indikatorer som visar hur Rädda Barnen bidragit till positiva samhällsförändringar. Dessa kan visa på resultatet där en mängd olika projekt och program bidragit, och där det ofta finns andra aktörer som också varit involverade. Några av de globala indikatorerna mäter mer specifikt Rädda Barnens arbete.
- Utvärderingar är ett fundamentalt instrument för att ge information om vilka effekter våra projekt och program har, och om de genomförs på ett relevant och effektivt sätt. Rädda Barnen arbetar med utvärderingar på många olika nivåer, såsom projektutvärderingar, utvärderingar av större program, tematiska utvärderingar eller utvärderingar av särskilda metoder.
- För varje bidrag/projekt skrivs också narrativa del- och slutrapporter som innehåller mängder av resultat och lärdomar.

De flesta av exempel på resultat som nämns är hämtade från del- och slutrapporter, men också bland annat från sammanställningarna av globala indikatorer. Många av dessa resultat är frukterna av många års arbete.

Rädda Barnen har främst velat fånga upp resultat i form av effekter (outcomes). Det vill säga: vi är inte enbart intresserade av aktiviteter (t ex utbildning av föräldrar i positivt föräldraskap) och direkt utfall av dessa aktiviteter (t ex antalet föräldrar som genomgått hela utbildningen). Utan vi vill sätta mer fokus på just effekten, (t ex antal föräldrar som faktiskt upphör att slå sina barn).

I årets process med att analysera vilka de viktiga resultaten som Rädda Barnen bidragit till, gjordes ett urval som vi tittade närmare på. Särskilt noga granskade vi vårt största bidrag, det som Sida givit för 2013-2015 för arbete med att stärka civilsamhället i våra samarbetsländer.

Denna genomgång resulterade i att vi kunde identifiera minst 320 väldokumenterade resultat, varav de flesta visade på resultat i form av direkta effekter. Majoriteten av resultaten uppfyller våra interna riktlinjer om att resultaten tydligt ska peka ut varför det är viktigt för barn, vilken roll Rädda

Barnen och partners hade i att uppnå resultatet, processen för att nå dit, i vilken kontext det uppnåddes och vilka eventuella omständigheter som försvårade eller underlättade arbetet.

Dessa 320 resultat har sedan kategoriserats utifrån land, tema, tvärgående teman, givare etc. De kopplas ihop med det strategiska mål 2013-2016 som resultaten främst relaterar till. Därefter har de allra viktigast och mest representativa resultaten valts ut. Detta urval har sammanställts i en intern årsrapport, som utgjort underlag till de resultat som kortfattat beskrivs i denna effektrapport.

Uppföljning av verksamheten i Sverige

Verksamheten i Sverige följs systematiskt upp tillsammans med och via medlemsrörelsen. De 183 lokalföreningarna för statistik över sin verksamhet lokalt, samlar in data till de olika indikatorerna och bevakar samhällsutveckling för barn. Rädda Barnens fyra regionkontor sammanställer detta och rapporterar vidare till Rädda Barnens temagrupper som analyserar informationen samlad för hela landet. Det sker även utvärderingar av olika projekt och program.

Från 2017 kommer alla medlemsorganisationer i Rädda Barnens globala samverkansförbund följa ett gemensamt system för uppföljning. Det gäller även verksamheten i Sverige som idag följs upp med andra instrument än de som används för internationell programverksamhet.

Humanitärt arbete inom verksamhetsområdena

Rädda Barnen agerar i humanitära kris och katastrofsituationer. Vi har en skyldighet att hjälpa så många barn som möjligt, och deras familjer, att överleva en humanitär kris då staten inte klarar av att tillgodose barns rätt till överlevnad och deras grundläggande behov. Rädda Barnen genomför sin humanitära verksamhet enligt principerna: humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende. Vårt humanitära arbete sker också det med utgångspunkt i de prioriterade verksamhetsområdena. I vårt humanitära arbete vill vi göra skillnad för de barn som befinner sig i de mest utsatta situationerna. Rädda Barnen arbetar brett och ser till att barnen och deras familjer i största möjliga utsträckning har tak över huvudet, rent vatten och mat, tillgång till skola och primärhälsovård och framförallt arbetar vi för att barn kan känna sig trygga och säkra och inte utsätts för våld och övergrepp.

Verksamhetsinriktning:

1. Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med barnkonventionen.
2. Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter.

RÄDDA BARNEN ARBETAR för att länder runt om i världen ska göra det som krävs för att alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Vi bedriver påverkansarbete för att staterna ska ta fram lagar och riktlinjer och stärka sina samhällsstrukturer för att bättre kunna leva upp till barnkonventionen.

FN:s kommitté för barnets rättigheter har identifierat 12 allmänna åtgärder som stater kan vidta för att genomföra barnkonventionen. (General Measures of Implementation). Rädda Barnens

Allmänna åtgärder för stater som ratificerat barnkonventionen

De kan: säkerställa barnkonventionens ställning, utveckla handlingsplaner, koordinera genomförandet, utföra uppföljning och datainsamling, säkerställa barns synlighet i budgetar, samarbeta med civila samhället, samarbeta internationellt, ha oberoende institutioner för mänskliga rättigheter samt informera om barnkonventionen. I detta ingår också att stärka myndigheters förmåga att lyssna till barns egna röster i utformningen av verksamheten.

Om du var statsminister, vad skulle du då bestämma så att barn fick det bättre?

Barn ska inte behöva sitta och tigga. De ska inte behöva jobba som det är i en del länder. Det ska finnas hem för alla, även för dem som inte har råd. Barn ska få ha kläder. Jag har sett barn med väldigt slitna kläder. Jag skulle bestämma så att det blev fler och bättre skolor! Jag skulle bygga ett jättestort hus till alla som har flytt och som inte har pengar för att bo någonstans.

ALICIA, 10 ÅR

arbete inom verksamhetsområdet barnets rätt till god samhällsstyrning grundar sig på dessa.

Rapporter till FN:s barnrättskommitté

Rädda Barnen påverkar regeringarna i de olika länderna för att de ska lämna en rapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter om hur landet lever upp till barnkonventionen – något de är skyldiga att göra, men som inte alla länder gör.

Rädda Barnen stöttar också lokala organisationer, till exempel barnrättskoalitioner och barnledda organisationer, att lämna in en tilläggsrapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter. Lokala organisationer spelar en viktig roll för att bevaka och påverka hur staterna följer barnkonventionen. I tilläggsrapporterna kan de ge en kompletterande bild av situationen i landet och pekar på bristerna i fråga om barns rättigheter.

Rädda Barnen lämnar in en egen tilläggsrapport för att påtala brister i genomförandet av barnkonventionen i Sverige.

Rädda Barnen men arbetar också med att stärka samarbetspartner inom civilsamhället i olika länder. Vi utvecklar deras organisatoriska kapacitet för att stötta dem att arbeta mer organiserat och långsiktigt, vi följer upp deras finansiella styrning och kvaliteten i verksamhe-

ten. Målsättningen är att de ska utvecklas för att med tiden klara sig på egen hand.

Arbetet med företag och med barnfattigdom

I verksamhetsområdet Barnets rätt till god samhällsstyrning ingår Rädda Barnens arbete för att motverka barnfattigdom i Sverige. Vi arbetar för att åtgärder ska vidtas både på nationell och kommunal nivå för att motverka barnfattigdomen på lång sikt och för att minska konsekvenserna av det sociala utanförskap som barnfattigdomen innebär.

I verksamhetsområdet ingår också Rädda Barnens arbete med att stärka företag att bli aktörer för barns rättigheter. Företagens agerande kan ha mycket stora konsekvenser för barn. De kan både förhindra och förstärka barns rättigheter.

I korthet handlar arbetet inom detta verksamhetsområde om att se var luckorna finns både i staternas lagstiftning och strukturer och i företagens verksamhet. När vi identifierat dem utövar vi påverkan för att få till stånd förändringar och

nå målet. Vi tror också att det bästa sättet för att ta reda på var dessa ”luckor” finns är att lyssna på barn. Därför lyfter vi upp barnens röster i verksamheten och gör dem hörda.

Totalt antal nådda globalt 2015 inom verksamhetsområde Barnets rätt till god samhällsstyrning:

1 177 172 barn
901 598 vuxna

För att nå dessa barn och vuxna har verksamheten inom området omsatt runt 217 miljoner kronor. Rädda Barnen har bidragit med cirka 64% av detta, eller omkring 140 miljoner kronor.

(Tidigare år har vi uppskattat hur många barn och vuxna som har nåtts av Rädda Barnens insatser i det internationella arbetet. Eftersom vi arbetar i ett globalt nätverk tillsammans med många andra har vi valt att härnäst visa hur många hela den globala Rädda Barnen-rörelsen har nått ut till.)

BARNETS RÄTT TILL GOD SAMHÄLLSSTYRNING

RÄDDA BARNENS MÅL:

- Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med barnkonventionen
- Det finns fler starka och kompetenta aktörer för barns rättigheter

Konkreta förändringar för barn
Barnperspektiv i budgetprocesser

DET HÄR
MÄTER VI

§ LAGÄNDRING

FN:s barnrättskommitté
ger rekommendationer
till länderna

Tar fram tilläggsrapport till
FN:s barnrättskommitté
om landets efterlevnad av
barnkonventionen

Sprider kunskap, stärker
strukturer som kan påverka,
som exempelvis civila samhället
(inklusive barnledda organisa-
tioner) och företag

Påverkar lokala politiker
och tjänstemän direkt

RÄDDA BARNEN:

- Bevakar utvecklingen av barns rättigheter och identifierar svagheter i lagstiftningen och i samhällets stöd till barn.
- Tar med sig barns erfarenheter och röster direkt från verksamheten med och för barn.
- Påverkar privata sektorn för att företag ska bli aktörer för barns rättigheter.

DET HÄR
MÄTER VI

PROBLEM:

Barns rättigheter tillgodoses inte

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 1:

Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med barnkonventionen

Vad ska man göra för att vuxna ska lyssna mer på vad barn tycker och tänker?

Ibland då jag vill säga något jätteviktigt tycker de vuxna att jag ska vänta. Men sen kanske jag har glömt bort vad det var jag ville säga. Det är viktigt att förklara vad det är jag verkligen vill. Ibland kanske jag måste ta på sig andra kläder än jag egentligen vill, men då kan man komma överens så att jag får ta i all fall något plagg som jag vill ha.

HEDVIG, 7 ÅR

VERKSAMHET I SVERIGE

Strategiska mål:

Fler barn har inflytande över frågor som berör dem.

Viktigaste resultat 2015:

Dialog med barn i kommunpolitiken

Rädda Barnen har främjat barns inflytande i kommunala beslutsprocesser genom att samla och sprida redskap för detta. Fler och fler kommuner tar initiativ att arbeta med barns inflytande, ofta till följd av Rädda Barnens påverkansarbete. Dels utifrån rapporten Ung Röst där barns åsikter och svar på frågor kring sin livssituation samlas in i en stor enkätundersökning och dels

genom Sänk blicken, en verktygslåda Rädda Barnen erbjuder kommunerna för att de ska kunna arbeta med barnkonventionen.

Exempel:

- Västra Göteborg, där Rädda Barnen fokuserar på det socioekonomiskt utsatta området Tynnered, har inrättat ett barnrättsutskott som ska fungera som remissinstans inför beslut som rör barn i stadsdelen. Syftet med barnrättsutskottet är att fatta beslut som är relevanta för att minska klyftor och socioekonomisk utsatthet.
- Haninge kommun och Rädda Barnen har utvecklat en app för att stimulera barns dialog i politiska processer och inflytande i politiska beslut.

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	Mål 2016
Barns upplevelse av sina egna möjligheter till inflytande. Procentuell andel som tycker att de har en möjlighet att påverka.	44 %	44 %	– ¹	75 %
Andel lokalföreningar som använder dokumentation från möten med barn i sitt påverkansarbete.	22 %	33 %	100 %	26 %
En nationell handlingsplan mot barnfattigdom har antagits.	0	0	0	1
Andel kommuner där handlingsplaner eller motsvarande beslut att motverka barnfattigdom har fattats (av totalt 290 kommuner och 20 landsting i Sverige).	4 %	9%	– ¹	14 %
Andel lokalföreningar som har bedrivit påverkansarbete.	12 %	27%	– ¹	26 %

¹ Mätning görs 2016.

Färre barn diskrimineras på grund av att de lever i socioekonomisk utsatthet.

Viktigaste resultat 2015:

Kommunala handlingsplaner mot barnfattigdom

Många lokala initiativ har tagits av distrikt- och lokalföreningar för att motverka barnfattigdom vilket fört frågan om barnfattigdom framåt i olika kommuner. Flera kommuner har vidtagit åtgärder för att motverka barnfattigdom. Regeringen har fattat flera beslut som mötte olika krav som Rädda Barnen drivit, exempelvis gratis glasögon till barn och gratis medicin till barn och höjt underhållsstöd. Regeringen anslog 200 miljoner extra medel till kommunala sommarlovsaktiviteter.

Exempel:

- Malmö stad har utarbetat en handlingsplan för att minska den ekonomiska utsattheten bland barn i Malmö.
- Göteborgs stad har beslutat att avsätta 500 lägenheter till större barnfamiljer för att motverka trångboddhet i socioekonomiskt utsatta områden 2015-2016.
- 13 kommuner och 10 stadsdelar i Stockholm har fattat beslut om handlingsplan för social hållbarhet.
- Kommunerna i Jämtland har beslutat om gratis busskort för alla barn efter påverkan av det barnkonventionsnätverk som leds av Rädda Barnen.

En tredjedel av barnrättskommitténs rekommendationer förverkligas under planeringsperioden

Viktigaste resultat 2015:

Ett steg närmare att barnkonventionen blir lag

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att följa rekommendationerna från FN:s barnrättskommitté. Barnrättighetsutredningen har under året arbetat med sitt uppdrag att utreda hur barnkonventionen kan bli lag. Rädda Barnen deltog i referensgruppen.

Exempel:

- Rädda Barnen har bidragit till flera förändringar i Europarådets nya barnrättsstrategi, som säkerställer ett större barnrättsfokus.
- Alla distrikt har inlett ett systematiskt påverkansarbete kring rekommendationerna. 34 rekommendationer från barnrättskommittén kan härledas till Rädda Barnens tilläggsrapport.

VERKSAMHET INTERNATIONELLT

Strategiska mål:

Fler barn har inflytande i frågor som berör dem

Viktigaste resultat 2015:

Barn involveras i beslutsprocesser

Rädda Barnen har under många år varit en av de ledande organisationerna globalt när det gäller att utveckla arbetet med barns delaktighet och inflytande och för att möjliggöra att de involveras i beslutsprocesser på ett för barnen meningsfullt sätt. Det finns mer än 50 väldokumenterade resultat från det gångna året. Flera av dem handlar om barns delaktighet och inflytande i tilläggsrapporter, studier och utredningar, deras synpunkter på kommunbudgetar samt deras synpunkter på hur barns perspektiv syns i media och i olika politiska dokument.

Exempel:

- I Tanzania har barn för första gången påverkat revideringen av landets grundlag. Rädda Barnen och partners gav stöd till särskilda barnråd som aktivt bidrog till att vissa frågor prioriterades, såsom barns rätt till utbildning, barns rätt till överlevnad och skydd mot att barn blir bortgifta.
- I Filippinerna har över 2 200 barn fått lära sig mer om barnkonventionen och tagit fram egna förslag på förbättrad uppföljning av barns rättigheter. Detta har gjorts genom att låta olika barngrupper själva diskutera och lära av varandra.
- I Sydafrika har barnledda nyhetsbyråer själva

producerat 89 tidningsartiklar kring barns problem i samhället, varav 31 artiklar publicerades. Barnen har fått viss utbildning samt mentorer i form av vuxna journalister.

- I Libanon har barn lyckats få regeringen att uttala sitt stöd för att barn ska ha laglig rätt att påverka budget och andra frågor på kommunal nivå. Mer än 70 barn har tränats i att göra enklare studier över barns problem och utifrån dessa påverka lokala beslutsfattare.

Färre barn diskrimineras på grund av kön, social klass, etnisk grupp och funktionsnedsättning.

Viktigaste resultat 2015:

Brett arbete mot diskriminering

Rätten att inte bli diskriminerad är en av de fyra allmänna principer som Barnkonventionen vilar på och Rädda Barnen arbetar med att få till stånd nationell lagstiftning mot diskriminering. Vi arbetar också direkt arbete med pojkar för att stärka deras möjligheter att motverka genderbaserad diskriminering. Under 2015 har vi sett särskilt stora framsteg i arbetet med att stödja skolor och utbildningssystem för att de ska bli mer inkluderande så att alla barn oavsett kön, ålder, språk, funktionshinder, religion eller etnicitet har möjlighet att gå i skolan.

Exempel:

- Regeringen i Kambodja har antagit riktlinjer, dels för att göra undervisningen mer inkluderande och dels för att tidigt upptäcka barn med funktionshinder och möjliggöra deras skolgång. Dessa frågor har drivits av Rädda Barnen under en längre tid.
- I Kina har fyra ledande universitet utvecklat kurser för inkluderande undervisning riktat mot blivande lärare, med stöd av Rädda Barnen. Förutom högre lärarkapacitet så syns också en mer positiv attityd bland akademiker gällande inkluderande undervisning.
- Rädda Barnen, tillsammans med andra organisationer, tog för första gången fram en rapport (State of the World's Fathers) som visar hur män globalt bidrar till föräldraskap och omvårdnad. Rapporten fick mycket spridning och mediauppmärksamhet.
- Rädda Barnens partner i Pakistan har lyckats få regeringens stöd för att öka skyddet och tryggheten för barn som bor och arbetar på gatan, bland annat genom mobila skyddsenheter, som

utgår ifrån var dessa barn arbetar, var de rör sig och var de bor.

- I Libanon antog regeringen nationella riktlinjer för hur lagen om de värsta formerna av barnarbete skall omsättas i praktiskt arbete, parallellt med en nationell kampanj. En starkt bidragande faktor till dessa framsteg var den omfattande studie som gjorts med över 700 gatubarn under 2014, och som Rädda Barnen bidrog till både finansiellt och tekniskt.

Ökat genomförande av de allmänna åtgärderna från FN:s kommitté för barnets rättigheter

Viktigaste resultat 2015:

Påverkan på budgetar

Rädda Barnen fortsätter arbetet för att genomföra Barnkonventionen och de allmänna åtgärderna för genomförande av barns rättigheter. Under 2015 finns mer än 80 väldokumenterade resultat från ett urval av våra projekt. En växande andel av resultaten relaterar till granskning och/eller påverkan av budgetarbetet på lokal/regional/nationell nivå. Likaså finns många resultat som visar hur Rädda Barnen och partner bidrar till stärkt lagstiftning (17 st) eller förbättrade styrdokument (17 st) för barns rättigheter. De har också konkret påverkat kommuner eller provinser att förbättra sina arbetsätt (14 st) för att uppfylla barns rättigheter.

Exempel:

- Provinsregeringarna i Peru börjar fördela mer pengar till verksamhetsområden som gynnar barn. I provinsen Huancavelica har budgeten för hälsovård ökat med 65% under perioden 2013-2015, och dödstalen för mammor och nyfödda har minskat dramatiskt. Rädda Barnens partner som arbetat med dessa frågor i många år har bidragit starkt till denna utveckling.
- I Senegal har en parlamentarisk kommitté presenterat sitt förslag till en förbättrad lag som rör barn-frågor, något som varit utestående sedan 2006. Rädda Barnen och partners har gett tekniskt stöd och haft tät dialog med många parlamentariker.
- Rädda Barnens informationsmaterial och modell för e-utbildning kring hälsovård för mödrar och nyfödda har fått stöd av regeringen i Indien och kommer med deras hjälp att spridas till 48 olika utbildningscentra i

Rajasthan. Detta erkännande från regeringen är resultatet av många års arbete med studier och påverkansarbete av Rädda Barnen och partner.

- Myndigheterna i oPt har antagit en ny lag för ungdomars situation i rättssystemet bland annat för bättre rehabilitering, tydligare åldersgränser och bättre mottagande av flickor som utsatts för våldtäkt och sexuella trakasserier. Rädda Barnens partner har gett mycket aktivt stöd i framtagandet av lagen.

Ökad andel barn i humanitära situationer får sin rätt till överlevnad och utveckling tillgodosedd.

Viktigaste resultat 2015:

Brett angreppssätt

Rädda Barnen fortsätter växa som aktör för barnets rättigheter i humanitära situationer. Arbetet utgår från humanitära principer och behoven hos de barn som är hårdast drabbade. Det humanitära arbetet under 2015 gällde främst Etiopien, Filippinerna, Irak, Jemen, Syrien och Ukraina. Detta kräver ett brett angreppssätt inom flera sektorer (exempelvis hälsa, nutrition, utbildning).

Exempel:

- I Jemen har Rädda Barnen samarbetat med regeringen för att införa ett system som på ett samordnat sätt ger individuellt anpassad hjälp till över 1,2 miljoner barn i utsatta situationer, varav 367 000 fall av särskilt allvarliga brott mot barns rättigheter.
- I Burma har en grupp av barn och ungdomar som demobiliserats från väpnade grupper ökat medvetenheten bland sina jämnåriga om riskerna att rekryteras som minderårig. Gruppen nådde över 17 500 personer och rapporterade 17 fall av rekrytering av minderåriga.
- Levnadsvillkoren för mer än 7 200 flyktingar förbättrades i ett flyktingläger i Sudan, genom verksamhet som skapade trygghet och skydd för barn, tillgång till utbildning, förbättrad hälsovård, tillgång till vatten, avlopp och sanitet samt försörjningsmöjligheter
- I ett flyktingläger i Rwanda har 25 000 flyktingar från Burundi fått stöd för att hantera frågor kring skydd av barn, sexuellt och könsrelaterat våld, hälsa och utbildning.

Indikatorer internationellt	2013	2014	2015	Mål 2016
Antal länder (bland Rädda Barnens 13 fokusländer) där det antagits minst en (1) policy eller lagändring för barnets rättigheter, med stöd av Rädda Barnen. ¹	8	9	9	13
Procentuell andel länder (av de länder där Rädda Barnen är närvarande och rapporterar ifrån) där tilläggsrapporter har utarbetats av organisationer i civila samhället med deltagande av barn. ³	95%	100 %	100 %	100 %
Procentuell andel Rädda Barnen stödda projekt där barn deltar och där deltagandet uppfyller kriterier om frivillighet, säkerhet och inkludering (icke-diskriminering). ²	43 %	55 %	66 %	70 %
Procentuell andel Rädda Barnen stödda projekt där barn deltar och där deltagandet uppfyller riktlinjer för inkludering (icke-diskriminering). ²	55 %	75 %	85 %	70 %

1. Under 2015 antogs sammantaget 19 policy eller lagförbättringar i 9 länder: Peru (2), Filippinerna (1), Bangladesh (3), oPt (4), Etiopien (1), Sudan (2), Pakistan (4), Tanzania (1)

2. Varje år görs ett stort slumpmässigt urval av projekt. Projekten som granskas är därmed inte de samma mellan varje år. Procentandelen avser projekt som helt eller nästan helt uppfyller Rädda Barnens interna riktlinjer.

3. Tilläggsrapporter från civilsamhället kompletterar de rapporter som stater är skyldiga att utarbeta enligt internationella konventioner. Fokus är på de länder som Rädda Barnen stödjer, och där stater har skyldiga att lämna in rapporter det aktuella året. För 2015 så har 18 tilläggsrapporter i 13 länder utarbetats eller skickats in till relevant internationell organisation, vilket är samtliga program som får stöd av Rädda Barnen

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 2:

Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter

Om du fick veta att en sak som du köpt har tillverkats av ett barn som måste arbeta istället för att få gå i skolan, vad skulle du säga till affären som sålt den saken?

Jag skulle säga till statsministern att den där affären måste sluta sälja sådana saker. Barnen måste få gå i skola istället. Om de inte får gå i skola så lär de sig ingenting och kan inte bli något. Då måste de bli något som de inte vill, de kanske måste tigga?

DENNIS, 8 ÅR

VERKSAMHET I SVERIGE

Strategiskt mål:

Rädda Barnen bedriver verksamhet som leder till bättre livsvillkor lokalt för barn i 80 procent av Sveriges kommuner.

Viktigaste resultat 2015:

Direktstödjande insatser:

Med anledning av att så många barn på flykt kom till Sverige under 2015 har vi nedprioriterat denna målsättning och istället lagt resurser på flyktingresponser.

Exempel:

- Vi har lyckats omsätta engagemanget för barn på flykt i verksamhet, totalt har Rädda Barnen bedrivit 278 konkreta verksamheter lokalt. Det är en fördubbling sedan förra året.

VERKSAMHET INTERNATIONELLT

Strategiska mål:

Ökad andel av företag som Rädda Barnen samarbetar med har påbörjat genomförandet av barnrättsprinciperna i sin verksamhet.

Viktigaste resultat 2015:

Utökad arbete med företag

Rädda Barnen arbetar utifrån de barnrättsprinciper för företag (Children's Rights and Business Principles) som år 2013 antogs av FNs Global Compact, Unicef och Rädda Barnen. Dessa principer ger en grund att arbeta ifrån när det gäller att få företag att integrera barnets rättigheter i sin verksamhet och för att ge verktyg till privatpersoner och civilsamhälle att ställa företag till svars.

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	Mål 2016
Andel kommuner där Rädda Barnen har verksamhet enligt definitionen "verksamhet för bättre livsvillkor för barn" (d v s lokala verksamheter som leder till bättre livsvillkor, t ex påverkansarbete och direktstödjande verksamhet).	67%	70%	69%	80%
Antal företag och kommuner som utbildas inom ramen för Rädda Barnens externa utbildningar. (128 utbildnings/föreläsningstillfällen har genomförts 2014)	61	51	74	75
Antal barn som nås av Rädda Barnens verksamhet.	Drygt 35 000	46 415	46 800	38 000

Exempel:

- I Senegal har de värsta formerna av barnarbete i guldgruvor minskat i sju samhällen, och helt upphört i tio byar enligt rapporter från 2015. Det har skett genom att Rädda Barnen har stöttat flera samhällen att använda barnrättsprinciperna i sin dialog med företagen.
- I Etiopien har handelskammaren och branschorganisationer valt ut fem företag som ska integrera barnrättsprinciperna för företag, som en följd av att Rädda Barnens partner utbildat dem och 70 andra representanter för företag, media och civilsamhälle.
- I Elfenbenskusten tillsatte representanter för regeringen och näringslivet en särskild arbetsgrupp för att samordna de viktigaste aktörerna i arbetet för barns rättigheter inom näringslivet. Detta blev en följd av Rädda Barnens och partnernas utbildning i dessa frågor.
- Rädda Barnens center i Kina (CCR CSR, Centre for Child Rights and Corporate Social Responsibility) genomförde 30 utbildningar för 1 075 migrantarbetande föräldrar i sex fabriker för ett stort elektronikföretag. Före utbildningen ansåg närmare 90% att de hade svårt att stödja och uppfostra sina barn. Efter utbildningen uppgav drygt 60% att deras kontakter med barnen hade förbättrats.

Fler organisationer har kapacitet att självständigt driva och påverka staten att genomföra barnkonventionen.

Viktigaste resultat 2015:**Organisationer viktigaste aktörer**

Rädda Barnen ser organisationerna i det civila samhället som de viktigaste aktörerna för att driva långsiktigt förändringsarbete för barn och för att påverka stater att genomföra barnets

rättigheter. För att organisationerna ska kunna bli starka aktörer för barnets rättigheter behöver de i många fall stärka sin tematiska och organisatoriska kapacitet. Från det urval av projekt vi tittat närmare på för 2015 finns hela 90 resultat som visar på hur organisationer ökat sin administrativa kapacitet, hur deras kunskap efterfrågats mer av statliga representanter, hur deras arbete fått konkret inverkan på lagar och styrdokument samt hur man i ökad utsträckning kunnat samarbeta mer i inflytelserika nätverk och koalitioner.

Exempel:

- Alliansen för barns rättigheter i Pakistan har vuxit och blivit den ledande barnrättsrörelse i landet, särskilt i påverkansarbetet. 2015 ingår mer än 200 organisationer i alliansen, en fördubbling av antalet organisationer på endast två år.
- I Serbien har Rädda Barnens partner (CRC) blivit en stark nationell rörelse för barns rättigheter och samordnande 16 organisationer i det gemensamma utarbetandet av civilsamhällets alternativ rapport till barnrättskommittén.
- Barnrättsnätverket i Södra Afrika (CRNSA) har stärkt sina nationella medlemmar att granska sina respektive regeringars arbete för barns rättigheter, dels genom att utarbeta alternativrapportering till internationella organ och dels genom att skapa en gemensam plattform för lärande, kapacitetsstärkande och samordnat regionalt påverkansarbete
- Rädda Barnens partner i Togo (FODET) har stärkts i flera avseenden, såsom tydliggörande av hur beslut tas, hur verksamheten styrs och hur de interagerar med potentiella finansiärer. Regeringen i Togo har också efterfrågat deras kompetens inom ett flertal viktiga områden.

Indikatorer internationellt	2013	2014	2015	Mål 2016
Antal företag som Rädda Barnen samarbetar med som har påbörjat genomförande av barnrättsprinciper i sin verksamhet.	7	18	25	19
Antal länder och regionala program där koalitioner för barnets rättigheter som stöds av Rädda Barnen har kunnat påvisa inflytande.	17	17	17	17
Procentuell andel av partners till Rädda Barnen som bedöms ha ökat sin organisatoriska kapacitet under rapportperioden. ¹	–	86%	92%	80%

¹ Ny indikator 2014.

Det lokala civila samhället har ökad kapacitet att vara en stark aktör för barn i humanitära situationer.

Viktigaste resultat 2015:

Lokala aktörer för barn

I de flesta humanitära situationer har det lokala samhällets aktörer förutsättningar att vara de första att agera för att barn ska få sina behov och rättigheter tillgodosedda. Det lokala samhällets aktörer har också bäst förutsättningar att nå ut till de barn och familjer som bor i de mest avlägsna och svårnådda orterna, något som även visat sig under 2015, t ex i Syrien, Nepal och Filippinerna. Rädda Barnen strävar att involvera lokala aktörer mer i det humanitära arbetet.

Exempel:

- Rädda Barnen har etablerat och stärkt kapaciteten hos 14 barnskyddskommittéer i Jemen. Genom stöd från lokalsamhället har fall av barn i utsatta situationer identifieras.
- Samarbete med partner i det civila samhällets är avgörande för att nå människor i svåråtkomliga områden i Syrien. Genom partnerdriven

verksamhet från Libanon har Rädda Barnen nu ett treårigt program med fokus på livräddande hjälp till barn i Syrien från tre gränsöverskridande punkter. Programmet omfattar nästan 40 partners och målet är att nå 41 000 barn.

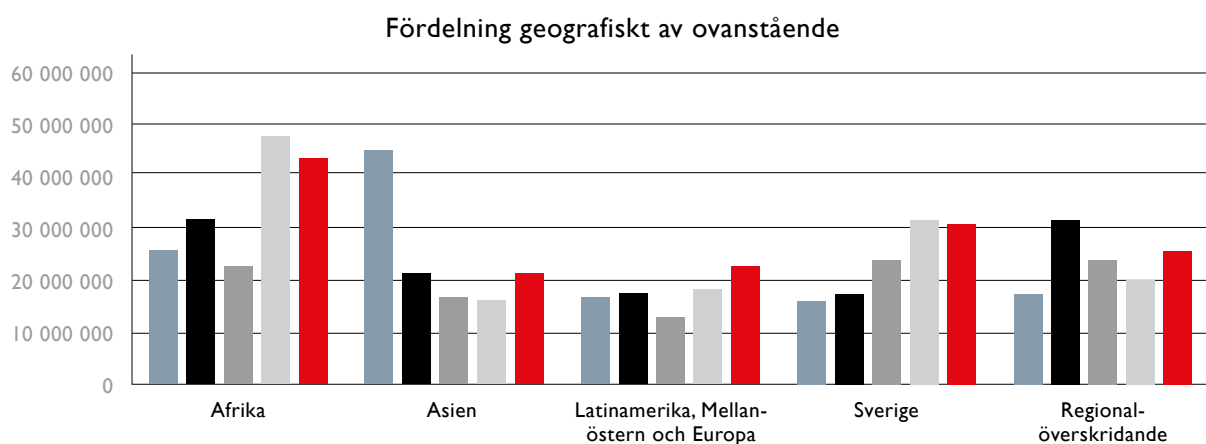
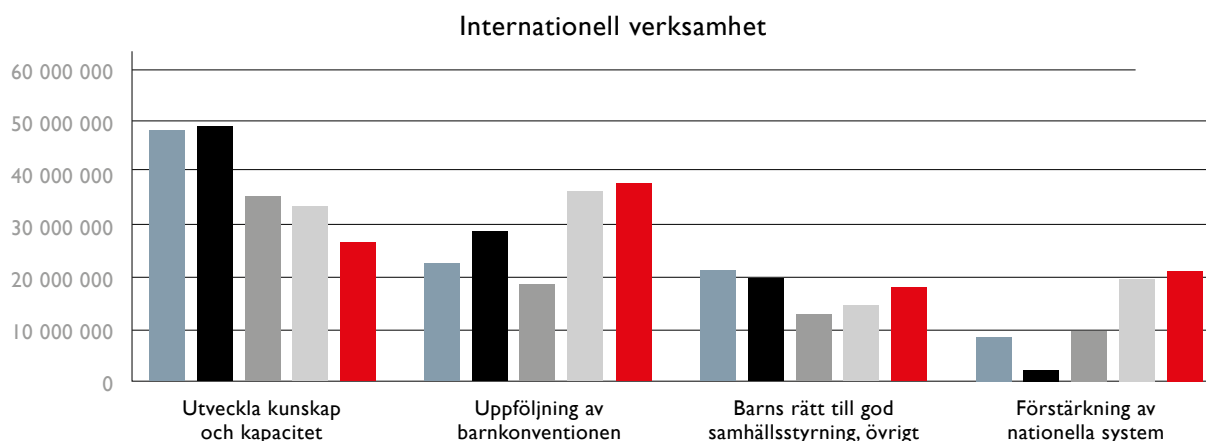
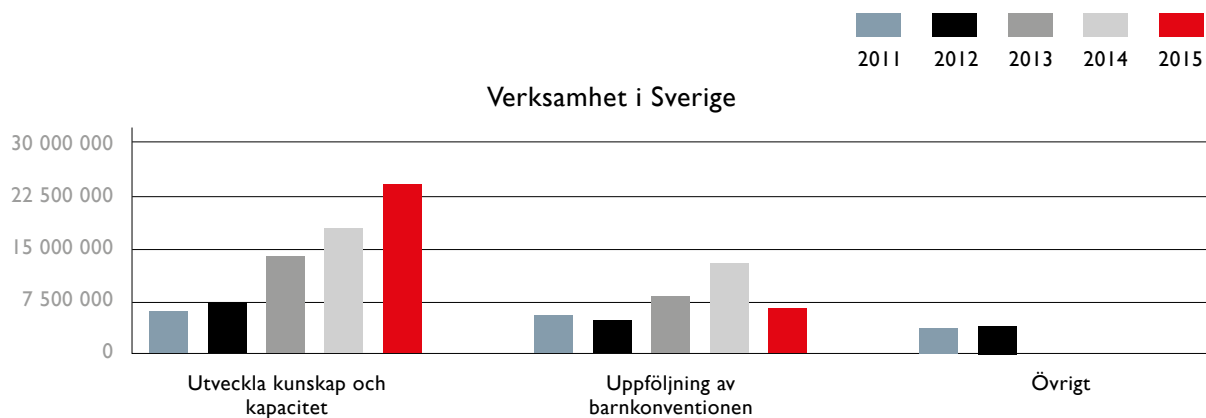
- Rädda Barnen har arbetat i Rwanda med två lokala organisationer för att förbättra hälsa, utbildning och skydd av flyktingar i Mahama-lägrät. Fler flyktingar nåddes med bättre tjänster och organisationernas kapacitet ökade.

Jag tycker att länder borde vara fridlysta. Då skulle inga krig finnas. Jag trodde att Sverige var fridlyst när jag var liten. Men sen fick jag veta att vi bara inte har haft krig på länge.

EMBLA, 8 ÅR

Så här används resurserna inom Barnets rätt till god samhällsstyrning

Under 2015 satsade Rädda Barnen 140 mkr* på verksamhet inom området barnets rätt till god samhällsstyrning. Tabellerna här under visar fördelningen av dessa medel mer i detalj.

* Totalt belopp. Kostnaden per satsningsområde i not 5 i årsredovisningen redovisar 135,5 mkr vilket avser programkostnader per region och satsningsområde. Mellanskillnaden är medlemskostnaderna.

Verksamhetsinriktning:

3. Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering
4. Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa.
5. Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer
6. Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd.
7. Barn på flykt i Sverige får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.

RÄDDA BARNEN ARBETAR för att förhindra våld mot barn och för att barn som utsätts för våld eller övergrepp ska få det skydd och den rehabilitering de har rätt till. Det ska finnas nationella trygghetssystem och alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. I Sverige fokuserar Rädda Barnen arbetet på att förhindra våld mot barn, på att stödja barn som bevittnat våld i hemmet, på barns situation i skolan och på institutioner och på att stärka flyktingbarns rättigheter – både ensamkommande och de som kommer med sin familj.

Internationellt arbetar Rädda Barnen med att förebygga att barn utsätts för fysisk eller psykiskt våld i hemmet, i skolan eller på andra platser i samhället. Det handlar både om att kräva att stater förbjuder aga och om att förändra föräld-

Vad är det viktigaste för att man ska känna sig trygg som barn?

Att man har ett hus att bo i och en familj. Det är också bra att ha vänner så

man har någon att ringa till. Man vill inte att vuxna ska skälla på en. Det är bra att ha en telefon så att man kan ringa efter hjälp. Och så har den en lampa om det blir mörkt.

VICTOR, 9 ÅR

Totalt antal nådda globalt 2015 inom verksamhetsområde Barnets rätt till trygghet och skydd:

ca 2 583 627 barn
1 721 853 vuxna.

För att nå dessa barn och vuxna har verksamheten inom området omsatt runt 887 miljoner kronor. Rädda Barnen har bidragit med cirka 28% av detta, eller omkring 247 miljoner kronor.

(Tidigare år har vi uppskattat hur många barn och vuxna som har nåtts av Rädda Barnens insatser i det internationella arbetet. Eftersom vi arbetar i ett globalt nätverk tillsammans med många andra har vi valt att härnäst visa hur många hela den globala Rädda Barnen-rörelsen har nått ut till.)

rars, lärares och andra vuxnas attityd till aga. Rädda Barnen arbetar också för att förhindra och förebygga att barn utsätts för sexuella övergrepp och våld och att de barn som drabbas av våld ska kunna få tillgång till psykosocialt stöd.

Rädda Barnen ger direkt stöd till barn i utsatta situationer, inte minst i krigs- och katastrofsituationer, för att de ska få vara med sin familj eller få ett annat tryggt sammanhang. Rädda Barnen stödjer och stärker skapandet av lokala och nationella skyddssystem, både för att förebygga och för att kunna hjälpa barn som utsatts för våld.

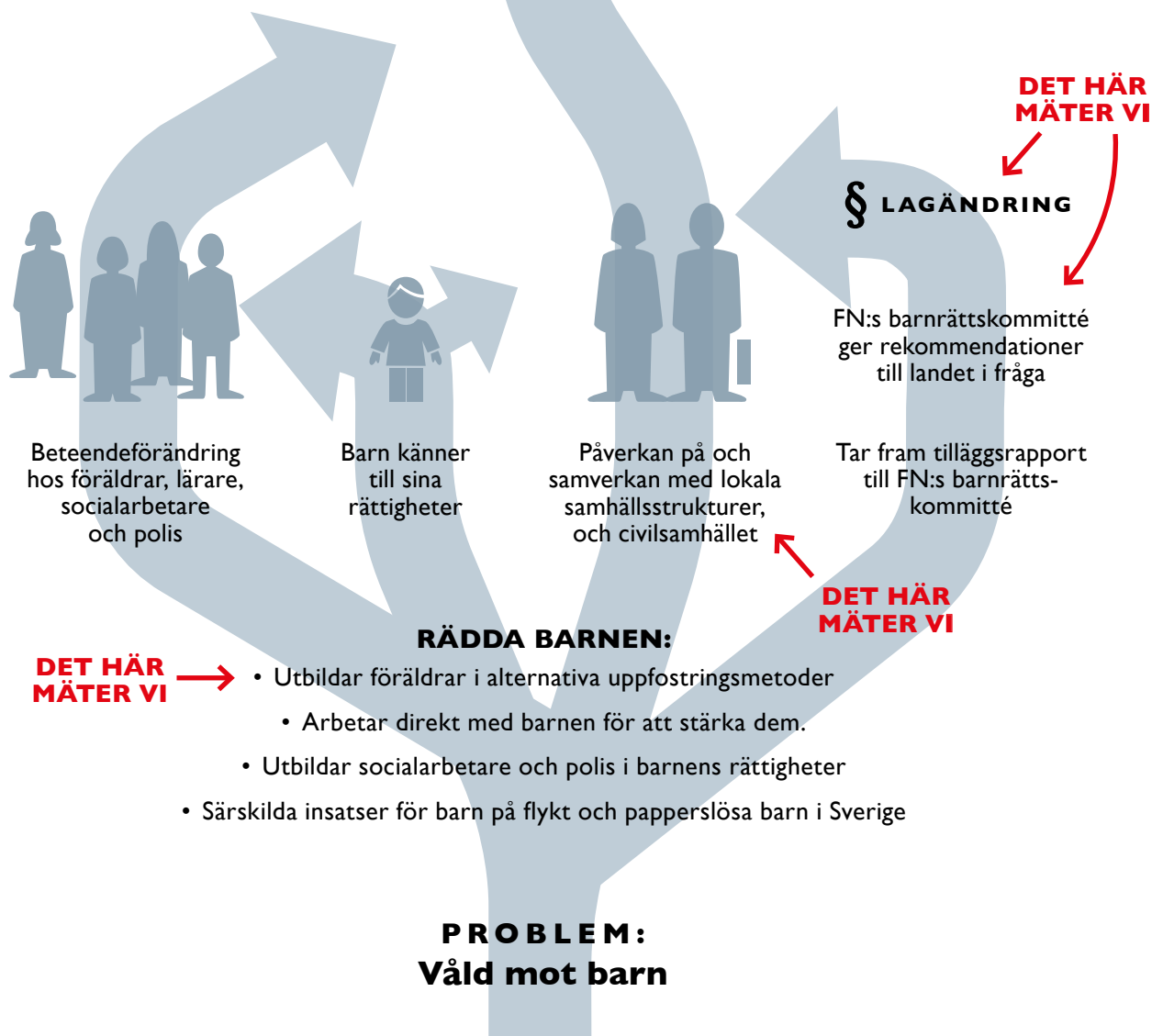

BARNETS RÄTT TILL TRYGGHET OCH SKYDD

EFFEKTMÅL:

Färre barn utsätts för kränkande behandling, diskriminering, våld och sexuella övergrepp.

Det offentliga har ett systematiskt arbete för barn i behov av skydd och stöd.
Myndigheter och organisationer samverkar.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 3:

Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering.

I de flesta länder i världen är det fortfarande inte förbjudet att slå sina barn enligt lagen. Hur tror du det är att växa upp någonstans där man vet att vuxna har rätt att slå en för att man är barn?

Jag skulle nog ofta vara rädd då och försöka springa i väg, kanske rymma? Jag tror att barn som bor i länder där vuxna får slå dem försöker göra som vuxna vill hela tiden eftersom de vet att de annars kan bli slagna.

EMBLA, 8 ÅR

VERKSAMHET I SVERIGE

Strategiska mål:

I fler kommuner finns samverkan för att förebygga, och ge stöd till barn som utsätts för, hedersrelaterat våld och förtryck.

Viktigaste resultat 2015:

Stödlinje har startats:

Rädda Barnen arbetar med verksamheten *Det handlar om kärlek* och Arvsfondsprojektet *Kärleken är fri*, för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck bland skolungdomar. Metoden går ut på att starta samverkansgrupper i olika kommuner med polis, socialtjänst och frivilligorganisationer. Tillsammans informerar dessa i skolor om barns rättigheter och vart man kan vända sig om dessa kränks. Syftet är att nå fler barn och unga som lever med hedersrelaterade begränsningar, samt att stödet till barn i utsatta situationer ska utvecklas och säkras.

Exempel:

- Det handlar om kärlek har genomfört 56 skolveckor på 55 skolor och Rädda Barnen har nått över 15 000 elever på skolor för att informera barn och unga om deras rättigheter och vart de kan vända sig för att få stöd.
- Rädda Barnen har startat ett nätverk av frivilligorganisationer som har kunskap och erfarenheter av hedersproblematik. Syftet är att koordinera, utveckla samt utöka stödet till hedersutsatta som ofta faller mellan stolarna. Tillsammans startades Sveriges första nationella

stödlinje med specifik inriktning på hedersrelaterat förtryck och våld via hemsidan dinarattigheter.se. Under året har chatten och mejlen haft 422 ärenden varav 197 har varit hedersrelaterade.

- En skolturné med en teaterföreställning genomfördes i Malmö och Göteborg. Teaterföreställningen handlar om ungas rätt till sin kropp, sexualitet och att själv få välja partner.
- Rädda Barnen har skapat ett pedagogiskt material kring hedersproblematik som erbjuds som stöd till skolpersonal via dinarattigheter.se.

Färre barn utsätts för kränkande behandling, diskriminering, våld och sexuella övergrepp.

Viktigaste resultat 2015:

Trygg idrottsmiljö och förebyggande av övergrepp

Rädda Barnen samarbetar framgångsrikt med SISU Idrottsutbildarna, kommuner och specialidrottsförbund i "High Five" för en trygg idrottsmiljö. Intresset är stort för metoden "Fem steg till handlingsplan" för att upptäcka och hantera mobbning, kränkning och diskriminering inom idrotten och en stor mängd utbildningar har bedrivits. Under året har insatser gjorts för att öka kunskapen om ett gott bemötande av barn i socioekonomiskt svaga grupper samt av nyanlända barn som ofta faller utanför idrottsrörelsens verksamhet.

Aktiviteter har gjorts för att välkomna nyan-

lända barn till lokala idrottsaktiviteter. Exempelvis i Tierp där den lokala Rädda Barnen föreningen, innebandyföreningen och kommunen samarbetat.

Rädda Barnens SIFO-undersökning om toppning och en allt mer intensiv debatt inom idrottsrörelsen har lett till att flera stora förbund har fattat beslut om barns rätt till en trygg idrott fri från diskriminering och kränkande behandling.

Exempel:

- 22 etablerade samarbeten under 2015 har bidragit till att 88 idrottsföreningar har tagit fram handlingsplaner för en trygg idrottsmiljö.
- 30 av Rädda Barnens lokalföreningar/arbetsgrupper/distrikt är engagerade i High Five.
- Samarbete med innebandyförbundet för att tillsammans välkomna nyanlända barn till idrotten har påbörjats.
- Kampanjen #geborttillsport# gav ökad synlighet för High Five.
- En filmproduktion inleddes under 2015 som resulterade i en dokumentärfilm "Idrottens himmel och helvete – dokumentären" som belyser och lyfter barnperspektivet inom idrotten på ett tydligt sätt.

Förebyggande av sexuella övergrepp.

Rädda Barnens material efterfrågas av allmänhet och professionella t ex har handboken Stopp! Min Kropp! och Nätsmart fått stor spridning under året och har bidragit till ökad kunskap om hur man kan minska risken för att barn ska utsättas för övergrepp.

- 30 000 personer har fått ökad kunskap om hur man kan förebygga och upptäcka sexuella övergrepp på nätet genom Rädda Barnens material och föreläsningar "Nätsmart".

Fler barn i utsatta situationer har fått stöd och skydd och färre barn utsätts för barnmisshandel

Viktigaste resultat 2015:

Samverkansnätverk och påverkansframgångar

Rädda Barnen arbetar för att det ska finnas förebyggande insatser som förhindrar att barn utsätts för våld. Det behövs också ett välutvecklat socialt skydds nät, både inom rättsväsende och socialtjänst. Rädda Barnen driver till exempel att Barnahus ska finnas på alla ställen i landet.

I Barnahus samverkar de myndigheter som behöver ha kontakt med ett barn som utsatts för övergrepp under samma tak. 2015 har Rädda Barnen tillsammans med Länsstyrelsen och Barnahus ordnat större utbildningar för personal inom hälso- och sjukvården samt förskola och skola. Psykologer från Rädda Barnen medverkat som föreläsare. Vid alla utbildningstillfällen har Rädda Barnens material spridits.

Exempel:

- Rapporten *Brott mot barn*, där vi belyser konsekvenser av långa handläggningstider för brottsutsatta barn, fångades upp på den politiska agendan bl a genom en interpellation i riksdagen.
- Rädda Barnen har fått plats i kommunala våldsförbyggande samverkansnätverk i flera kommuner i västra Sverige. På det viset har vi kunnat belysa och påverka kommunala tjänstemän och beslutsfattare att verka i linje med de krav som Rädda Barnen ställer när det gäller stöd och skydd till barn ut-satta för våld.
- Rädda Barnen har spridit filmen *My life my lesson*, som synliggör våld i familjen. Filmen har setts av 7000 personer vid 123 visningar med efterföljande diskussioner.

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	Mål 2016
Andel kommuner där det finns samverkan mellan myndigheter och frivilligorganisationer kring hedersrelaterat våld och förtryck.	23%	26%	29%	31%
Andel barn som vet vart de ska vända sig om de utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck enligt enkätundersökning i projektet "Det handlar om kärlek".	90%	90%	90%	90%
Antal idrottsföreningar som har handlingsplaner mot mobbning, kränkande behandling och diskriminering.	40	136	224	350
Antal kommuner som har ett systematiskt förebyggande arbete samt insatser för barn i behov av skydd och stöd i enlighet med Rädda Barnens krav.	33	– ¹	– ²	41
Antal våldsutsatta barn som har fått råd, stöd eller behandling på Rädda Barnens Centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer.	134	146	134 ³	175
Antal anmälda fall av barnmisshandel enligt Brottsförebyggande rådet. ⁴	18 300	18 800	20 800	17 900

1, 2. Mäts först 2016.

3. Under 2015 tog de fyra Centrum-mottagningarna gemensamt emot 134 barn. Varje barn gör många besök till mottagningen och får ofta hjälp med kontakter med myndigheter m fl. 15 barn som inte är individuella patienter har deltagit i olika gruppsamheter. Ca 200 rådgivningsärenden via mail och telefon har genomförts. Centrum bedriver även omfattande utbildningsverksamhet.
4. Det finns inte någon statistik över hur många barn som utsätts för psykisk eller fysisk misshandel. De statistik som finns talar endast om hur många fall som anmäls. Att antalet anmälda fall ökar visar snarare på att toleransen mot barnmisshandel minskar.

VERKSAMHET INTERNATIONELLT

Strategiska mål:

Färre flickor och pojkar utsätts för sexuell våld i hemmet, skolan och sambället.

Viktigaste resultat 2015:

Stöd till drabbade och ökad kunskap

Rädda Barnens arbete för att minska sexuellt våld pågår världen över, men är särskilt koncentrerat till Afrika. Arbetet fokuserar på att minska fallen där minderåriga flickor gifts bort, att minska förekomsten av könsstympning samt att minska andra former av könsrelaterat våld, som våldtäkter. Det sker genom att ge direktstöd till drabbade barn, påverka lagar, öka kunskapen om hur sexuellt våld drabbar barn samt att bygga nationella och lokala system som framöver ska kunna ge stöd till barn i utsatta situationer.

Exempel:

- I ett av Etiopiens distrikt har uppskattningsvis 17 000 minderåriga flickor hindrats från att bli bortgifta under perioden 2013-2015 genom att öka kunskapen hos lokala ledare.
- Efter påtryckningar och stöd från Rädda Barnens partner har Bangladesh och Indien kommit överens om en handlingsplan för att minska trafficking mellan länderna.

- I södra Afrika har organisationen för södra Afrika (SADC) för första gången erkänt behovet av, och antagit riktlinjer för arbetet med de annars så känsliga frågorna kring sexuell och reproduktiv hälsa. Rädda Barnen både bidragit med kunskap och stöd.

Fler flickor och pojkar får tillgång till psykosocialt stöd.

Viktigaste resultat 2015:

Barn som drabbats av våld får stöd

Barn som drabbas våld och kränkande behandling eller blir vittnen till hemskheter som begås mot deras familj eller ofrivilligt separeras från sina föräldrar behöver ofta stöd för att hantera starka känslor av rädsla, utsatthet och apati. Problemen blir ännu större i krig och naturkatastrofer. Rädda Barnen inrättar därför barnvänliga platser i den här typen av kriser där barn kan känna sig trygga och få stöd.

Exempel:

- Av en grupp på ca 500 barn som suttit fängslade på Västbanken och i östra Jerusalem återfick den absoluta merparten sitt psykosociala välbefinnande efter stöd av Rädda Barnens partner. 76% av dem kunde återuppta skolarbete eller jobb.

- I Filippinerna har Rädda Barnen och partners bidragit till utvecklingen av nationella riktlinjer för barnvänliga platser, som sedan genomförts i 17 distrikt. Riktlinjerna ger förutsättningar för att snabbt etablera barnvänliga platser efter naturkatastrofer, platser där barn kan känna sig trygga och återfå sitt psykologiska välbefinnande.
- I Senegal har Rädda Barnens partner utökat sin verksamhet i ett skyddat boende för överlevande efter sexuellt våld. De överlevande får psykosocialt stöd och ett nära samarbete upprättas med lokala samhället för återintegrering av individen, då detta ibland kan vara känsligt/problematiskt.

Ett möte hos Gamcotrap i Gambia.

Fler länder har agaförbud och går från förbud till eliminering av aga.

Viktigaste resultat 2015:

Lagändring och attitydförändring

Rädda Barnens har länge varit en av de ledande organisationerna i driva frågan om att lagstifta emot kroppslig bestraffning och annan kränkande behandling av barn, och fler och fler länder väljer också att förbjuda detta. Men även om lagstiftning är mycket betydelsefullt så behövs även attityder och beteenden förändras, vilket Rädda Barnen också arbetar med, både med skollärare och föräldrar.

Exempel:

- I december 2015 antogs lagstiftning mot kroppslig bestraffning av barn i Peru, efter många år av aktivt påverkansarbete av Rädda Barnen, bland annat i media och i dialog med kongressledamöter.
- Rädda Barnen och partners i Rwanda har lyckats upparbeta ett allt större stöd för lagstiftning mot kroppslig behandling och annan kränkande behandling. 2015 lovade chefen för det statliga rådet för barnfrågor att utreda de nödvändiga stegen mot en framtida lagstiftning.
- Kroppslig bestraffning och annan kränkande behandling har minskat i de skolor i Kambodja där Rädda Barnen och partners har utbildat lärare. Från att 77% av barnen tidigare uppgav att man blivit slagna och förödmjukande uppges nu 19% detta, år 2015.
- I de nio skolor i Etiopien där Rädda Barnen arbetat med lärare, säger nu både elever och lärare att kroppslig bestraffning nästan helt har upphört. Däremot förekommer fortfarande annan kränkande behandling.

Indikatorer internationellt	2013	2014	2015	Mål 2016
Antal fokusländer där en eller flera policy- och/eller lagändringar har genomförts för att förbättra barns skydd mot sexuellt våld och skadliga traditionella sedvänjor. ¹	2	2	4	3
Antal fokusländer där en eller flera policy- och/eller lagändringar för att förbättra barns skydd mot fysiska och psykiska bestraffningar har genomförts med stöd av Rädda Barnen. ²	2	5	1	3

1. Antalet länder där Rädda Barnen stödjer program för att påverka policy och lagar varierar mellan åren. För 2015 åstadkoms lag/policyförändringar i 4 länder, nämligen Gambia, Bangladesh, oPt and Pakistan.

2. Antalet länder där Rädda Barnen stödjer program för att påverka policy och lagar varierar mellan åren. För 2015 åstadkoms lag/policyförändringar i Peru.

Exempel: Framgång mot kvinnlig könsstympning

ARBETET MOT KÖNSTYMPNING har pågått i Gambia i årtionden. 2015 kom en efterlängtat framgång då landet till slut lagstiftade mot den grymma sedvänjan.

Rädda Barnen har länge stöttat de bägge organisationerna Gambia Committee on Traditional Practices (Gamcotrap) och Child Protection Alliance (CPA) som arbetar både på gräsrotsnivå och med politisk påverkan. Det viktiga grundläggande arbetet bland befolkningen går ut på att ändra attityder och därefter praktiken. Det handlar inte bara om de kvinnor som utför ingreppen utan lika mycket om att övertyga hela samhället, inklusive religiösa och traditionella ledare och om att få flickorna att själva förstå och kräva sina rättigheter.

Efter att organisationerna började samarbeta med Rädda Barnen ändrade de sina metoder från att ha fokuserat vid hälsoaspekterna av ingreppet, till att poängtera rättighetsfrågan.

– Könsstympning är ett fruktansvärt övergrepp som både strider mot flickors integritet och deras rätt till sin kropp säger Gamcotraps generalsekreterare Isatou Touré, som arbetat för att förändra attityder och förbjuda denna sedvänja i årtionden.

Organisationerna har bedrivit påverkan gentemot departement och myndigheter i samarbete med barnorganisationen Voice of the Young. Förra året fick man presidenthustruns öra och

i oktober uttalade sig presidenten mot könsstympning. Därefter gick det snabbt och redan i december kom en lag mot sedvänjan. Godkännandet från högsta ort gör det lättare i den fortsatta kampen mot könsstympning.

– Lagstiftningen är förstås en stor framgång, men det räcker inte. Lagen måste börja efterlevas och det är den största utmaningen, säger Eva Molt, afrikaansvarig på Rädda Barnen.

Attitydförändringar tar tid men organisationerna arbetar på flera plan. Gamcotrap arrangerar till exempel ”Dropping-the-knife”-event i olika delar av landet där de som tidigare utfört ingreppen offentligt kungör att de kommer att sluta. Även religiösa ledare uttalar sig mot sedvänjan. Det är en inflytelserik grupp som kan påverka lokala attityder. I byarna handlar det mycket om att medvetandegöra vilket fruktansvärda ingrepp detta är. Genom bilder och dockor kan fler få upp ögonen för vidden av ingreppet.

– Både Gamcotrap och CPA är trovärdiga organisationer och när de nu dessutom har lagstöd bakom sig hoppas vi på snabbare förändringar i landet, avslutar Eva Molt.

Gambia är en av de länder i Afrika där kvinnlig könsstympning är mest utbredd. Tre fjärdedelar av alla kvinnor har genomgått ingreppet. Med lagens hjälp bli det nu lättare att arbeta systematiskt mot sedvänjan.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 4:

Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa.

Om någon kompis är riktigt ledsen och inte mår bra inombords, vad tror du den kompisens behöver mest av allt då?

Kärlek! Från föräldrar, syskon eller någon annan som står nära. Kanske väldigt bra vänner? Jag skulle försöka prata med min kompis. Om den inte vill det så kan man säga till kompisens föräldrar kanske. Försöka få någon att göra något. Man kan också säga till en vuxen på skolan.

YLVA, 9 ÅR

VERKSAMHET I SVERIGE**Strategiskt mål:**

Ansvar för det första mottagandet av barn och unga med psykisk ohälsa är tydligt utpekade och resurssatta i samtliga kommuner och landsting.

Viktigaste resultat 2015:**Modell för påverkan**

En strategi för arbetet kring psykisk ohälsa togs fram 2014 vilken Rädda Barnen har arbetat med under 2015. Vi har också tagit fram ett kunskapsunderlag och en modell för påverkan för medlemsrörelsen att använda när de ska arbeta med dessa frågor.

Under året har omprioriteringar gjorts som medfört att arbetet nedprioriterats till förmån för

barn på flykt. I det arbetet har vi haft ett särskilt fokus på barns psykiska ohälsa bland annat genom satsningen på traumamedveten omsorg. Samtidigt kan vi konstatera att samhället brister allvarligt i sin förmåga att ge stöd till barn på flykt som lider av trauma.

Exempel:

Ett samarbete mellan de tre distrikten i Västra Götaland har resulterat i starkt gehör för frågan. En konferens för politiker och personer i beslutsfattande ställning i Västra Götaland genomfördes i april med ca 60 deltagare. Det resulterade i att en person i regionen fick i uppdrag att titta närmare på hur första linjen kan fungera bäst för barn och unga samt för målgrupper av barn som lever i utsatta situationer.

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	Mål 2016
Identifierade distrikt- och lokalföreningar som har gjort en situationsanalys, kartlagt behov i sitt distrikt och utifrån det bedrivit påverkansarbete.	4	6	– ¹	10

1 Ingen mätning gjort 2015

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 5:

Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer.

Det finns barn som tappar bort sina familjer då det blir krig eller i en naturkatastrof. Hur kan vi hjälpa dem?

Om jag var i krig skulle jag nog vara väldigt rädd. Jag hade en klasskompis som flytt från Syrien. Han ville inte prata om hur det var. Om barn tappar bort sina föräldrar i krig så måste man hjälpa dem att hitta varandra. Man kan i alla fall se till att de har mat och vatten och kläder.

GUSTAV, 9 ÅR

VERKSAMHET INTERNATIONELLT

Strategiskt mål:

Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer.

Viktigaste resultat 2015:

Återförening av familjer är centralt

Barn som tappar kontakten med sin familj tillhör de grupper av barn som lever i de mest utsatta situationerna. De blir lätt offer för våld, övergrepp och utnyttjande. Särskilt tydligt är detta i humanitära situationer. Rädda Barnen arbetar direkt med att återförena familjer, men också med att förebygga familjesplittring genom att stödja lokala och nationella system, t ex genom att barnen är registrerade och har en identitet. Rädda Barnen arbetar också alltmer med att utbilda militären, polisen och internationella fredsstyrkor i barns rättigheter, där en särskilt viktigt fråga är förbudet mot att använda barnsoldater.

Exempel:

- De två viktigaste gemensamma fredsstyr-

korna i Afrika, nämligen de i Västafrika och Östafrika, antog under året en läroplan för utbildning av soldater som inbegriper frågor om barns rättigheter och deras behov av att skyddas. Rädda Barnen och partners har under flera år arbetat med dessa frågor i nära dialog med African Union.

- Ett nätverk som samordnar FN-organ och internationella organisationer beslöt i Juni 2015 om ett särskilt system (RISP) för att dela information kring barn som ofrivilligt kommit ifrån sina föräldrar. Detta system kommer närmast användas för att hjälpa barn på flykt från konflikten i Sydsudan, att kunna återförenas med sina familjer. Rädda Barnen har bidragit tekniskt och finansiellt till systemet.
- I Bangladesh har Rädda Barnen och partner stärkt över 14 000 flickor och pojkar samt kvinnor och män i deras förmåga att hantera oväntade händelser och katastrofer. En utvärdering pekar på projektets relevans och effektivitet, både på lokal och nationell nivå.

Indikatorer Internationellt	2013	2014	2015	Mål 2016
Antal barn och vårdnadshavare som har använt Rädda Barnen-stödd verksamhet där syftet är att motverka att barn separeras från sina familjer och att återförena barn med sina familjer om en separation inträffat.	18 600	48 000	– ¹	Ökat antal

1 Ingen data levereras från Internationella Rädda Barnen för denna indikator 2015.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 6:

Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd.

Hur skulle det kännas om du var tvungen att gömma dig i ett land för att inte tvingas återvända till exempelvis krig? Skulle du vara orolig att gå till skolan då?

Jag skulle försöka vara modig för att få vänner, annars känner man sig utanför om man måste gömma sig i skolan. Men jag skulle nog vara väldigt orolig. Om polisen kom för att hämta mig skulle jag säga: "Tänk om jag var ert barn? Skulle ni slänga tillbaka mig till det land vi flytt ifrån då?"

FREJA, 8 ÅR

VERKSAMHET I SVERIGE

Strategiskt mål:

Fler papperslösa, asylsökande och gömda barn har rätt och reella möjligheter till, god psykisk och fysisk hälsa samt utbildning.

Viktigaste resultat 2015:

Opinionsbildning för stöd till papperslösa

Genom Rädda Barnens opinionsbildande arbete har länsstyrelserna i Stockholm och Skåne initierat samverkan mellan myndigheter och civila samhället för att koordinera och stärka stödet i kommunerna till papperslösa barn.

Rädda Barnens Centrum för barn och unga i utsatta livssituationer har gjort ett mycket omfattande arbete i form av kunskapsuppbyggnad samt spridning av Traumamedveten omsorg och Traumafokuserad KBT.

Exempel:

- Podradion Mellan stolarna består av 10 avsnitt om olika grupper av barn som inte får det stöd de behöver. Podden har laddats ner 19 000 gånger och utgör ett stöd för vuxna som möter barn i sin profession. Detta visar på ett stort intresse för dessa frågor och bidrar till att barn i utsatta situationer får bättre stöd och bemötande av vuxna.
- Rädda Barnen har utbildat personal på boenden för ensamkommande i samtalsmetodiken "Snacka loss".
- I Göteborg har ett 70-tal papperslösa familjer deltagit i arbetet med att ta fram krav- och informationslista för att förbättra situationen för barnen.

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	Mål 2016
Andel lokala verksamheter i Rädda Barnen som arbetar med psykosocial verksamhet för barn på flykt.	19%	30%	50% ¹	28%
Antal papperslösa, asylsökande och gömda barn och berörda vuxna har fått råd, stöd eller behandling på Rädda Barnens centrum för barn och unga i utsatta livssituationer.	134	146	134 ²	175
Andel kommuner som sökt statsbidrag avseende papperslösa barn i skolan.	– ³	33 %	41 %	100 %

1. Under hösten startade många fler distrikt- och lokalföreningarn och arbetsgrupper än tidigare verksamhet inom detta område. Det blev nästan en fördubbling av verksamhet för barn på flykt under denna period.

2. Under 2015 tog de 4 Centrummottagningarna gemensamt emot 134 barn. Varje barn gör många besök till mottagningen och får ofta hjälp med kontakter med myndigheter m fl. 15 barn som inte är individuella patienter har deltagit i olika gruppverksamheter. Ca 200 rådgivningsärenden via mail och telefon har genomförts.

3. Indikatoren infördes 2014.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 7:

Barn på flykt i Sverige får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.

Om du var tvungen att fly från krig, vad skulle då vara viktigast för att du skulle känna dig lite tryggare?

Jag skulle nog vilja få något annat att tänka på, något roligt istället för krig. Jag skulle försöka tänka på att mitt liv skulle bli bättre när jag till slut kommer fram. Om jag blev tvungen att fly skulle jag åka till Mongoliet där jag kommer ifrån.

ENKHJIN, 7 ÅR

VERKSAMHET I SVERIGE

Strategiska mål:

Barns egna asylskäl bedöms i asylprocessen och beslut fattas med utgångspunkt från barnets bästa samt barnets rätt till trygghet och skydd

Migrationsverket och fler kommuner och landsting har ett tydligt barnrättsperspektiv i mottagandet av barn på flykt.

Viktigaste resultat 2015:

Barn på flykt engagerade rörelsen

I samband med höstens ökade flyktingmottagande visade allmänheten ett stort engagemang för ett positivt mottagande. Rädda Barnen satte extra på att kunna omsätta engagemanget inom sina verksamheter och hade vid årets slut omkring 270 lokala verksamheter för barn på flykt (i jämförelse med 120 stycken i juni samma år). Dessa utgörs av bl a läxläsning, fritidsaktiviteter, barnvänliga platser på asylboenden m m.

Exempel:

- Distrikt- och lokalföreningarna runt om i landet tog emot fler intresserade frivilliga än någonsin tidigare, under september och oktober anmälde sig minst 2000 nya till föreningarnas infoträffar. I t ex Göteborg hölls en introduktion med 400 deltagare på Folkets hus.
- Under hösten öppnades ett boende i Stockholm för barnfamiljer på flykt genom Sverige. Från 2 okt till 20 november togs 937 barn och 1465 vuxna emot. Läs mer i Verksamhetsberättelsen.

Vi hade vid årets slut 230 lokala verksamheter för barn på flykt.

- Mobila team skapades under hösten som besökte olika boenden och ordnade aktiviteter för ensamkommande barn samt gav dem information om situationen de befann sig i. Trygghetsguiderna som bemannade de mobila teamen talade de mest relevanta språken och träffade 1377 barn på 18 boenden mellan 2 nov och 31 december. Läs mer i Verksamhetsberättelsen.
- I november startade Rädda Barnen en hjälptelefon, öppen 7 dagar i veckan. Under november och december tog 143 samtal emot. Läs mer i Verksamhetsberättelsen.
- Ungas röster har inkluderats i olika påverkansaktiviteter. Framst storleken på boendena och brister/skillnader i kvalitén på gode män har lyfts. Vi har använt Digital storytelling för att skapa fyra kortfilmer som presenterades i Sverige under hösten vid en internationell konferens med deltagare från mer än tio europeiska länder.

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	Mål 2016
Resonemang kring barnets bästa och barns egna asylskäl återfinns i domar och beslut	1,24% ¹ 2,38% ¹	– ²	– ³	55%
Barns egna asylskäl ger i högre utsträckning uppehållstillstånd.	0% ⁴	0%	– ^{3,5}	5% ⁶
Antal kommuner som känner till Rädda Barnens checklistor för ett gott mottagande.	62	– ⁷	³	80
Antal kommuner där verksamheterna har en regelbunden samverkan kring mottagande av barn på flykt.	87	– ⁷	– ^{3,8}	90

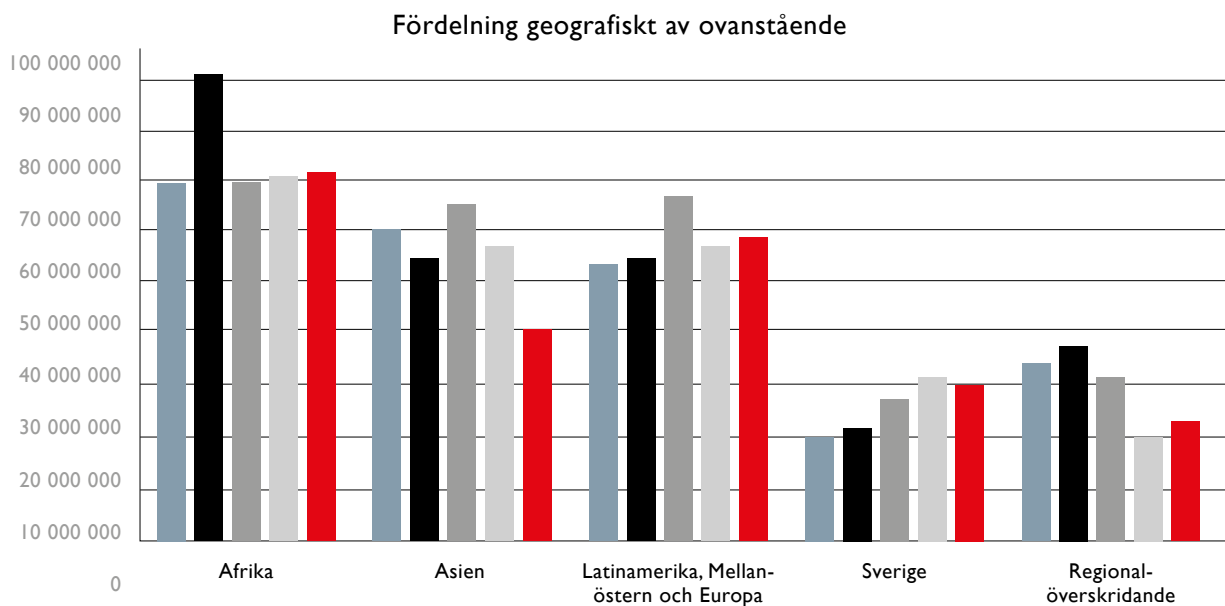
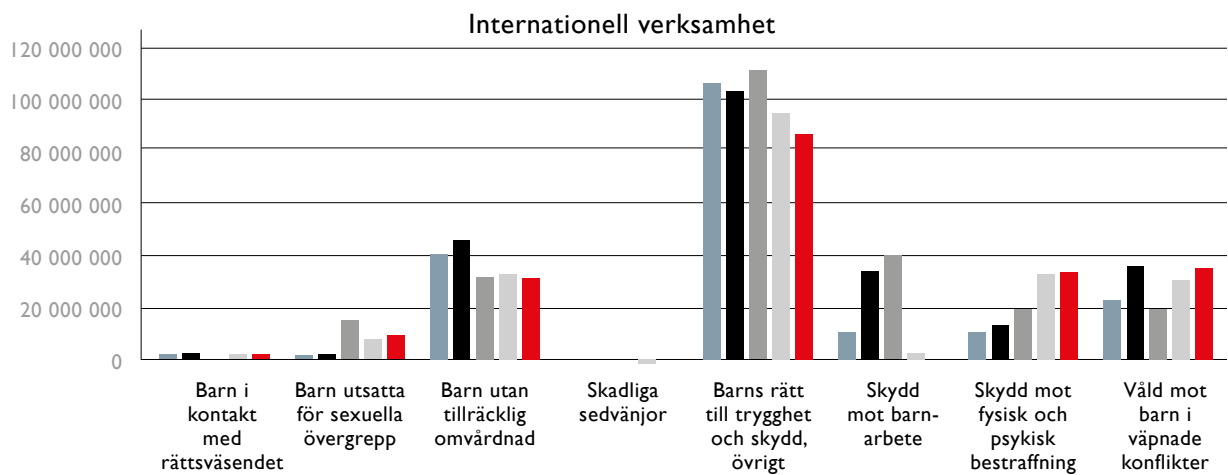
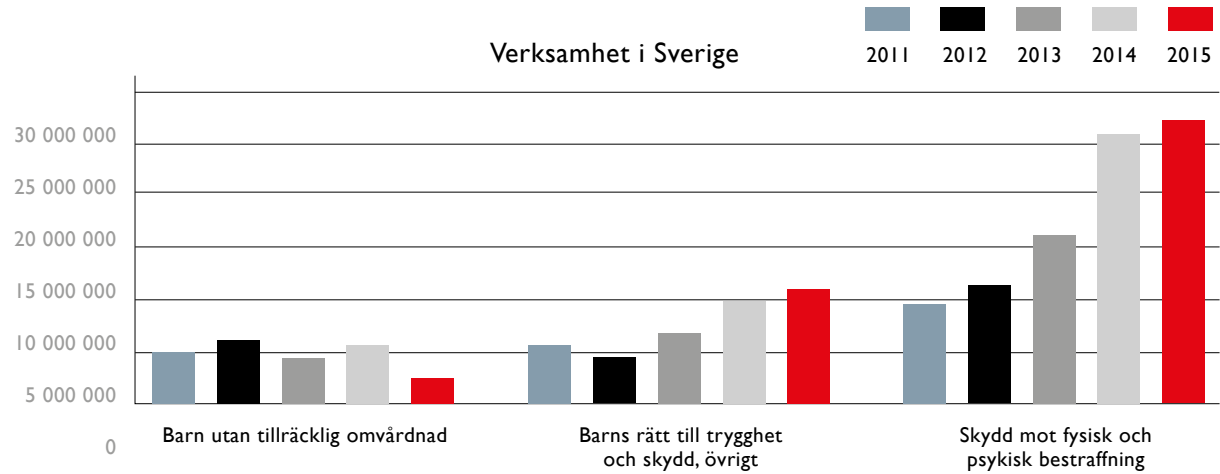
- 1: Migrationsverket, 2: Domstolar
- Indikatorn mäts igen 2016
- Indikatorn mäts igen 2016
- Ej mätbart antal fall
- Det är osannolikt att barns egna asylskäl ska kunna tillgodoses i större utsträckning till följd av den ökade belastningen på migrationsverket och domstolarna. Tillsammans med andra organisationer från det civila samhället bygger vi nu en gemensam plattform för att stärka arbetet med att stärka barns på flykt rättigheter. I några fall behöver vi göra fler egna insatser för att kompensera för bristerna i mottagandet.
- Andel av alla ärenden i Migrationsverket och domstolar.
- Ingen mätning 2014
- Under hösten har trycket på migrationsverket och kommuner ökat enormt med anledning av den ökade flyktingströmmen. Trots Rädda Barnens framgångsrika och långsiktiga påverkansarbete för ett gott mottagande ser vi allvarliga tillbakasteg på grund av den akuta situationen under hösten. Detta har lett till att barnrättsperspektivet inte varit tydligt och att barns rättigheter fått stå tillbaka, t ex rätten till utbildning. Tillsammans med andra organisationer från det civila samhället bygger vi nu en gemensam plattform för att stärka arbetet med att stärka barn på flykts rättigheter. I några fall behöver vi göra fler egna insatser för att kompensera för bristerna i mottagandet.

Så här används resurserna inom Barnets rätt till trygghet och skydd

Under 2015 satsade Rädda Barnen 247 mkr på verksamhet inom området barnets rätt till trygghet och skydd. Tabellerna här under visar fördelningen av dessa medel mer i detalj.

Verksamhetsområde

BARNETS RÄTT TILL utbildning

Hur tycker du att en bra skola ska vara?

Man ska inte behöva vara rädd för att gå till skolan. Lärarna ska inte svära åt en och man ska inte bli mobbad. Det är bra att ha vänner i skolan. Ibland kanske fröknarna väljer lekar på rasten, då kan man säga att vi också vill välja. Om man inte gillar något i skolan ska man prata om det.

INEZ, 9 ÅR

Verksamhetsinriktningsmål:

8. Fler barn ska få tillgång till en god och likvärdig utbildning

RÄDDA BARNEN BEDRIVER påverkansarbete för att alla barn ska ha rätt till en kvalitativt god utbildning och för att stater ska satsa tillräckliga resurser på utbildning. Vi arbetar internationellt för att minska våld och övergrepp i skolmiljön, samt för att utbildning även ska finnas tillgänglig för barn i krig och väpnade konflikter. I Sverige arbetar Rädda Barnen för att alla barn – särskilt de som lever i de mest utsatta livssituationerna – ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Totalt antal nådda 2015 inom verksamhetsområde Barnets rätt till utbildning:

12 219 626 barn
3 480 121 vuxna

För att nå dessa barn och vuxna har verksamheten inom området omsatt runt 2 166 miljoner kronor. Rädda Barnen har bidragit med cirka 4% av detta, eller omkring 86 miljoner kronor.

(Tidigare år har vi uppskattat hur många barn och vuxna som har nåtts av Rädda Barnens insatser i det internationella arbetet. Eftersom vi arbetar i ett globalt nätverk tillsammans med många andra har vi valt att hädanefter visa hur många hela den globala Rädda Barnen-rörelsen har nått ut till.)

BARNETS RÄTT TILL UTBILDNING

MÅL:

Fler barn får tillgång till en likvärdig utbildning

Fler barn får sina behov och rättigheter tillgodosedda i skolan oavsett var i landet de bor

**DET HÄR
MÄTER VI**

→ Kommuner uppfyller fler av Rädda Barnens skolkrav

**DET HÄR
MÄTER VI**

§ LAGÄNDRING

FN:s barnrättskommitté ger rekommendationer till Sverige

Sprider kunskap, stärker strukturer som kan påverka

Direkt stöd till barn

Påverkar lokala politiker och tjänstemän direkt

Tar fram tilläggsrapport till FN:s barnrättskommitté om landets efterlevnad av barnkonventionen

**DET HÄR
MÄTER VI**

RÄDDA BARNEN:

- Bevakar hur skollagen efterlevs och tar fram krav på skolan: Rädda Barnens 9 skolkrav

**DET HÄR
MÄTER VI**

- Tar med sig barns erfarenheter och röster direkt från verksamheten med och för barn.

**DET HÄR
MÄTER VI**

- Distrikt- och lokalföreningar bedriver påverkansarbete

PROBLEM:

Barn får inte likvärdig utbildning beroende på var i landet de bor. Barns behov möts inte i skolan i den utsträckning de har rätt till.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 8:

Fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning.

Vad gör en bra skola bra, och en dålig skola dålig?

Jag går i en bra skola. Det finns fotbollsplan, en park och roliga berg. Och det finns alltid någon att leka med. Lärarna är bra på att förklara och så gör de pauser ibland så att man hinner med. Jag gillar musik och slöjd. Jag önskar man kunde gå ända upp till nian i den här skolan. Jag börjar en ny skola i höst och är lite nervös. Det viktigaste är att man är trygg i skolan. Att man inte blir mobbad och att det finns kompisar om man blir ledsen. Eller en lärare som kommer då.

ADRIAN, 10 ÅR

VERKSAMHET I SVERIGE

Strategiskt mål:

Fler barn får sina behov och rättigheter tillgodosedda i skolan oavsett var i landet de bor.

(Under 2015 har vi fokuserat på barn på flykts möjligheter att få sina behov och rättigheter till utbildning tillgodosedda samt barn som lever i familjer med socioekonomisk utsatthet. Med anledning av att så många barn på flykt kom till Sverige under 2015 har vi nedprioriterat denna målsättning och istället lagt resurser på flyktingresponser.)

Viktigaste resultat 2015:

Krav för en likvärdig skola

Rädda Barnen har arbetat med målet och uppnått ett antal resultat. Rädda Barnens krav för en likvärdig skola och förskola blev klart under året. I samband med skolstarten genomfördes aktiviteter för att uppmärksamma vikten av en god elevhälsa.

Rädda Barnens analys är att skolan tappar i sin kompensatoriska förmåga och vi ser att det drabbar framförallt barn som redan befinner sig i en utsatt situation. Det är stora skillnader mellan och inom kommuner i vilket stöd barn kan få inom skolan. Vi kommer under kommande år lyfta barns på flykt möjligheter att få sina behov och rättig-

heter tillgodosedda men också för barn som lever i familjer med sociala och ekonomiska utmaningar.

Exempel:

- I Västerås har 1200 förskolepersonal utbildats i materialet "Olika men lika" och ett antal tusen förskolebarn och deras föräldrar är nu mer medvetna om barnets rättigheter.
- Distrikt- och lokalföreningar har bidragit till påverkansarbete genom bland annat sociala medier för att uppmärksamma hur kommunen efterlever skolkraven.

INTERNATIONELL VERKSAMHET

Utbildning ingår i de övriga områdena

Verksamhet gällande barnets rätt till utbildning finns i den internationella verksamheten i allra högsta grad, men det är inte ett eget prioriterat område. Det ingår istället som en komponent i de humanitära insatserna, i verksamheten för barns rätt till trygghet och skydd och i insatserna för barnets rätt till god samhällsstyrning. Därför har Rädda Barnen valt att inte sätta särskilda indikatorer för barnets rätt till utbildning i den internationella verksamheten.

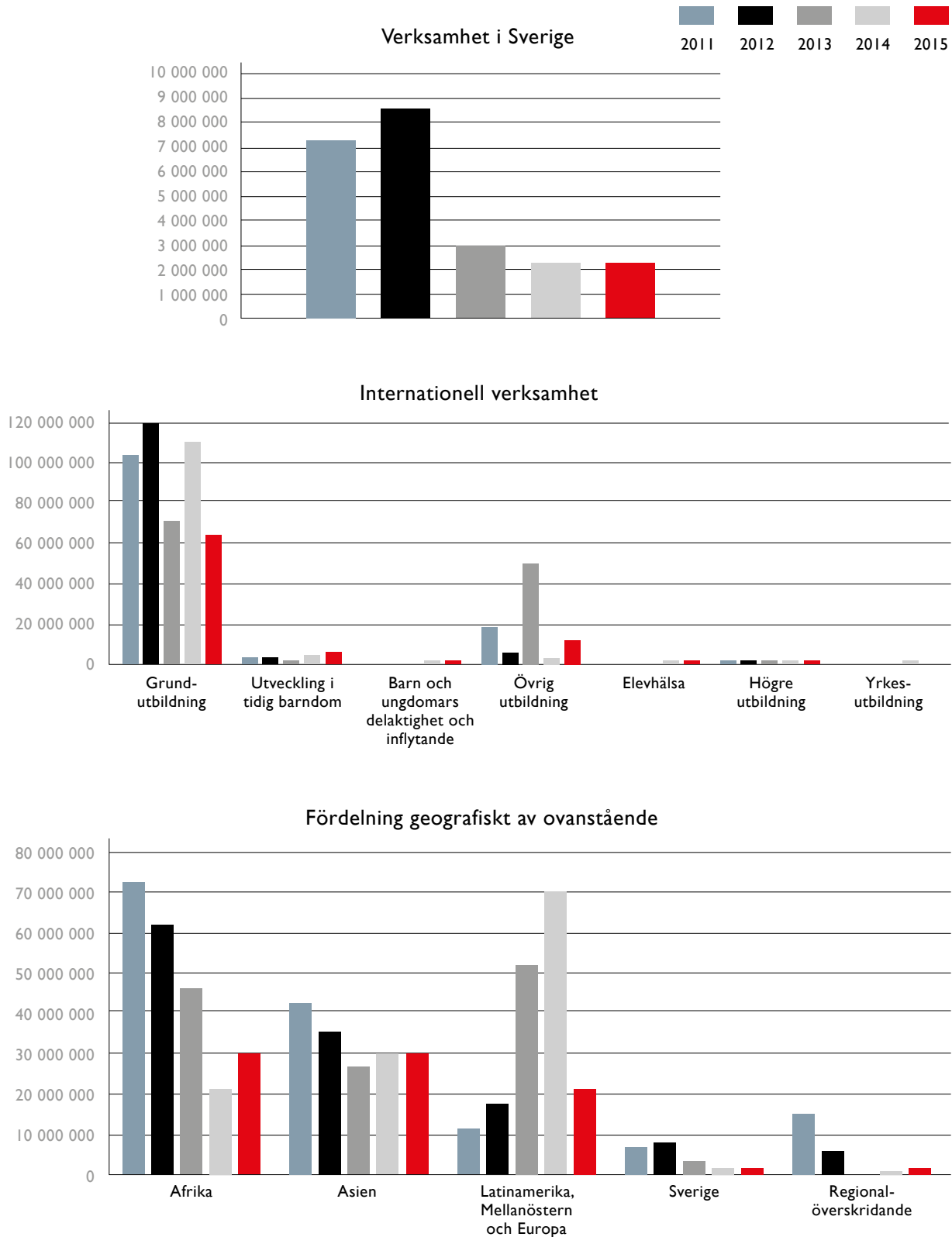
Indikator Sverige	2013	2014	2015	Mål 2016
Andel kommuner som uppfyller minst tre av Rädda Barnens skolkrav	–	44%	¹	60%
Andel distrikt- och lokalföreningar/arbetsgrupper som bedriver påverkansarbete utifrån Rädda Barnens krav "Rätt att vara med".	4%	6%	¹	32%

¹ Ingen mätning genomförd 2015.

Så här används resurserna inom Barnets rätt till utbildning

Under 2015 satsade Rädda Barnen 86 mkr på verksamhet inom området barnets rätt till utbildning. Tabellerna här under visar fördelningen av dessa medel mer i detalj.

Verksamhets- berättelse 2015

Här kan du läsa om verksamhet som bedrivits under 2015 med stöd från Rädda Barnen. Vi har utgått från Rädda Barnens åtta verksamhetsinriktningsmål och ger exempel på vad dessa betyder i praktiken – exemplen kommer från verksamhet både i Sverige och internationellt. De täcker in alla våra tre prioriterade verksamhetsområden och det humanitära arbetet.

Rädda Barnen nådde fram i FN	94
Barnens rätt i rörelse i Pakistan.	96
Genombrott för agaförbud i Latinamerika.	98
Rädda Barnens kompetens mötte stort behov	100
Våldsamma konflikter kräver särskilda insatser.	102
Papperslösa föräldrar är aktörer för sina barns rättigheter	104
Flyktingresponser i Sverige – en unik mobilisering	106
Etniska minoriteter i Vietnam får sin rätt till utbildning	110

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL I:

Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med Barnkonventionen.

Rädda Barnen nådde fram i FN

– **DEN NYA GLOBALA** agendan blev bättre än vi vågade tro. Det har varit den mest konsultativa och inkluderande process FN haft, menar Sara Lindblom, påverkanssamordnare på internationella programmet på Rädda Barnen och som arbetat i styrgruppen för de globala målen för en hållbar utveckling sedan 2013.

När år 2015 närmade sig, slutdatum för FN:s millenniemål, började civila samhället förbereda sig inför arbetet då nya globala målsättningar skulle tas fram. Den här gången skulle man se till att få ett betydligt större inflytande i processen. Rädda Barnen och andra barnrättsorganisationer ville få in ett tydligare barnperspektiv och säkerställa att barns rätt till trygghet och skydd kom med i målen.

– Nu har vi en universell agenda som gäller alla stater, förklarar Sara Lindblom. Dessutom

säger de övergripande principerna att målen är rättighetsbaserade. Det är en stor framgång.

De gamla millenniemålen från 2000 fokuserade på fattigdomsbekämpning. Vissa av dessa mål har uppnåtts, men långt ifrån alla. I de nya målen fokuseras tydligare på ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. De inbegriper frågor om samhällsstyrning och mänskliga rättigheter på ett helt nytt vis.

Civilsamhället bjöds in

Civilsamhället i Sverige arbetade tillsammans för att ha en gemensam position, förde regelbundna diskussioner med regeringen och kommenterade både Sveriges och EU:s ställningstaganden.

– Vi var delegater i regeringens formella delegation i FN, inget annat land involverade civil-

samhället så djupt i arbetet, berättar Sara Lindblom. Både hon och Rädda Barnens ordförande Inger Ashing var med vid två förhandlingsrundor. Andra gånger deltog andra organisationer.

– Det hände att vissa stater ville utestänga civilsamhället från förhandlingarna, med eftersom vi var med i regeringens delegationen så gick det inte.

Enighet kring våld mot barn

Rädda Barnen samarbetade globalt under hela processen för att få in skrivningar om våld mot barn. Detta hade helt saknats i de gamla utvecklingsmålen. Överhuvudtaget ville man få ett större fokus kring barn i de 17 målen och 169 delmålen.

Rädda Barnens påverkanskontor i New York var en spindel i nätet i arbetet. Nicole Cardinal är rådgivare där och berättar hur de la upp planerna.

– Vi positionerad oss redan från början som en organisation som förhöll sig brett till frågorna. Det gav oss en stark trovärdighet.

Rädda Barnen inledde arbetet redan 2013 för att tidigt bygga relationer med stater och få dem att förstå vikten av barns rättigheter – att alla aspekter i målen berör barn. Det gällde att vara envis och påstridig.

– Vi delade ut sammanställningar av vad Rädda Barnen vill, vi var med på möten, skickade e-post, pratade ... det kunde ta månader att få respons. Men med tiden såg vi att våra idéer började falla i god jord och att de sedan användes som argument i förhandlingarna, berättar Nicole Cardinal.

2014 satte de egentliga förhandlingarna igång. Och nu började frukten av Rädda Barnens idoga arbete att synas.

– Att vi fick med ställningstagandet mot våld mot barn i mål 16:2 är en stor framgång. Många av målformuleringarna är också präglade av Rädda Barnens språkbruk. Det kanske politikererna själva inte är medvetna om, men vi ser det och inser att vårt arbete gav resultat.

Nicole Cardinal tror att en av orsakerna till att Rädda Barnen lyckades så väl i sin påverkan var att Rädda Barnens globala nätverk både hördes och syntes.

– Unga människor från Bangladesh, från Papua Nya Guinea och från Liberia deltog i bilaterala möten innan förhandlingarna och berättade om sin verklighet, det gjorde stort intryck.

Bredare politisk vilja

Sara Lindblom lyfter också upp den stora framgången med att den politiska viljan kring våld mot barn blev bredare.

– Det var Rädda Barnens målsättning och vi nådde dit, konstaterar hon men betonar samtidigt att det fanns en stor samstämmighet bland alla barnrättsorganisationerna. Det var ett gemensamt arbete.

Även om slutresultatet blev bra var vägen dit inte alltid enkel.

– Det fanns länder som knotade när genderfrågor och sexuella och reproduktiva rättigheter diskuterades, men det kom med i målen. Likaså var det mycket svårt då målet ”fredliga samhällen” skulle definieras. Vissa ansåg att det berörde statens egen försvarspolitik, men även i det fallet blev det gemensamma målskrivningar, säger Sara Lindblom.

Knepigast blev det då finansieringen skulle diskuteras. Det fanns en idé om en FN-styrd skattekommitté men där sa länderna stopp. Det svåraste arbetet, som börjar nu, är att få länderna att implementera och finansiera.

Ställer krav på rika länder

Det unika med de nya målen är att de är universella. De inbegriper även de rika länderna. Medan fattigare länder fortfarande har stora utmaningar i att utrota fattigdom och hunger, kommer det att krävas att rika länder får en mer hållbar konsumtion och begränsar klimatpåverkan.

Rädda Barnen arbetade aktivt för att få den svenska regeringen att ta global ledning i fråga om att motverka våld mot barn. Regeringen har visat ett intresse för detta, och det innebär nya samtal.

Nästa steg är att bevaka implementeringen. Svagheten med sådana här mål är att det inte finns några sanktionsmöjligheter. Då det inte gick att komma överens om finansieringen krävs det både en bred politisk vilja och nationella och internationella åtaganden.

Sara Lindblom tycker att det bestående minnet av arbetet med de globala målen blir den stora öppenheten som regeringen visade gentemot civilsamhället.

– Det är en modell som vi i Sverige är rätt ensamma om, det ska vi värdesätta och vara stolta över, avslutar hon.

De globala målen för en hållbar utveckling är 17 till antalet och sträcker sig fram till 2030.

Concord Sverige samordnar det civila samhällets arbete med de nya globala målen.

www.globalamalen.se

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 2:

Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter.

Barnens rätt är i rörelse i Pakistan

PAKISTAN ÄR ETT av de länder i världen där kränkningar av barns rättigheter är mest utbredda. Visserligen ratificerade landet barnkonventionen 1990 men sedan dess har läget i det närmaste förvärrats. Nära 4 miljoner barn arbetar. Inte sällan i tunga och hälsovådliga arbeten som inom mattindustrin och i tegelfabriker.

Hela 30 procent av alla barn i landet går inte i skolan. Situationen för flickor är särskilt svår och barnnäktenskap är vanliga. Flickor tas ur skolan, om de någonsin ens fått börja, och gifts bort i låga åldrar. Barnadödligheten i Pakistan är en av världens högsta, och tillgången till medicinsk vård är begränsad. Barn kan dömas till långa fängelsestraff, till och med dödsstraff, och rätts-säkerheten är låg.

Det är en dyster bild, och statsmakten gör inte mycket för att åtgärda de anmärkningar landet får av FN:s barnkommission vid granskningarna av hur Pakistan lever upp till barnkonventionen.

Men det finns ljusglimtar. Ett brett nätverk av organisationer som arbetar med påverkan för barns rättigheter bildades för ett tiotal år sedan och växte därefter snabbt. Rädda Barnen gick med 2012 och har sedan dess stöttat nätverket Child Rights Movement med både metoder och med finansiering. Idag är 200 organisationer involverade i samarbetet som har blivit en nagel i ögat på regionala och federala myndigheter i Pakistan men också en respekterad kunskapskälla kring barns rättigheter. Och de senaste åren, inte minst under 2015, har flera stora segrar vunnits – i synnerhet regionalt. Pakistan är en federation av provinser och territorier med

Flickor tas ur skolan, om de någonsin ens fått börja, och gifts bort i låga åldrar.

långtgående självstyre och egen lagstiftning och just barnfrågor ska bedrivas på provinsial nivå enligt ett regeringsbeslut.

Nya lagar i provinserna

På bara några få år har artikel 28-29 i barnkonventionen om rätten till utbildning börjat efterlevas i vissa provinser, lagar kring barns rätt till skydd och mot sexuellt utnyttjande av barn har stiftats, och en 18-års gräns för giftermål har införts. En minimiålder för när barn kan fängslas har lett till att det ”endast” finns 700 minderåriga fångar 2015, för några år sedan var de 3 000. Alla dessa framgångar har nåtts efter högljudda krav från civilsamhället. Hur har man då arbetat för att få resultat på några få år?

– Uppmärksamheten från media har varit oerhört centralt, berättar Sajjad Cheema som är barnrättsspecialist på Rädda Barnens landkontor i Pakistan. Med medias stöd blev det lättare att sätta press på myndigheterna.

Då kränkningar av barns rättigheter började få utrymme i media fick nätverkets kampanjer också allt större uppmärksamhet. En boll sattes i rullning. Kampanjer på social media

avlöste varandra, man organiserade offentliga möten, skrev brev till ministrar, myndigheter och uppväktade politiker. Hela tiden med krav om vilka lagåtgärder som krävs för att förbättra barns skydd och rättigheter.

Opinionsarbetet gav resultat

I Punjab, den näst största provinsen i östra delen av Pakistan, uppdagades till exempel en skandal där barn hade utnyttjats sexuellt av en organiserad grupp kriminella i ett antal byar. Media uppmärksammade det hela och det civila samhället reagerade starkt och krävde en förändrad lagstiftning eftersom de regionala lagarna inte skyddade barnen tillräckligt.

Punjabs regionala regering påverkades av det stora opinionstrycket och genomdrev en tydlig lagstiftning mot sexuellt utnyttjande av barn.

Nätverkets kapaciteten har vuxit och idag är det en kraft som man lyssnar till i landet. 2015 lämnade nätverket in en alternativrapport till FN:s barnrättskommitté i Geneve om hur Pakistan lever upp till, eller snarare *inte* lever upp till barnkonventionens artiklar eller följer barnrättskommitténs rekommendationer. Nätverket har också tagit fram en studie i hur landet skulle kunna finansiera ett skydd för barns rättigheter i högre grad via skattesystemet.

Amer Habib, chef vid Internationella Rädda Barnens landkontor i Pakistan, förklarar att Rädda Barnen stöttar nätverket men inte på något vis dominera det.

– Vi är medlemmar och stöttar med resurser, men vi är måna om nätverkets oberoende. Det är en av nycklarna till framgångarna – att vi är många och att vi samverkar mot samma mål: att stärka barnens rättigheter.

Nätverkets framgångar i påverkansarbetet har också lett till en större medvetenhet om rättighetsfrågor bland de medverkande organisationerna.

– Tidigare arbetade man mer med direkt service till barn för att möta materiella och sociala behov. Men då de effektiva påverkanskampanjerna gav snabba resultat insåg medlemmarna vikten av att arbeta rättighetsbaserat. Det är mycket uppmuntrande, avslutar Sajjad Cheema.

Pakistan har ca 185 miljoner invånare varav 61 miljoner är barn. Barnarbete är vanligt i Pakistan. Enligt ILO (International Labour Organisation) finns 3,6 miljoner barnarbetare mellan 5 och 14 år.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 3:

Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering.

Genombrott för agaförbud i Latinamerika

DET HELA STARTADE på allvar för mer än 10 år sedan då hundratals barn och vuxna gick i en högljudd demonstration mot Bolivar-torget och Perus kongress och krävde en förändrad lagstiftning i fråga om barns rättigheter och aga.

Det var startpunkten för ett decennium av hårt arbete som 2015 äntligen gav frukt då Peru lagstiftade mot barnaga i hemmen, i skolan och på institutioner.

Men det är inte bara i Peru som framsteg har skett. 2015 lagstiftade även Nicaragua mot aga och året innan fem andra Latinamerikanska länder. Nu har nio länder på Latinamerikanska kontinenten lagstiftat mot barnaga. Ett genombrott efter år av intensivt påverkansarbete.

Teresa Carpio är tematisk rådgivare för Latinamerika vid Rädda Barnen och är stationerad i Peru. Hon berättar att det finns en sak som

Teresa Carpio

förenar de flesta latina-amerikaner: benägenheten att organisera sig.
– Om jag och mina grannar får ett problem med något på vår gata, vattnet till exempel, då organiserar vi oss genast för att kräva våra rättigheter!

Det finns många organisationer som arbetar med rättighetsfrågor: miljöorganisationer och organisationer som försvarar ursprungsbefolkningars rättigheter, men även organisationer som fokuserar på barns rättigheter.

Om vi återvänder till Bolivar-torget 2005 och alla de hundratals barn och ungdomar som deltog: de blev äldre, organiserade sig, blev studenter och aktivister. Rörelsen för barns rättigheter blev allt starkare och allt mer högljudd.

Rädda Barnen arbetar tillsammans med en mängd organisationer, både nationella, regionala och lokala för att driva barnrättsfrågor. Bland dessa finns barns egna organisationer, ofta i form av skolråd men också i form av starka organisationer för barn och ungdomar mellan 12 och 17 år som arbetar. I Peru är barnarbete vanligt – hela en och en halv miljon barn och ungdomar beräknas arbeta.

Fick stöd av media

I många år har Rädda Barnen och partnerorganisationerna arbetat tillsammans för att vända opinionen, kampanjerna har avlöst varandra och man har påverkat kongressledamöter och fått med sig dem en efter en. Teresa Carpio menar att det var några avgörande faktorer som ledde till genombrottet för lagstiftningen mot aga i Peru.

– Mediagenomslaget, de aktiva unga och ett uttalat krav på en specifik lag!

Media tog upp problemet med aga flera gånger i veckan, det sändes ruskiga mobilfilmade sekvenser där vanliga medborgare fångat hur barn råkade ut för våld. Rädda Barnen och andra partnerorganisationer blev efterfrågad expertis och fick utrymme i media. Även barn började göra sina röster hörda. Ett barn i en av Rädda Barnens partnerorganisationer var på väg till en tv-intervju. I studion hade hon stött ihop med sin lokala borgmästare som var där i ett annat

”Du vill inte att ditt barn ska se på dig på det här viset.”

I en prisvinnande kampanj under 2015 spreds detta budskap.

ärende. Borgmästaren hade undrat vad hon gjorde där, men gav i nästa stund sitt visitkort till den unga aktivisten. Barnet hade förundrat förklarat för Teresa Carpio: ”De förstår nu att vi är viktiga då vi syns i teve!”

Ny strategi

De aktivister som var med i början 2005 växte upp och började kräva förändringar av lagstiftningen, de har talat i kongressen och påverkar genom flera organisationer. Bland annat Action for Children, en nationell organisation som arbetar med att stötta offentliga institutioner, Institutet för rättigheter och utveckling som arbetar direkt med barn och utbildar dem i deras rättigheter och Paz y Esperanza (fred och hopp), en lokal organisation som arbetar mycket med frågor om sexuella övergrepp mot barn, för att nämna några.

– Nu när lagen äntligen är på plats krävs mycket hårt arbete för att den ska efterlevas och därmed ge effekt, säger Teresa Carpio och berättar att det största problemet med barnaga finns i familjerna.

– Föräldrarna tror att de gör det bästa för barnen och frågar oss hur de annars ska kunna uppfostra. De tycker att vi lägger oss i privata frågor när vi informerar om de negativa konsekvenserna av aga.

Nästa steg är därför att stärka arbetet med att utbilda föräldrar i positiv uppfostran. Skolråden är en kanal för att nå ut och flera pilotprojekt har dragit igång, men Teresa Carpio är medveten om att arbetet måste drivas på flera nivåer.

– Den nya strategin är också att sätta press på ansvarig minister för att lagen verkligen ska implementeras.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 4:

Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa.

Rädda Barnens kompetens mötte stort behov

NÄR RÄDDA BARNEN drog igång utbildningar för personal vid flyktingboenden i hur man kan möta barn som upplevt svåra trauman visste man att behovet var stort, men gensvaret var ännu större – det var överväldigande.

– Efter en föreläsning i Skåne visade 70 kommuner intresse för en utbildning, berättar Pernilla Rempe Sjöstedt som är psykolog vid Rädda Barnens Centrum* i Malmö.

Psykologerna vid Rädda Barnens Centrum blir ofta kontaktade av personal på flyktingboenden, av familjer som hört talas om Rädda Barnen eller av socialtjänsten och BUP. Rädda Barnens särskilda kompetens då det gäller psykologiskt stöd till barn på flykt är gedigen.

– Vi har lång erfarenhet och har byggt upp en kompetens som inte alltid finns i den offentliga omsorgen kring just den här gruppen, förklarar Pernilla Rempe Sjöstedt.

Låg beredskap

När flyktingsituationen accelererade under 2015 såg Pernilla Rempe Sjöstedt och hennes kolleger vid Rädda Barnens Centrum runt om i Sverige att kommunerna ofta endast måktade med att ordna det praktiska med boende och skola för ensamkommande barn, men att de hade problem med att veta hur de skulle ta hand om de barn som inte mätte bra. Barn på flykt kan bära med sig oerhört traumatiska upplevelser och behöver särskilt stöd – något som samhället inte har någon beredskap för, än mindre kunskap om.

Rädda Barnen inledde ett samarbete med ett resurscenter i Norge och med den australienske psykologen Howard Bath som har över 40 års

erfarenhet av att möta barn och ungdomar som varit med om svåra påfrestningar och trauma.

– Vi utbildade socionomer och psykologer i Howard Baths pedagogiska modell och de kan i sin tur utbilda personal på boenden runt om i landet, lärare på skolor, pedagoger på fritidshem och personal vid elevhälsan.

Och behoven visade sig vara enorma. Så snart verksamheten startat ville Ängelholms kommun utbilda all sin personal vid boenden för ensamkommande barn. I Göteborg och Hässleholm ville kommunen dessutom att skolpersonal och elevhälsa ska utbildas. Sammanlagt flera hundra personer.

– Vi har fått förfrågningar från hela Sverige, och ju mer vi är ute och föreläser om traumamedveten omsorg desto fler vill haka på, berättar Pernilla Rempe Sjöstedt som träffat mycket personal från boenden och skolpersonal som alla vittnar om problemen. De vet att barnen har råkat ut för hemska saker men vet inte hur de ska ta hand om deras behov.

Viktigt att skapa trygghet

Barn som varit med om svåra saker kan vara mycket utåtagerande och reagera med starkare känslor på småsaker, men de kan också dra sig undan och isolera sig i sin ångest.

– Personalen behöver lära sig ett förhållnings-sätt. Dels behöver de förstå vad traumatiska upplevelser kan leda till för beteende och dels behöver de lära sig hur man möter barnen

* Rädda Barnens Centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer

genom att skapa trygghet och goda relationer till dem, förklarar Pernilla Rempe Sjöstedt.

När kunskapen om detta inte finns kan det istället leda till att man skickar barn på utredningar, eller ringer efter polisen då barn beter sig onormalt aggressivt.

– Vårt mål är att erbjuda utbildningar i traumamedveten omsorg i alla kommuner i Sverige, säger Pernilla Rempe Sjöstedt.

Traumamedveten omsorg

Ett förhållningssätt för vuxna som möter barn som varit med om svåra påfrestningar. Det bygger på att skapa en trygg och stödjande miljö för barnen. Ett gott bemötande kan räcka långt för att öka den psykiska hälsan hos barn som riskerar posttraumatisk stress. Metoden bygger på tre pelare:

1. Att skapa trygga miljöer.
2. Att skapa goda relationer med vuxna och andra barn.
3. Att stötta och hjälpa barnet att bemästra sina känslor och sitt beteende.

Rädda Barnens centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer

Centrum erbjuder behandling och stöd för barn och unga i fyra regioner - Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå. Centrum arbetar med grupper av barn som lever i särskilt utsatta livssituationer: barn som utsatts för våld och övergrepp,

Vad gör en bra skola bra, och en dålig skola dålig?

I en bra skola ska lärarna bry sig. Det vore dumt om de inte förklarade utan man måste klara av det själv. Jag tycker det är bra när man får skrivuppgifter då man får skriva fritt. Det är inte roligt att få en mall.

ADRIAN, 10 ÅR

flyktningbarn och deras familjer samt barn och ungdomar som av olika skäl lider av psykisk ohälsa och inte får den hjälp de behöver inom hälso- och sjukvård. Centrum är ett komplement till den offentliga vården i de fall då barn inte får den vård de är berättigade till.

Under 2015 mötte Centrums utbildare 3200 personer som ville lära sig mer om traumamedveten omsorg. Bland dem fanns boendepersonal för ensamkommande, skolpersonal, socialtjänst, gode män, förskolelärare, fritidspedagoger och sjukvårdspersonal. Under 2016 räknar Centrum med att ge 110 tvådagarsutbildningar och 5 veckolånga kompetensutvecklingsprogram för kommunerna samt 30 föreläsningar runt om i landet. 30 socionomer och psykologer kommer att specialutbildas för att sprida förhållningssättet vidare.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 5:

Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer.

Våldsamma konflikter kräver särskilda insatser

VERKLIGHETEN FÖRÄNDRAS SNABBT i de konfliktsituationer som pågår i världen. Väl beprövade metoder för att skydda barn från våld kan i ett nytt sammanhang visa sig inte längre vara lika effektiva. För att möta barns behov gäller det att ständigt vara på tå, steget före, att

analysera och vara beredd att omvärdera och förändra sina strategier.

Det här blev tydligt när Rädda Barnen såg de effekter som de accelererande konflikterna i Syrien, Irak, Jemen, Nigeria och Mali leder till för barn. Rädda Barnens personal i de här

länderna mötte allt större utmaningar i sitt arbete för att möta barns behov.

Där råder fasansfulla förhållanden. Barn dödas och lemlästas, de förs bort från sina familjer, utsätts för sexuellt våld och används i striderna. Humanitär personal har särskilt svårt att arbeta i dessa länder då hjälp inte alltid släpps fram och det utförs attacker på tidigare säkra områden som skolor och sjukhus. Och då situationen bara blir värre är det nödvändigt att se över sitt arbetssätt.

Tid för reflexion

”Barnvänliga platser är inte tillräckliga” sa en medarbetare i Irak när Rädda Barnen under 2015 gjorde en analys för att föreslå hur verksamheten kan utvecklas för att bättre möta barns behov i dessa svåra miljöer.

– Vi är ofta så upptagna med att utföra vår verksamhet att vi inte har tid för att reflektera och analysera, men det är oerhört viktigt för att vi ska kunna utvecklas och få hållbara resultat, säger Caroline Veldhuizen som är rådgivare gällande barnets rätt till skydd i katastrofsituationer.

När analysen var klar tog Rädda Barnen fram ett förslag till vilka steg organisationen behöver ta för att arbetet i den här typen av konfliktsituationer ska ge ännu större effekt.

Tonåringar är utsatta

Förslagen, som nu är en del av Rädda Barnens nya globala strategi för barns rätt till skydd, innebär till exempel att analysera sammanhangen, att ha strategier för tonåringar, att involvera särskild expertis och att utveckla partnerskap – inte minst med muslimska organisationer som har stor erfarenhet av att arbeta med fenomen som radikaliserings. Det handlar också om att försöka påverka förövarna som kan vara både statliga och icke-statliga aktörer.

– Rädda Barnen kan engagera sig ännu mer i övervakning och rapportering av allvarliga brott mot barn från väpnade aktörer i konflikten, till exempel via FN-organ säger Caroline Veldhuizen. Förövarna måste göras medvetna om att barn har rättigheter och ställas till svars för att de kränker barnens rättigheter.

Tonåringar är en särskilt utsatt grupp och Rädda Barnen behöver göra riktade insatser mot dem, inte minst behövs psykosocialt stöd. Återföreningar med familjen kan nämligen

Det finns barn som tappar bort sina familjer då det blir krig eller i en naturkatastrof. Hur kan vi hjälpa dem?

Man borde ge mer pengar till asylboenden och bygga så många rum som behövs. Vissa länder skickar krigare för att stoppa krig. Det verkar konstigt.

YLVA, 9 ÅR

Om barn kommer bort från sina föräldrar i krig så borde man försöka hitta andra som står barnet närmast, som farmor och farfar till exempel.

DENNIS, 8 ÅR

vara mycket känsliga om barnen har utnyttjats i stridigheter.

Flexibel verksamhet

Att arbeta med partners blir allt viktigare. Ibland är det den enda möjligheten att ge humanitär hjälp i områden dit internationella hjälporganisationer inte får tillträde. Det innebär att Rädda Barnen måste stärka kapaciteten hos dem som faktiskt kan nå fram direkt till barnen.

– På det här viset kan vi vara mer flexibla och anpassa vår verksamhet efter situationen, förklarar Caroline Veldhuizen. Om vi utvecklar gemensamma metoder som vi använder i konfliktsituationer, metoder som bygger på omvärldsanalys och erfarenhet, kan vi nå ut till barnen och möta deras behov både snabbare och mer effektivt.

Nu kommer en dialog att föras med Internationella Rädda Barnens landkontor om hur de bäst kan anpassa sina program.

– Vi kommer bli bättre rustade att möta de mest utsatta och sårbara barnen som lever i konfliktområden säger Caroline Veldhuizen.

VERKSAMHETSINRIKTINGSMÅL 6:

Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd.

Papperslösa föräldrar är aktörer för sina barns rättigheter

EN DAG I maj 2015 träffade en grupp papperslösa föräldrar i Göteborg politiker och tjänstemän i kommunen. Iklädda Rädda Barnen-tröjor lämnade föräldrarna över en lista till politikerna på en rad åtgärder som de tillsammans identifierat som skulle stärka deras barns rättigheter. Även barn utan papper har rätt till skola och sjukvård i Sverige, men det är inte alltid som de får sina rättigheter tillgodosedda.

”Det som slår mig är att detta är så självklara saker för oss som bor här i landet. Jag önskade att fler fick se och ta del av detta ni visar idag”*, sa Eva-Lena Fransson, landstingspolitiker i Västra Götalandsregionen, till gruppen efter mötet.

Gruppsamtal ledde vidare

Det var redan 2014 som en grupp papperslösa föräldrar började träffas på Rädda Barnens lokal-förening i Hjällbo i Göteborg. Egentligen var det ett så kallat föräldraforum inom ramen för Rädda Barnens verksamhet På lika villkor. Föreningen hade riktat sig generellt mot nyanlända men upptäckte snart att en grupp papperslösa återkom till samtalen gång på gång.

– Det visade sig att gruppen hade blivit en fast punkt i tillvaron för dem, berättar Sara Lidgren-Ntini som arbetar på Rädda Barnens region Väst. De flyttade ofta, barnen bytte skola ideligen, och de hade ingen naturlig punkt där de kunde föra dialog med andra om sin situation. De kände sig trygga i den här gruppen.

Deltagarna tog mer och mer ansvar och till sist tyckte Rädda Barnen att de kunde bilda en egen

Rädda Barnens sommarläger för papperslösa föräldrar och barn.

arbetsgrupp för att arbeta med papperslösa barns rättigheter. Det var just detta som de brann för – alla var de föräldrar och oroade sig för sina barns framtid.

– Gruppen blev oerhört aktiv direkt och började att genom intervjuer med ett antal familjer i regionen ringa in de viktigaste frågorna som bekymrade dem, berättar Sara Lidgren-Ntini.

Gemensam åtgärdslista

Eftersom de själva är, eller nyligen har varit, papperslösa hade de förstås en särskilt djup insikt i de problem den här gruppen möter. De ville

* Ur Rädda Barnen region västs rapport från Mötesplats för familjer: Familjeliv i ovisshet.

anordna ett möte där papperslösa och politiker och tjänstemän kunde träffas – på samma vis som Rädda Barnen brukar låta ensamkommande barn möta myndighetspersoner för att berätta om sina problem, behov och erfarenheter.

Till att börja med arrangerades en mötesplats i mars 2015 på Världskulturmuseet i Göteborg där 70 personer; barn, föräldrar och ensamkommande utan papper fick möjlighet att samtala och ha workshops kring vad det innebär att vara förälder eller ensamkommande och sakna uppehållstillstånd. Medan föräldrarna diskuterade tog frivilliga från Rädda Barnen med sig barnen till aktivitets- huset Universeum som ligger alldeles bredvid.

Intervjuerna och diskussionerna resulterade i en lista med åtgärder som alla utgick ifrån barnkonventionen om barns rättigheter.

Det handlar om sådana saker som att barnen ska kunna delta i alla skolans aktiviteter som utflykter och gymnastik, läxhjälp och fritids. Att de ska kunna vara kvar i en skola med hjälp av skoltransport, eller att kunna delta i idrott, kulturskola och andra aktiviteter utan att visa fyra sista siffrorna.

Ett särskilt problem som identifierades var att när barnet fyller 18 så har det plötsligt ingen rätt att kunna avsluta gymnasiet och gå vidare till universitetet. Även om de senare får uppehållstillstånd så har chansen till vidare studier förlorats.

Inkludering viktig

Sara Lidgren-Ntini berättar att det är många föräldrar som vittnar om hur deras föräldraskap påverkas av den ovisshet de lever i.

– De vågar inte åka kommunala färdmedel eftersom en biljettkontroll kan resultera i krav på att visa id-handlingar, och då de inte har något id kan polis tillkallas. Självklart påverkas barnen av det här och deras tillvaro inskränks.

Men arbetsgruppen inom Rädda Barnen har fortsatt sitt arbete. Idag driver de egna föräldraforum i Hjällbo och representerar Rädda Barnen i ett nätverk för papperslösas rättigheter i Göteborg. Det är den enda av de deltagande organisationerna som faktiskt representeras av en person från målgruppen.

– Det handlar om inkludering, säger Sara Lidgren-Ntini. Vi arbetar tillsammans med denna utsatta grupp för att stötta dem, och då är det förstås bäst om de själva för sin egen talan. De driver sina egna frågor. Ingen annan vet bättre vad deras barn har behov av och vilka problem de möter dagligen.

Även barn utan papper har rätt till skola och sjukvård i Sverige, men det är inte alltid som de får sina rättigheter tillgodosedda.

Samhörighet i projektet

Hadieh Rahmani arbetar som tolk och projektledare på Rädda Barnens region väst i Göteborg. Hon berättar att när de papperslösa föräldrarna började komma till Rädda Barnen hade ingen aning om sina rättigheter. Ingen hade berättat det för dem.

– Många var väldigt deprimerade, de hade ingenstans att bo, tvingades flytta hela tiden och det här påverkade förstas barnen, berättar hon.

Under 2015 har ungefär 35 föräldrar haft kontakt med projektet. Många av dem kommer från Iran, Kurdistan och Afghanistan. Vissa gömmer sig från att bli utvisade, andra har redan fått uppehållstillstånd. Det som enar dem är att alla är bekymrade för hur det ska gå för deras barn. De med yngre barn blir förvånade när de får veta att barnen har rätt till 15 timmar förskola i veckan. De som har lite äldre barn är oroliga för att de hinner gå ut gymnasiet innan de får uppehållstillstånd och riskerar att hamna i kriminalitet då de inte har rätt att studera vidare.

– De lever i ovisshet och rädslan tar ibland över hela tillvaron för dem, säger Hadieh Rahmani som arbetar i ett nätverk med många andra organisationer och kyrkor som erbjuder olika slags stöd. Vissa erbjuder juridisk hjälp, andra stöttar gravida kvinnor, några försöker lösa boendet. Hadieh Rahmani slussar familjerna vidare i nätverket beroende på vilka behov de har. Om barnen mår dåligt kan de få hjälp av Rädda Barnens Centrum.

Sommaren 2015 anordnade Rädda Barnen ett läger för papperslösa föräldrar och barn. 47 personer bodde några dagar på en lägergård, barnen fick leka, paddla och träffa andra. Det blev en paus från deras svåra tillvaro.

– Föräldrarna är oerhört tacksamma över möjligheten att kunna träffa andra och få prata om gemensamma problem. Det blir en väldig samhörighet i projektet och de flesta föräldrarna blir kvar i grupperna. Det betyder mycket för dem, säger Hadieh Rahmani.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 7:

Barn på flykt i Sverige, får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.

Flyktingresponser i Sverige – en unik mobilisering

ÄNDA SEDAN RÄDDA BARNEN bildades, för snart 100 år sedan, har organisationen gett stöd till barn och deras familjer, som flyr undan krig, konflikter och katastrofer.

Men aldrig tidigare har organisationen dragit igång en sådan bred och massiv insats inom Sveriges gränser för barn på flykt. Under 2015 flydde 163 000 människor till Sverige. Av dem var 70 000 barn. En unik händelse där det snart visade sig att den offentliga beredskapen inte var tillräcklig och civilsamhällets engagemang var avgörande för att möta behoven.

Många av de barn som kommer hit har varit

med om fasansfulla upplevelser innan flykten – de har kanske bevittnat krigshandlingar och fått se familjemedlemmar dödas, de har blivit uppryckta ur sitt sammanhang och sin trygghet och de har genomlevt en farofylld och ofta plågsam flyktväg.

Rädda Barnen i Sverige mobiliserade med aktiviteter och verksamhet för att kunna möta och stötta barnen och deras familjer på flera olika vis: för att deras rättigheter ska respekteras, men också för att de ska få tillgång till säkra miljöer medan deras asylansökan behandlas.

Rädda Barnen har varit på plats vid stränderna

Gigi Lönn möter barn på flykt i Grekland.

i Grekland när flyktingarnas båtar spolats upp, vi har följt barnen efter flyktvägarna och vi har fångat upp dem på plats i Sverige. Här gör vi några nedslag i de omkring 270 olika aktiviteter som genomförts under året där inte minst distrikt- och lokalföreningarna har varit drivande och tagit ett stort ansvar för allt som utförts.

Volontärer i Grekland mötte flyktingbåtarna

Rädda Barnen skickade i december 2015 för första gången ut volontärer till Grekland som hjälpte till på plats när flyende människor anlände från havet. Volontären Gigi Lönn berättar hur de på plats gav stöd till barnen:

– Barnfamiljerna kom med båt mitt i natten och stannade i genomsnitt 2–3 dagar på Kos innan de för vidare med båt till Aten. Det kändes viktigt att de här barnen, som alla precis haft en mer eller mindre traumatisk resa över havet under natten och upplevt skrämmande saker, fick chansen till en stunds normalitet. Efter att de registrerats och fått några timmars sömn mötte vi dem i en matsal på ett enkelt hotell där vi kunde ordna aktiviteter under två längre pass om dagen. Vi försökte på olika sätt skapa kontakt, vinna barnens förtroende och bygga en relation. Vissa var blyga och vågade inte släppa sina föräldrar, andra rusade nyfiket fram. Vi hittade våra vägar för att de här barnen skulle våga lita på andra vuxna.

Barnvänliga platser gav trygghet

Rädda Barnen har stor erfarenhet av att skapa så kallade barnvänliga platser i katastrofinsatser runt om i världen. Barn på flykt befinner sig i en mycket utsatt situation. De har ryckts bort

Det skulle vara hemskt att fly och behöva lämna sina bästa kompisar – tänk om de inte överlever?

ENKHJIN, 7 ÅR

från sitt sammanhang, kan inte gå i skola och har ofta varit med om traumatiska händelser. Och situationen i ett flyktingläger är sällan trygg. Även där är barnet utsatt och har stort behov av att få en plats där det kan vila, leka och få vara ett barn igen. Under 2015 fick Rädda Barnen snabbt bygga upp många nya barnvänliga platser i Sverige för barn på flykt.

– Vi har inrett platser på flyktingboenden där barn kan leka, rita, sjunga, spela eller bara vila, berättar Patrik Schröder, Rädda Barnens nationella insatsledare för flyktingresponsen.

Rädda Barnens distrikt- och lokalföreningar har arrangerat aktiviteter, bollspel, lekar, målat och sjungit och skapat kontakt med barnen. Det har också varit viktigt att föra samtal med barnen, särskilda trygghetsguider har fått utbildning för att kunna prata med dem om de är rädda eller oroliga.

Mobila team med trygghetsguider

Rädda Barnen har internationell humanitär personal som är vana att snabbt bygga upp en verksamhet i ett katastrofområde. De ser vilka behov som finns och gör en plan för vad som behöver göras. Det handlar mycket om logistik och att samordna. I höstas fick de för första gången göra samma arbete i Sverige då situationen blev akut i Skåne och myndigheterna inte klarade av att ta hand om de många flyktingar som anlände. I samarbete med distrikt- och lokalföreningarna i Skåne startade Rädda Barnen upp en verksamhet på två veckor. Det gällde att snabbt skapa trygghet och stabilitet för barnen som kom. Många barn försvann den första tiden i den kaotiska situation som rådde och Rädda Barnens humanitära personal var bland de första att identifiera de brister som fanns i det svenska flyktingmottagandet

– inte minst på Malmömässan där barn for illa.

Det fanns ett 30-tal flyktingboendes bara i Trelleborgs kommun, alldeles för många för att Rädda Barnen skulle kunna skapa barnvänliga platser på dem alla. Istället inrättade man fem

Hani Kutabi svarar i hjälptelefonen.

mobila team med två-tre trygghetsguidar i varje som åkte runt till de olika boendena, startade aktiviteter och mötte barnen. Eftersom trygghetsguiderna talade både arabiska och dari kunde de prata med barnen på deras eget språk – en avgörande faktor för att få en bra kontakt. Det var också viktigt att föra samtal med personalen och medvetandegöra dem om barnskydd och ett gott bemötande. Rusul Saoudi var trygghetsguide under hösten och berättar om en incident:

– *Vi besökte ett transitboende när vi precis hade börjat arbeta som trygghetsguidar. Under vår aktivitet lade vi märke till fyra barn, 13-15 år gamla, som verkade skrämde. De höll sig för sig själva, de ville inte göra någonting. Jag frågade om de ville prata. De var tysta en lång stund men berättade sedan att det fanns en ur kvällspersonalen som behandlade dem dåligt; han slog dem och hotade att skicka tillbaka barnen till sina länder om de inte somnade vid en viss tid. Barnen var förskräckta eftersom de trodde på det han sa. En av dem berättade att han inte kunde gå upp och dricka vatten, gjorde han det kom mannen och höll honom i nacken och sparkade honom och sa att han skulle gå till sin säng. Vi tog kontakt med socialen och med den ansvarige för boendet, som pratade med barnen. Så småningom kom det fram vem det var. Han blev avstängd direkt.*

Hjälptelefon på barnens egna språk

Rädda Barnen öppnade en hjälptelefon i november 2015. Dit kan barn och unga som nyligen kommit till Sverige ringa och få stöd och råd i olika frågor. Behoven av någon att prata med på sitt eget språk blir allt större för de nyanlända. De som svarar i telefonen har själva erfarenhet av att komma nya till Sverige och talar engelska, dari och arabiska. Under 2015 tog hjälptelefonen emot 143 samtal. Hani Kutabi är en av hjälptelefonens svarare som själv flytt till Sverige från Syrien med sin familj:

– *Många unga som ringer vill ha svar på ganska enkla frågor, som de upplever att de har svårt att få på annat håll. De har frågor om skolan, när ska de få börja egentligen? De undrar när de får en god man och vad en sådan egentligen gör. De vill veta vilka rättigheter de har när de är under 18 år. Vi har förstått att väldigt lite information om hur det svenska samhället fungerar når fram till de här barnen. Det kan ta lång tid innan de får en god man. Många samtal handlar om barnens boendesituation, att de inte blir förstådda, att ingen talar deras språk, eller att de blir illa behandlade. De saknar helt enkelt stöd i sin vardag, någon att prata med, någon som lyssnar och kan ge besked om vad som händer, vi måste hitta andra vägar att nå dem på. Rösten hos de som ringer kan vara panikslagen och gäll i början av samtalet, men är lugn när vi lägger på. Jag försöker lugna dem och förklara hur asylprocessen ser ut i de flesta fall. Jag kan bekräfta deras känslor och kan säga att jag upplevt samma saker som de.*

Stöd till transitflyktingar i Stockholm

Många av de människor på flykt som anlände till Sverige under hösten ville inte söka asyl här utan istället resa vidare till Norge eller Finland. Det skapades initiativ av olika slag för att stötta den här gruppen. I samverkan mellan Röda Korset, Stadsmissionen och Rädda Barnen startades ett korttidsboende i Vårberg i södra Stockholm för barnfamiljer som kunde pusta ut där en kortare tid innan de åkte vidare. Oftast gällde det några nätter eller en vecka. Med tiden blev det ett evakueringsboende och många blev kvar upp till en månad. Vissa dagar behövdes 200 bäddplatser, andra nätter ett tiotal.

Flyktingar startade verksamhet vid Restad gård

Restad gård i Vänersborg är Sveriges största asylboende med omkring 1700 asylsökande. Där sjuder det av aktiviteter för både barn och vuxna

alla dagar i veckan som de boende själva initierat och driver med stöd av bland annat Rädda Barnen. Adnan Abdul Ghani kom till Restad gård 2014 och bildade med andra asylboende en organisation, Support group, som driver arrangemangen. Här finns bland annat introduktionsträffar för nyanlända, gymnastik för barnen, frisörsalong och språkcafé. Nu har Adnan uppehållstillstånd och är sedan i höstas anställd av Rädda Barnen för att arbeta med verksamheten på Restad gård.

– Jag ser människor som anländer hit med lysande ögon. De har överlevt krig och flykt och vill inget annat än att börja sina nya liv och bidra till sitt nya land. Men efter månader och ibland år av väntan utan arbete och aktiviteter, slocknar ljuset i deras ögon. Det är så viktigt att ta tillvara på den kraft och kunskap som de asylsökande har med sig. Här på Restad Gård fångar vi upp dem redan samma dag som de anländer. De får något att göra i stället för att vara syslölösa – något som de kan känna stolthet över.

Volontärarbetet bar upp verksamheten

Rädda Barnens volontärer har burit upp verksamheten på flyktingförläggningarna. De har mött barnen på de barnvänliga platserna, orga-

niserat läxläsning, föräldragrupper och startat språkcaféer där asylsökande har kunnat träffas över en kopp kaffe och fått en möjlighet att öva på att prata svenska, bara för att nämna några insatser. Men de har också arbetat i jour på transitboenden, de har delat ut välkomstpaket i samarbete med Ikea och Migrationsverket och de har engagerat sina närsamhällen. Bara i boendet i Värberg lades det under oktober och november ner 1 500 volontärtimmar.

Under 2015 utförde Rädda Barnen 171 direkt stödjande verksamheter i arbetet för barn på flykt i Sverige, det anordnades aktiviteter på 106 flyktingboenden och Rädda Barnen engagerade sig i 90 övriga samarbeten med andra föreningar och nätverk som bedrev insatser.

Rädda Barnen finns med hela vägen

I flyktingläger som Zaatari i Libanon spelar Rädda Barnen fortsatt en stor roll för att ge barn en plats där de kan känna trygghet och få skydd mot våld och övergrepp. Rädda Barnen var på plats i Grekland där flyende människor klev iland från gummibåtar och i Sverige har Rädda Barnen byggt upp barnvänliga platser och bedrivit verksamhet på flyktingboenden genom distrikt- och lokalföreningarna runt om i landet.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 8:

Fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning.

Etniska minoriteter i Vietnam får sin rätt till utbildning

I VIETNAM FINNS 54 olika etniska minoriteter. Många barn hamnar efter i skolan på grund av språkbarriären. Det vill Rädde Barnen ändra på.

Trieu thi thuong minns sin första skoldag som igår.

– Jag var väldigt rädd när jag först mötte läraren, en främling som inte förstod vad jag sa.

Nu är hon själv vuxen och jobbar som assistentlärare till barn ur minoritetsgruppen Dzao som hon också själv tillhör. Här i Van Chan-distriktet, i Vietnams nordvästra del, finns 23 av landets 54 etniska minoriteter. De utgör tillsammans 67 procent av områdets befolkning. Antalet fattiga inom distriktet är över 50 procent. Många lever isolerat uppe i bergen. För att komma till närmaste tätort måste de ibland gå en hel dag genom skogen.

Det är en av anledningarna till att många barn här tidigare inte har gått i skolan. En annan är språket. All undervisning har traditionellt sett varit på vietnamesiska.

– När varken barnen eller deras föräldrar förstod den information vi försökte förmedla

blev de frustrerade och ville inte gå till skolan, berättar rektorn Nguyen Tien Vo som är rektor för låg- och mellanstadieskolan i Nam Lanh, en av de mest avlägsna byarna.

– De blev kvar hemma med föräldrarna och arbetet i skogen och på fälten.

Bra vägar en förutsättning

Sedan regeringen satsat på att öka tillgängligheten har vägförbindelserna blivit lite bättre. Skolan i Nam Lanh har också börjat erbjuda internat för de barn som bor längre än 4–5 kilometer bort.

– Det förenklar för barnen att inte behöva ta sig den långa vägen, dessutom får de mat och böcker här, säger rektorn.

Men språket är fortfarande ett problem på många håll i distriktet. Därför har Rädde Barnen utbildat assistentlärare som Trieu Thi Thuong, som både pratar vietnamesiska och barnens eget etniska språk.

– Jag finns med i klassrummet från början, berättar hon. Det är tydligt att barnen känner sig säkrare och lugnare när de får uttrycka sig på sitt eget språk.

Varje dag går hon och huvudläraren igenom nästa dags lektioners innehåll. Sen har Trieu Thi Thuong en dragning för eleverna innan huvudläraren berättar samma sak på vietnamesiska.

– Vi jobbar ihop. Barnen blir intresserade av lektionen när de förstår innehållet, då kan de också fokusera på att försöka förstå det vietnamesiska språket.

Huvudläraren Tran Thi Mui har märkt tydlig

Barnen borde få bestämma en dag i skolan – helt och hållet! Vilka lektioner det ska vara och vad man ska göra.

INEZ, 9 ÅR

I Van Chan-distriktet finns 23 av Vietnams 54 minoriteter. Barnen blir mer intresserade av lektionerna när de förstår innehållet.

skillnad i klassrummet sedan projektet inleddes för drygt två år sedan.

– Stämningen i klassen har blivit mycket mer vänlig och avspänd. Barnen är gladare, pratar mer, ställer fler frågor. Förut kunde de börja gråta när de fick en fråga. Det var också väldigt svårt för mig att förklara bara med hjälp av gester. Nu har jag Trieu Thi Thuong till hjälp. Jag har också lärt mig mycket om barnens egen kultur.

Fokus på barnens lärande

Bui Kim Dong arbetar på distriktets skolförvaltning. Han är också översvallande positiv till projektet och resultaten han ser bland eleverna; färre avhopp, större vietnamesiskt ordförråd, större självförtroende.

– Dessutom har undervisningsmetoderna utvecklats tack vare Rädda Barnens utbildningar för lärarna, konstaterar han. Tidigare låg fokus på lärarens aktivitet i klassrummet, vi bedömde dem utifrån hur väl de följde agendan. Nu ligger fokus istället på vad barnen faktiskt lär sig.

När jag var liten tyckte jag det var konstigt att man måste gå i skolan efter dagis. Men nu vet jag att man måste det för att få ett jobb. Jag vill bli arkeolog eller astronaut. Om det inte fanns någon skola skulle det bli väldigt tråkigt att vara hemma hela tiden.

ADRIAN, 10 ÅR

Bui Kim Dong minns sin egen skolgång.

– Det är väldigt stor skillnad nu mot när jag var liten. Då satt vi bara och lyssnade hela dagen och följde lärarens direktiv, läste när de sa åt oss att läsa, lärde oss utantill, ord för ord.

Nu har lärarna istället lärt sig att ta vara på barnens egen kapacitet och intressen.

– De fokuserar mer på samspel, dynamik och öppna frågor. Hade jag gått i skolan nu så hade jag lärt mig så mycket mer!

Hållbarhets- redovisning

Rädda Barnen vill ta socialt ansvar, ekonomiskt ansvar och miljöansvar, alltid med barnen i fokus. Vår fasta övertygelse är att vi bidrar till en hållbar utveckling genom att se till barns bästa. I denna hållbarhetsredovisning kan du läsa hur vi arbetar för att förverkliga den ambitionen. Det är en resa vi har att göra, men steg för steg vill vi förbättra vårt arbete, bli mer medvetna och bidra till de hållbarhetsmål som nu även alla världens ledare kommit överens om.

Så här redovisar vi	114
Rädda Barnens viktigaste hållbarhetsfrågor	116
Socialt ansvar	120
Ekonomiskt ansvar	123
Programeffektivitet.	125
Miljöansvar	127
GRI-index.	129

SÅ HÄR REDOVISAR VI

Hållbarhet för barnens bästa

RÄDDA BARNENS arbete handlar i grunden om en hållbar utveckling. Vi arbetar för en värld där barnets rättigheter tillgodoses. Och eftersom det är barnen som ska förvalta det samhälle vi skapar idag handlar deras rättigheter om en hållbar värld. Ju närmare vi når våra verksamhetsmål, desto mer bidrar vi till ett hållbart samhälle.

Men ett aktivt hållbarhetsarbete kräver också att vi arbetar medvetet med att ta fram strategier och få igång processer för att utveckla ett hållbart förhållningssätt till allt vi gör: stort som smått. Detta är en resa som vi har påbörjat. Vi stöter hela tiden på utmaningar, bakslag och framsteg på den resan. Men vi är fast beslutna om att fortsätta på vägen mot ett hållbart samhälle och beredda att ta vårt ansvar. Hållbarhet är en fråga om att vara trovärdig inför våra medlemmar, givare, allmänheten och framför allt inför dem som vi arbetar för och med – barnen.

Det också självklart att barn, som aktiva subjekt, själva ska vara med och forma vår nutid och framtid. Ett sätt att bidra till ett hållbart samhälle är därför att arbeta med barn. På det här viset vill Rädda Barnen arbeta och bidra till att vi ska nå målen i Agenda 2030: de 17 nya globala hållbarhetsmål som världens ledare kom överens om hösten 2015. Globala målen för hållbar utveckling, eller Sustainable Development Goals (SDG), signalerar att vi måste samarbeta över många sektorer för att inte tära på jordens resurser och samtidigt skapa en värld där resurserna är tillgängliga för alla. Den här omställningen ska ske socialt, ekonomiskt och inom miljön. När det gäller miljöfrågan så var 2015 ett särskilt avgörande år då även ett nytt globalt klimatavtal blev verklighet.

Rädda Barnens verksamhet ska självklart också vara hållbar när det gäller sociala frågor, ekonomi och miljö. Vi ställer höga krav på våra samarbetspartners, på andra medlemmar i Rädda

Barnens globala samverkansförbud och på Internationella Rädda Barnen när det gäller hållbara strategier. För att vara trovärdiga måste vi därför även själva leva upp till denna standard.

Rädda Barnen vill ta socialt ansvar genom att ha insatser, program och projekt som leder till socialt hållbar utveckling för barn. Vi strävar också efter att ha ett så stort politiskt inflytande som möjligt gällande barns rättigheter. Ekonomiskt ansvar betyder för Rädda Barnen att vi vill försäkra oss om att vi arbetar effektivt och att våra medel går till sådan verksamhet som verkligen innebär förändring i barns liv. Vi vill ta miljöansvar genom att arbeta för att minimera det negativa avtryck på miljön som vår verksamhet kan ge.

Allt detta kräver ett medvetet och organiserat arbete för att säkerställa. Bit för bit och steg för

Redovisningens avgränsningar och riktlinjer

Rädda Barnens årsredovisning, effektrapport och verksamhetsberättelse redovisar verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat det senaste året. Hållbarhetsredovisningen beskriver hur vi arbetar för att ta ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar. Vi utgår från Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer enligt G4s kärnalternativ (Core) och täcker in Global Compacts principer. Redovisningen omfattar Rädda Barnens verksamhet i Sverige och de internationella projekt vi stöder.

- 1 Särskilt sektorstillägg för ideella organisationer. Global Reporting Initiative (GRI) är en organisation som har utvecklat det mest använda ramverket för hållbarhetsrapportering. Se globalreporting.org.
- 2 FN-initiativ riktat till företag med internationella principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och korrup-tion.

steg bygger vi upp mekanismer och sätter mål för att få ett allt mer trovärdigt hållbarhetsarbete. I den här redovisningen berättar vi hur långt vi kommit i den processen.

För att förbättra vårt hållbarhetsarbete, utveckla verksamheten och göra den än mer transparent vill vi ha en levande dialog med våra intressenter och fånga in nya perspektiv.

Vi hade en särskild dialog med intressenterna inför arbetet med vår första hållbarhetsredovisning. Då tog vi fram den väsentlighetsanalys som ligger till grund även för årets hållbarhetsredovisning. Inför vår nya strategiska period kommer vi att göra en ny väsentlighetsanalys och med lärdomar från innevarande period är ambitionen att göra vår intressentdialog mer systematisk och fokuserad på hållbarhetsfrågor.

Rädda Barnens globala hållbarhetsarbete

När en ny strategisk plan för 2016 fram till 2021 beslutas kommer hållbarhetsfrågorna förstås att vara viktiga i planen, även i det globala samarbetet.

Den globala Rädda Barnen-rörelsen har gemensamt definierat de värderingar som ligger till grund för allt arbete som utförs, en av dessa är ”ansvar”. Vi tar ansvar för att använda våra resurser effektivt och för att nå mätbara resultat. Vi hålls ansvariga inför givare och partners med framförallt inför barn.

Hösten 2015 kom den globala rörelsens första gemensamma hållbarhetsrapport, som utgår från GRI:s riktlinjer. Syftet är att tillsammans redovisa vad vi åstadkommer och hur vi arbetar³. I nästa globala rapport kommer vi att redovisa de olika medlemsorganisationernas profil och styrning. Rapporten kommer också ha information om hur vi kommunicerar med intressenter, lägger upp påverkansarbetet, arbetar med marknadsföring och insamling, säkerställer etik och integritet, arbetar med personalpolitik, och påverkar miljön. Ambitionen är att skapa ett tydligt ramverk för hur medlemsorganisationerna redovisar, men också att förbättra verksamheten för att säkerställa social, ekonomiskt och miljömässigt ansvarstagande.

Dialog i all verksamhet

Rädda Barnen för en ständigt pågående dialog i verksamheten.

Den sker hos medlemmarna i den demokratiska processen i rörelsen vilket sätter dagordningen för hela verksamheten och blir utgångspunkten

för de frågor Rädda Barnen prioriterar. Den sker med barnen i verksamheten, i fokusgrupper och i enkäter för att deras röster ska höras och tas tillvara. Den sker i alla projekt och program med partners inom civila samhället, med företag och med offentliga institutioner. Givare ställer höga krav på tydlig återrapportering och avstämning vilket också kräver en kontinuerlig dialog.

Vi bedriver också ett löpande påverkansarbete samt kommunikations-, press- och pr-arbete för att skapa engagemang för barnens situation bland offentligheten, medlemmar och givare.

Idag finns inte hållbarhetsfrågorna nog tydligt med i dialogen med intressenterna, även om dialogen hjälper oss att förstå inom vilka områden de anser att Rädda Barnen kan bidra till en hållbar utveckling.

Under 2016 ska vi se över hur vi bättre kan använda den kontinuerliga dialogen med intressenterna och hitta ett system för att få information om vilka hållbarhetsområden de anser att Rädda Barnen ska vidareutveckla.

Utvecklad dialog med företag

Rädda Barnen har tidigare, i samarbete med Unicef och Global Compact, tagit fram barnrättsprinciper för företag. 2015 togs ytterligare ett steg då Rädda Barnen startade en avdelning för den här typen av arbete – Child Rights and Business.

Modellen kommer från det center i Kina som Rädda Barnen har ägt och drivit sedan 2009. Centret arbetar för att påverka och förändra företagets verksamhet i frågan om barns rättigheter och hållbarhetsarbete⁴. Den nya avdelningen arbetar nu brett med frågan om barns rättigheter kopplat till företagsverksamhet. Det kan ske genom civilsamhället, genom påverkan gentemot stater men också direkt mot enskilda företag.

Under 2015 har avdelningen dessutom utvecklat en strategi för hur arbetssättet kan spridas inom hela den globala Rädda Barnen-rörelsen.

Rädda Barnens intressenter:

Barn, medlemmar, företag, privata givare, institutionella givare, anställda, allmänheten.

3 <https://www.savethechildren.net/annualreview/accountability.pdf>.

4 Centre for Child Rights and Corporate Social Responsibility (CCR CSR)

RÄDDA BARNENS VIKTIGASTE HÅLLBARHETSFRÅGOR

Vår gemensamma värdegrund

I VÅR DIALOG med intressenterna går det att ringa in de frågor – aspekter – som är viktigast i organisationens hållbarhetsarbete. De identifierades i den intressentanalys vi tidigare tog fram och som illustreras i bilden nedan. Det är de frågor som intressenterna tycker att vi ska arbeta med för att bidra till en hållbar utveckling.

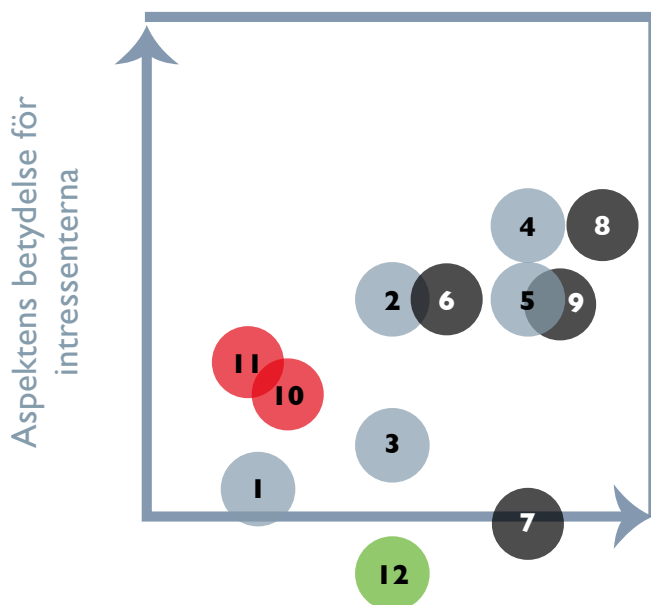
Rädda Barnen vill se en värld som tillgodoser varje barns rätt till liv och utveckling, trygghet och skydd och rätt till delaktighet och inflytande. Det är vårt uppdrag att arbeta för detta. Den här gemensamma värdegrunden avspeglar sig också i de viktigaste aspekterna.

För dessa aspekter finns mätbara indikatorer som vi följer upp i den här rapporten och som ska visa hur långt vi kommit i arbetet.

De viktigaste frågorna

De väsentliga aspekterna i bilden bildar ramen för vår redovisning och vi berättar för var och en: hur styrningen ser ut, vilka riktlinjer och policies som finns, hur den följs den upp, varför aspekten är relevant och hur vi mäter effekter och resultat.

DE VIKTIGASTE FRÅGORNA

Aspektens påverkan på
Rädda Barnens måluppfyllelse

Sociala aspekter

- 1 Anställningsformen
- 2 Etisk marknadskommunikation
- 3 Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare
- 4 Korruption och mutor
- 5 Allmänt erkännande/gott anseende

Ekonomiska aspekter

- 6 Fördelning av insamlade medel
- 7 Ekonomiskt resultat
- 8 Lagefterlevnad
- 9 Etisk insamling

Programeffektivitet

- 10 Uppföljning och utvärdering
- 11 Lobbying

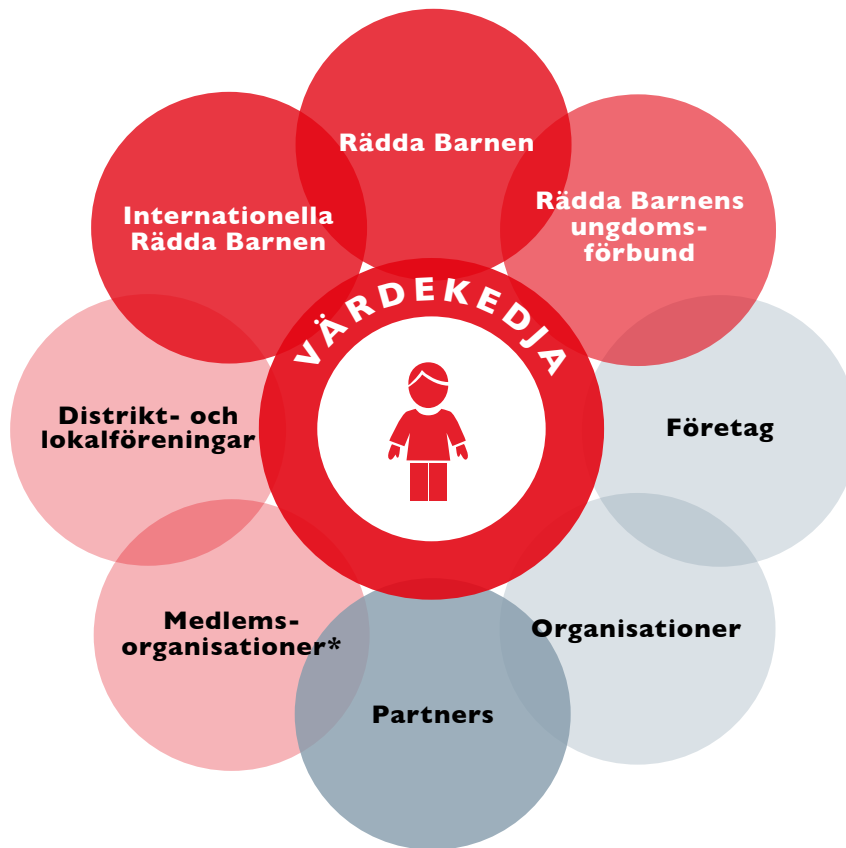
Miljöaspekter

- 12 Miljökrav vid inköp och upphandling

Rädda Barnens värdekedja

Vi är en del av en global organisation vars hela verksamhet bygger på samverkan och samarbete. I den här formen av en utvidgad organisation

påverkar vi varandra. Därför är det oerhört centralt med en gemensam värdegrund. Vi ska ha en kedja av värderingar som håller hela vägen och gör vårt samarbete hållbart: en värdekedja.

I den utökade organisationen finns många sammanlänkade samverkanspartner som alla är egna oberoende organisationer. Vi påverkar varandra, samtalar, samarbetar och argumenterar för att ha en gemensam värdekedja som håller.

* Medlemmar i Rädda Barnens globala samverksansförbund.

Rädda Barnens värdekedja innebär att vi:

- Delar värderingar som grundas i barnkonventionen.
- Säkerställer att våra samarbetspartners delar vår etik och moral, har samma värdegrund i frågor som berör barn
- Engagerar våra intressenter i frågor som rör barn.
- Visar och kommunicerar risker som barn kan utsättas för och hur de kan undvikas.
- Bygger upp fungerande samverkansmodeller.
- Hanterar konflikter genom argumentation och medling.

Samverkansmodell för hållbara resultat

Ett exempel på en samverkansmodell har Rädda Barnen arbetat fram i projektet På lika villkor som handlar om att stötta barn i socioekonomiskt utsatta områden. I den har fem fokusfrågor identifierats som måste angripas parallellt för att nå effekt: Demokrati och inflytande, hälsa, bostad, utbildning och arbetsmarknad. Alla aktörer i projektet fokuserar på dessa fem frågor tillsammans och tar fram aktiviteter och mätbara mål.

Principer för att värdekedjan ska hålla

Rädda Barnen har principer för allt arbete för att säkerställa att arbetet är hållbart och ger effekt för barn. Rädda Barnens globala samverkansförbund har under 2015 tagit fram en gemensam strategi: Ambition 2030, där alla 29 medlemsorganisationer i det globala samverkansförbundet delar mål och prioriteringar. Detta kommer att ge avtryck i hela värdekedjan! Man ska veta att alla som arbetar inom Rädda Barnen världen runt delar samma värdegrund, etiska synsätt och målsättningar.

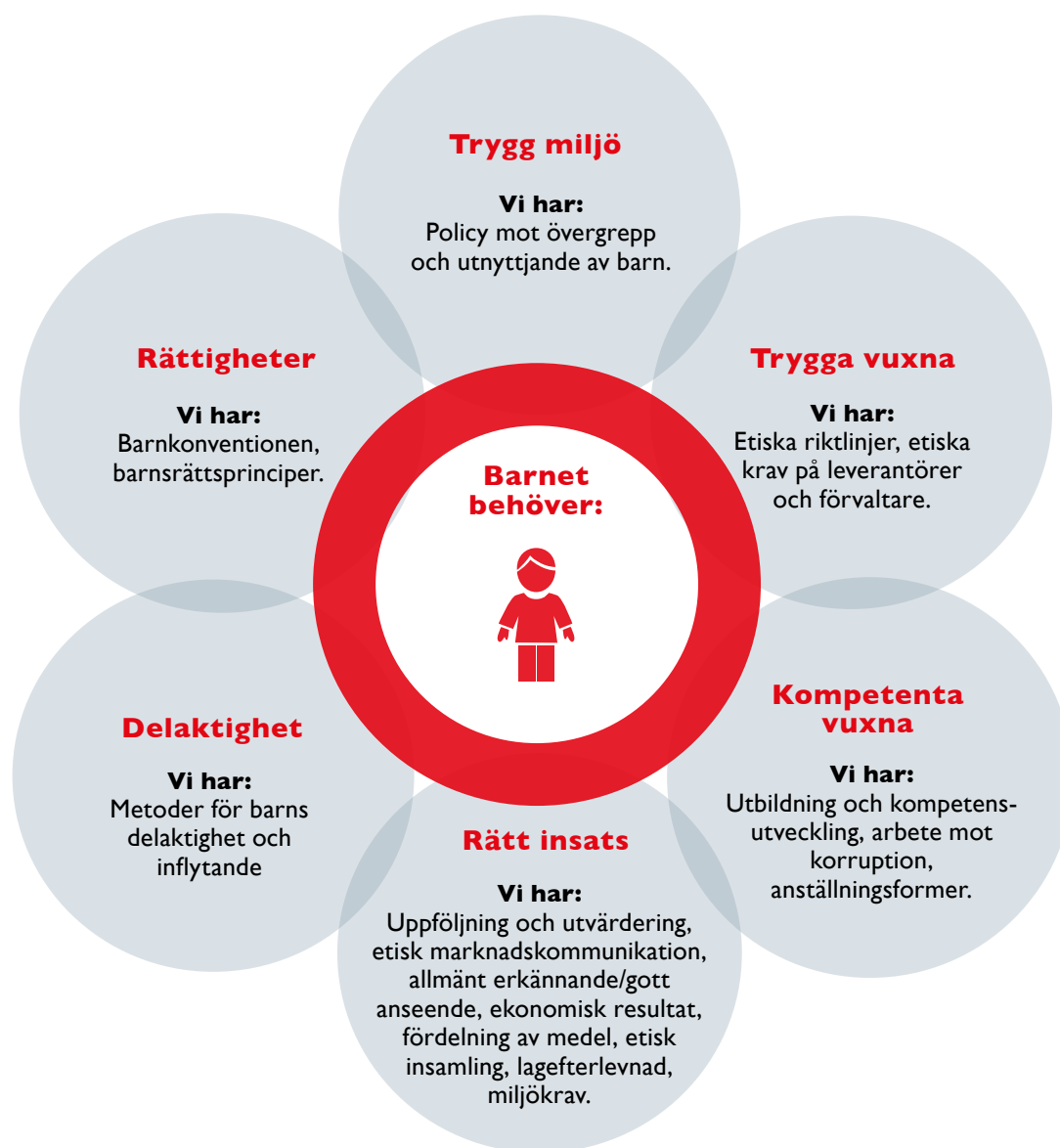
De principer och metoder som Rädda Barnen, den globala rörelsen och våra samarbetspartner arbetar efter ska säkerställa att värdekedjan håller hela vägen, skyddar barnet och att våra insatser ger resultat.

Barnrättsprinciperna

Rädda Barnen har barnrättsprinciper i sitt samarbete med företag: The Children's Rights and Business Principles. De är ett verktyg för företagen att kunna arbeta praktiskt med barnens rätt i den påverkan företaget har på barn. Barnrättsprinciperna lanserades 2012 och togs fram tillsammans med Unicef och Global Compact.

Policy mot övergrepp och utnyttjande av barn

För att försäkra sig om att barn inte far illa – varken fysiskt eller psykiskt – i den verksamhet Rädda Barnen bedriver antog hela Rädda Barnens globala samverkansförbund 2010 en policy mot övergrepp och utnyttjande av barn (Child

Rädda Barnens principer i sitt sammanhang där de gör nytta för barnets bästa

Safe Guarding Protocol). Alla som på något sätt representerar Rädda Barnen omfattas av policyn. Policyn uttrycker nolltolerans mot övergrepp och utnyttjande, den tar upp vår grundsyn och våra skyldigheter, vilka som omfattas av policyn och konsekvenser om den bryts.

Policyn innebär att vi har principer och rutiner för att förebygga och förhindra övergrepp och, om något ändå skulle hända, kan hantera det på bästa sätt för barnet. Det är också av högsta vikt att säkerställa medvetenheten hos anställda, medlemmar och alla andra som representerar Rädda Barnen om detta. Vi har rättigheter och skyldigheter att rapportera alla överträdelser av policyn och det finns system för hur incidenter ska rapporteras och följas upp.

Under 2015 har vi inom ramen för nya verksamheter i den svenska flyktingresponserna intensifierat arbetet med att öka kunskapen och medvetenheten om policyn – hur vi kan göra allt för att själva vara en trygg och säker organisation för barn.

Incidentrapportering

Under 2015 har två incidenter rapporterats inom verksamhet som utförts av Rädda Barnen.⁵ Överträdelserna har gjorts i samband med två olika fotouppdrag då externa fotografer anlitas. Vi har regler för hur fotografering av barn ska gå till för barnens egen säkerhet i vår Child Safe-guarding policy. Dessa regler följdes inte fullt ut. Rädda Barnen har agerat enligt de säkerhetsrutiner som är framtagna i policyn mot övergrepp och utnyttjande av barn.

Incidenter inom den internationella programverksamheten redovisas i Internationella Rädda Barnens årsredovisning.⁶

Verktyg för att följa upp resultat och utvärdera

Vi följer upp och utvärderar allt från resultat i enstaka projekt till hur stater följer barnkonventionen. Det finns särskilda rutiner och verktyg för detta kontinuerliga arbete.⁷

Etiska riktlinjer

Rädda Barnens etiska riktlinjer gäller för alla som verkar på uppdrag av Rädda Barnen. Både anställda och konsulter skriver under ett avtal om att de tagit del av riktlinjerna. Ideellt aktiva skriver under riktlinjer för ideellt arbete. Detta ska säkerställa att vår verksamhet utförs i enlighet med vår etiska värdegrund.

Ledningen ansvarar för att utbilda medarbetarna

i riktlinjerna och ska se till att arbetsmiljön tillåter och uppmuntrar kritiska frågor och konstruktiva förslag som kan utveckla dem. Cheferna ska föregå med gott exempel i efterlevnaden av riktlinjerna.

Rädda Barnens etiska riktlinjer

- Att icke-diskriminera
- Att värna personlig integritet
- Att värna god förvaltning
- Att motverka korruption
- Att värna och förmedla rättigheterna
- Att inte missbruka maktställning
- Att ha ett öppet och gott arbetsklimat
- Att värna säkerhet och minska risker

Om det uppstår tvetsamheter kring efterlevnaden av riktlinjerna är det viktigt med snabbt stöd och vägledning. Organisationens chefer har ett särskilt ansvar och ska klargöra problem och ge förslag på möjliga lösningar. Om någon inom organisationen misstänks för brott kommer Rädda Barnen att vända sig till relevanta myndigheter i det land där personen är anställd.

Etiska krav på leverantörer och förvaltare

Under året har ett nytt system för att stärka kontrollen hur leverantörerna uppfyller kraven tagits fram. En första återkontroll har genomförts enligt denna rutin. Rädda Barnen kontrollerar att leverantörerna har skrivit under upphandlingspolicyn där hållbarhetsfrågor finns med.

Rädda Barnen ställer etiska krav⁸ och miljökrav på sina leverantörer och upphandlar därför i första hand företag som stöder internationella konventioner om mänskliga rättigheter, barns rättigheter, arbetsvillkor och miljö samt konventioner gällande korruption och vapenrelaterade områden.

Under året har ett nytt system för att kontrollera hur leverantörerna uppfyller kraven tagits fram. En första återkontroll har genomförts enligt denna rutin. Rädda Barnen kontrollerar att leverantörerna har skrivit under upphandlingspolicyn, där hållbarhetsfrågor finns med.

5 Vi måste alltid i första hand ta hänsyn till barnets integritet. Därför presenteras här inga enskilda fall.

6 www.savethechildren.net/resources

7 Läs mer i effektrapporten sid 58-92.

8 Läs mer om etisk kapitalförvaltning i årsredovisningen sid 26.

SOCIALT ANSVAR

Kommer du på några särskilda rättigheter som bara barn har?

Vuxna ska också lyssna på barn. Barn har rätt att få gå i skola, att bo i ett hus och att få mat. Det är bra att barn har rätt att inte bli slagna.

MARIA, 10 ÅR

Barns rättigheter i fokus

BARNKONVENTIONEN (FN:s konvention om barnets rättigheter) är grunden i Rädda Barnens arbete. Vårt viktigaste bidrag till en hållbar utveckling är att kämpa för barns rättigheter i Sverige och i övriga världen. Allt vi gör handlar om detta och innebär att ta socialt ansvar. Ansvaret handlar också om att ge barn trygghet och skydd och om att rädda liv i katastrofer.

Ur Kompassen – Vägledning för Rädda Barnen:

- Vi utgår från barnkonventionen när vi argumenterar och driver frågor.
- Vi ger barn och unga möjlighet att vara med och beskriva problem och föreslå lösningar, vi stödjer dem att själva kunna försvara sina rättigheter.
- Vi analyserar orsakerna till att barns rättigheter kränks innan vi bestämmer oss för en åtgärd.
- Vi nöjer oss inte med att hjälpa enskilda barn för stunden utan angriper orsakerna till problemen så att förbättringarna blir bestående och kommer alla barn till godo.
- Vi arbetar mot diskriminering och försäkrar oss om att de sämst ställda och bortglömda barnen uppmärksammas och får sina rättigheter tillgodosedda.
- Vi vänder oss till berörda beslutsfattare och myndigheter för att de ska ta sitt ansvar.
- Vi lever som vi lär och kan stå till svars inför de barn vi arbetar för.

Rädda Barnen genomför sin humanitära verksamhet i enlighet med de humanitära principerna: humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende. Vi arbetar utifrån det *humanitära imperativet*, som betyder att vi har en skyldighet

att hjälpa barn och deras familjer att överleva en humanitär kris om staten i landet de befinner sig i inte klarar av att tillgodose deras grundläggande behov och rätt till överlevnad och utveckling.

Vi vill göra skillnad för de barn som befinner sig i de mest utsatta situationerna. Vi arbetar brett och ser till att barnen och deras familjer i största möjliga utsträckning har tak över huvudet, rent vatten och mat, tillgång till skola och primär hälsovård. Framförallt arbetar vi för att barn kan känna sig trygga och säkra och inte utsättas för våld och övergrepp.

Väsentliga aspekter

Rädda Barnens fyra viktigaste aspekter för att ta socialt ansvar:

- etisk marknadskommunikation,
- allmänt erkännande/gott anseende,
- utbildning och kompetensutveckling för medarbetarna,
- arbete mot korruption och mutor samt anställningsformer.

Etisk marknadskommunikation (aspekt nr 5) och allmänt erkännande/gott anseende (aspekt nr 8)

Rädda Barnens kommunikation ska vara tydlig gällande vad vi står för och vad vi kan åstadkomma. Vi vill fokusera på att visa de resultat som vi åstadkommer för barn och hjälpa givarna att förstå skillnaden mellan Rädda Barnen och andra organisationer (tydliggöra vårt varumärke). Vi vill att givarna genom ett medvetet val väljer Rädda Barnen och mäter därför kontinuerligt allmänhetens kunskap och uppfattning om Rädda Barnen.

Rädda Barnens marknadskommunikation följer

FRII:s⁹ kvalitetskod – en etisk standard som säkerställer att respekten för givare och mottagare av gåvor upprätthålls. Marknadsföringslagen och personuppgiftslagen är grundläggande. Rädda Barnen har en insamlingspolicy som uppdateras vartannat år. Allt insamlingsarbete som sker i Rädda Barnens namn ska styras av policyn.

Rädda Barnens kundservice svarar på frågor från allmänhet, medlemmar och givare via telefon och e-post. Målsättningen är att inom två dagar svara på inkomna frågor. Rädda Barnen har under 2015 inte haft några incidenter eller anmälningar gällande marknadskommunikationen.¹⁰

Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare (aspekt nr 6)

Kompetensutveckling är en viktig byggsten för att Rädda Barnen ska nå sina högt ställda mål. Det krävs rätt kompetens både på individ- och organisationsnivå.

Rädda Barnens kompetensutvecklingsstrategi identifierar prioriterade områden och beskriver hur strategin ska genomföras. Den berättar också hur Rädda Barnen samarbetar med Rädda Barnens globala samverkansförbund i fråga om kompetensutveckling, hur arbetet ska kvalitets-säkras och ansvaret fördelas.

Etisk marknadskommunikation	2013	2014	2015	Mål 2016
Andel av allmänheten som anser att Rädda Barnens arbete leder till bättre livsvillkor för barn. ¹	38%	–	83 %	55%
Andel av allmänheten som har en positiv uppfattning om Rädda Barnen.	61%	–	80 %	66%
Vi mäter vårt medievärde genom att ta hänsyn både till redaktionell synlighet (kvantitet) och ton (kvalitet), enligt ett mått som kallas "Quality Score" där ett värde på 20 anses vara högt bland företag och organisationer.	25	28	28	28

1. Frågan till allmänheten omformulerades 2015 och är inte jämförbar med resultatet från 2013.

Rädda Barnens kompetensutveckling utförs i det vi kallar Rädda Barnen-akademin. Den ska vara proaktiv och långsiktig och utgå från verksamhetens, organisationens och den enskildes behov. Den anpassas förstås efter förändringar i organisationen och i omvärlden. Kompetensutvecklingsplanen för varje anställd följs upp varje år i ett chefsamtal utifrån den anställdes behov. Utbildningar i Child Safeguarding, samt om korruption och säkerhet är obligatoriska.

Rädda Barnen genomför medarbetarundersökningen Insikt vartannat år, senast 2015, varifrån nyckeltalen nedan är hämtade.

Ur Kompassen:

- Rädda Barnen och våra samarbetspartners har den kompetens och kapacitet som krävs.
- Rädda Barnen har tydligt ledarskap i alla delar av organisationen.

⁹ FRII:s kvalitetskod. Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, www.frii.se

¹⁰ Ansvarig för Rädda Barnens marknadskommunikation är avdelningschefen för kommunikation och insamling.

Utbildning- och kompetensutveckling	2013	2014	2015	Mål 2016
Andel medarbetare som är nöjda med utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser enligt medarbetarundersökningen Insikt. ¹	70%	–	79%	90%
Andel anställda som haft planerings- och utvecklings-samtal med sin chef.	82%	–	95%	100%
Andel som fått personlig utvecklingsplan.	71%	–	91%	100%

Under 2015 minskade den totala sjukfrånvaron från 3,7% 2014 till 1,9% under 2015.

1. 67 procent anses vara bra bland företag och organisationer. Medarbetarundersökningen görs vartannat år.

Arbete mot korruption och mutor (aspekt nr 7)

Rädda Barnen är verksam i många länder där korruptionsrisken hög. Därför är det viktigt att skapa och bibehålla en organisationskultur där korruption aldrig accepteras. Nolltoleransen mot korruption gäller både den egna verksamhet och verksamhet genom andra medlemsorganisationer i den globala rörelsen och genom Internationella Rädda Barnen.

Tydliga system och riktlinjer som kan förebygga och motverka alla former av korruption och bedrägerier helt avgörande för verksamheten och vår trovärdighet.¹¹

All personal i Rädda Barnen utbildas kontinuerligt i ämnet. Antikorruptionsutbildningar är obligatoriska för alla 14 000 medarbetare också inom Internationella Rädda Barnen. Ett uttalat syfte med utbildningarna är att öka andelen rapporterade ärenden, vilket också gett effekt. Antalet ärenden förväntas öka ytterligare de kommande åren som ett resultat av att allt fler utbildas i ämnet.

Under 2015 har 21 ärenden rapporterats in från den verksamhet i Sverige och internationellt som Rädda Barnen stödjer. Utredningar har sedan funnit substans i misstankarna i 8 av dessa, och i 8 fall har misstankarna kunnat avfärdas. Återstående 5 ärenden var vid tillfället då Hållbarhetsrapporteringen skrevs (maj 2016) fortsatt under utredning.

Rapporterade ärenden

Rekryteringsrelaterat	3
Kostnadsbedrägeri	9
Stöld	3
Upphandling	4
Intressekonflikt	1
Bokföringsbedrägeri	1

Ledningens riktlinjer

- Anti-korruptionspolicy
- Whistleblowing policy
- Kommunikationshandbok
- Riktlinjer för klagomålshantering
- Personalhandboken
- Child Safeguarding Protocol
- Kompassen – Vägledning för Rädda Barnen
- Policy kring diskriminering, främlingsfientlighet och rasism

Incidentrapportering

Här följer ett par konkreta exempel på korruptionsärenden som utreddes under året:

Misstankar mot en av Rädda Barnens partners i Östafrika väcktes efter en finansiell rapportering som innehöll misstänkta kostnader och underlag. Bland annat tidigare rapporterade kostnader, och utbetalningar till en och samma privatperson. Utredningen fann inte bevis för korruption, men kostnader som uppgick ca 11 000 SEK bedömdes ha otillräckliga underlag eller inte vara berättigade. Rädda Barnens policy för dokumentation och arkivering hade inte följts och det fanns brister i partnerns användning av bidraget. Därför återbetalades 11 000 kr från partnern och Rädda Barnens regionkontor har utvecklat sin kapacitet för uppföljning och kontroll. Efter en kommande utvärdering av samarbetet med partner ska Rädda Barnen besluta om det kan fortsätta.

En anställd på ett av Internationella Rädda Barnens kontor i Sydasiens redovisade en misstänkt förfalskad sjukvårdsfaktura i en utläggsrapport (motsvarande ca 6000 SEK). Detta upptäcktes innan betalningen gjordes. En vidare utredning visade att fakturan var förfalskad, vilket ledde till uppsägning av den anställda, och ett ”lessons learned” dokument distribuerades till alla anställda på kontoret för att förebygga att något liknande inträffar igen.

Anställningsformen (aspekt nr 3)

Av 287 anställda i medeltal var 12% tidsbegränsade anställningar, att jämföras med 2014 då 16% var tidsbegränsade anställningar. Rädda Barnens ambition är att de anställda ska ha trygga anställningar vilket främjar ett långsiktigt arbete.

Rädda Barnen har tecknat kollektivavtal för tjänstemän som gäller för alla anställda. Parterna i kollektivavtalet är: Akademikerförbunden, Unionen och IDEA. Akademikerförbundet och Unionen har lokala fackliga klubbar på Rädda Barnen.

11 Läs mer i årsredovisningen, sid. 25.

EKONOMISKT ANSVAR

Ibland kostar det pengar för att förändra saker för att barn ska få det bättre, vad ska man spara in på för att kunna satsa på barnen istället?

Vi borde köpa mindre grejer och försöka hålla reda på gamla saker istället för att köpa nya. Det finns åtta hopprep i skolan men nästan varje rast försvinner det ett. Då man ska köpa nåt som kanske egentligen är onödigt, borde man fundera om man verkligen behöver det. Det är bättre att spara pengarna till något bra.

JULIA, 7 ÅR

Gåvorna ska ge resultat

VÅR UPPGIFT ÄR att ansvarsfullt ta hand om de medel som givare bidrar med, förvalta dem och se till att de används för att nå de mål vi satt. Verksamheten är helt beroende av givarnas förtroende. Därför måste de resurser som är ämnade för barn nå fram både effektivt och etiskt, och göra så stor nytta som möjligt.

Rädda Barnen har kontroll över intäkter och kostnader genom finansiella system som kompletteras med processer för att säkerställa en korrekt redovisning.

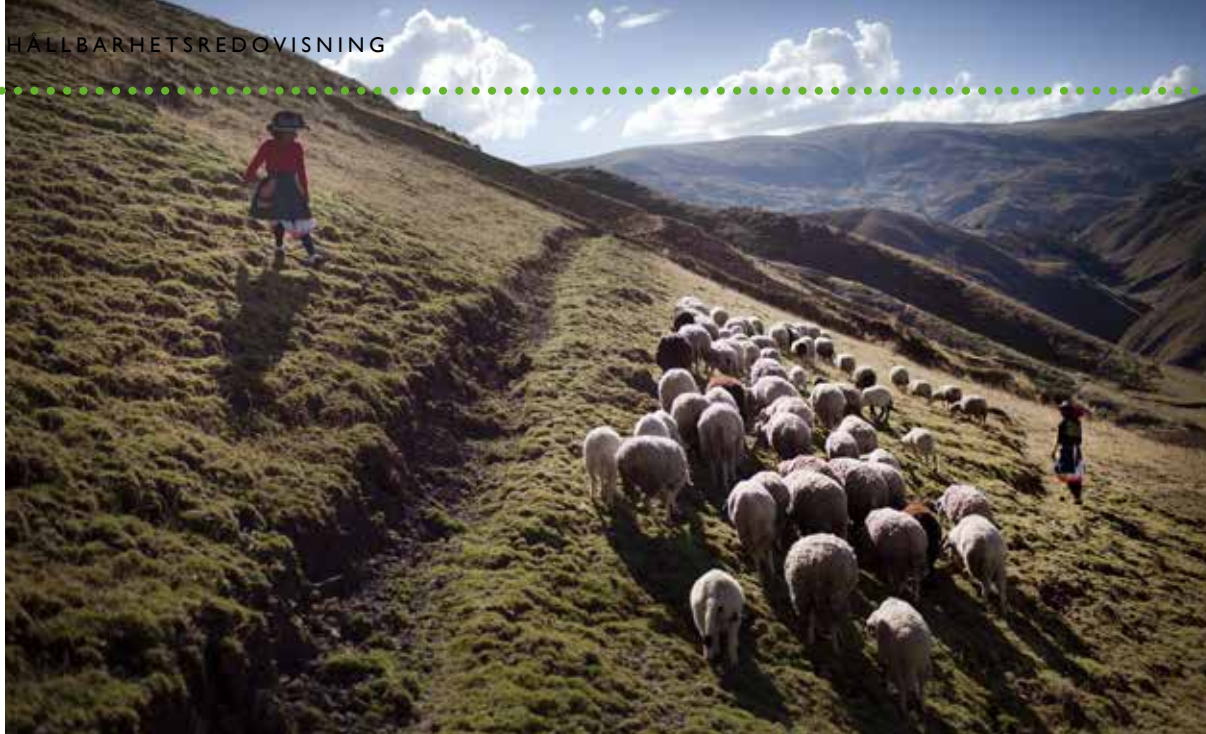
Väsentliga aspekter

Rädda Barnens fyra viktigaste aspekter för att ta ekonomiskt ansvar är: fördelning av insamlade medel, ekonomiskt resultat, etisk insamling och lagefterlevnad.

Ekonomiskt resultat (aspekt nr 11)

Det ekonomiska resultatet presenteras i Rädda Barnens årsredovisning sid 38-51.

Fördelning av insamlade medel (aspekt nr 10)

Rädda Barnens intäkter består av medlemsavgifter, insamlingar från företag och privatpersoner och bidrag från organisationer och myndigheter.¹² I årsredovisningen under not 5 och 6 på sidan 47-48 beskriver vi fördelningen av insamlade medel och Rädda Barnens ekonomiska resultat. På kartan på sid 30-31 i årsredovisningen visar vi hur medlen fördelas i program och länder världen över.

Det finns även pro bono-avtal med några företag. Det innebär att deras anställda utför ideellt arbete åt Rädda Barnen, exempelvis genom reducerade priser på tjänster.

Etisk insamling (aspekt nr 13)

Eftersom Rädda Barnen är en organisation som samlar in pengar följer vi Frivilligorganisationernas insamlingsråds (FRII) kvalitetskod. Det är insamlingsbranschens självregleringsinstrument och är ett stöd i kvalitetsarbetet hos FRIIs medlemmar. Externa revisorer granskar vartannat år hur pass väl Rädda Barnen följer kvalitetskoden.

Rädda Barnens egen insamlingspolicy¹³ ger också vägledning och riktlinjer till Rädda Barnens anställda och medlemmar i insamlingsarbetet. Policyn tydliggör även för våra givare vilka principer som gäller för insamlingsverksamheten, hur Rädda Barnen samlar in pengar och hur Rädda Barnen hanterar gåvor. Ledorden för insamlingen är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet.

Under 2015, efter en utvärdering, togs en handlingsplan fram för insamlingar på lokalnivå.

Lagefterlevnad (aspekt nr 12)

Rädda Barnen följer redovisningsregelverket K3 för sin årsredovisning. Externa revisorer granskar hur vi följer lagar och regelverk. Revisionen är en kvalitetssäkring av finansiella rapporter och analyser och av att stadgar, beslut, ansvarsfördelning och policys fungerar i organisationen. Årsbokslut och årsredovisning upprättas för varje räkenskapsår med revisorernas kommentar i revisionsberättelsen.¹⁴

Ledningens riktlinjer

- FRII kvalitetskod och svensk insamlingskontrollens föreskrifter för 90-konto
- Insamlingspolicy
- Kapitalförvaltningspolicy
- Delegations- och attestförteckning
- Policy för Rädda Barnens samarbete med företag
- Rutin finansiell uppföljning
- Riktlinjer för ideellt arbete i Rädda Barnen
- Arbetsordning för Rädda Barnens riksförbunds styrelse

12 Se årsredovisningen sid 27.

13 Se www.raddabarnen.se/Documents/om-oss/ekonomi/insamlingspolicy_20140611.pdf

14 Se årsredovisningen sid 57.

PROGRAMEFFEKTIVITET

Vi står till svars inför våra intressenter

RÄDDA BARNENS INTRESSENTER ska kunna vara säkra att pengarna går till verksamhet som främjar barns rättigheter. Därför är det viktigt att vi tydligt kan redovisa att pengarna används effektivt, att de inte försvinner på vägen, och att verksamheten når de mål som riksmötet har tagit beslut om. Genom ekonomisk styrning och uppföljning kan man både effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten. Rädda Barnen har system för detta och arbetar kontinuerligt för att bli bättre och utveckla verksamheten. I en komplex verksamhet, inte minst då den ibland utförs i konfliktområden, är detta en utmaning. Vi strävar efter att alltid göra rätt insats i det sammanhang som barnet befinner sig i. Det gäller allt från humanitära insatser (där vi tillgodoser barn och deras familjer deras grundläggande behov) till utvecklande insatser för ett socialt hållbart samhälle där barn får sina rättigheter tillgodosedda.

Att återkoppla till givare vilken effekt deras gåvor har haft kan ibland vara svårt då effekter kan uppstå efter lång tid. Det är en utmaning att exakt säga vilka pengar som hjälpt vem på vilket sätt. Men vi arbetar för att få till stånd system där givarnas krav på återkoppling når ända ut i projekten. Det handlar återigen om den oerhört viktiga värdekedjan där samverkan och en delad värdegrund är absolut nödvändigt för att få detta att fungera.

Väsentliga aspekter

Rädda Barnens två viktigaste aspekter för att ta ansvar för programeffektivitet är: uppföljning och utvärdering samt lobbying och påverkansarbete.

Uppföljning och utvärdering (aspekt nr 15)

Rädda Barnens verksamhet planeras, följs upp och återrapporteras, både på en detaljerad och övergripande nivå för att säkert veta att programverksamheten leder till bättre levnadsvillkor för barn. I ekonomimodellen ska det gå att följa intäkter och kostnader.¹⁵ När det gäller de internationella programmen sker detta i samarbete med Internationella Rädda Barnen som genomför den internationella verksamheten.

I effektrapporten visar vi utfallet av indikatorerna mot våra mål.¹⁶ Resultaten ska gå att avläsa på både kort och lång sikt, och nyttan utvärderas ur ett mottagarperspektiv. I hela den här processen samlar Rädda Barnen löpande in information och barns röster från verksamheten.

Ledningens strategier

Rädda Barnen har en fyraårig strategisk plan och tar fram ettåriga operativa verksamhetsplaner. Allt utgår från Kompassen – vägledning för Rädda Barnen som är en åttaårig visionsformulering.

Målen följs upp en särskild process och vi drar lärdomar av uppföljningen för att kunna förbättra verksamheten. I våra analyser av förbättringsområden tar vi alltid hänsyn till information från barn.

Vi analyserar för att göra rätt prioriteringar

Vi vill försäkra oss om att vi gör rätt bedöm-

¹⁵ Se årsredovisningen kapitel 9.

¹⁶ Se sid 61-63.

ningar och prioriteringar för att kontinuerligt kunna öka kvalitén i vårt arbete. Det handlar om att identifiera nyckelfrågor vi måste arbeta med för att därefter kunna prioritera. Rädda Barnen har ett system för hela kedjan av uppföljning, utvärdering, analys och lärande som vi beskriver närmare i effektrapporten¹⁷. Vi analyserar också landets institutionella ramverk, barnrättskränkningar, och identifierar var ansvaret ligger. Samma analys sker även lokalt och regionalt i Sverige. Vi ser också till att få med barns och ungas röster i vår kunskapsinsamling.

Lobbying, påverkansarbete (aspekt nr 19)

Rädda Barnen vill påverka och få ett så stort inflytande som möjligt i den politiska beslutsprocessen kring barns rättigheter. Det är ett av våra viktigaste instrument för att på längre sikt få till stånd förändringar för barn. Rädda Barnen har arbetet länge med påverkan på både lokal, nationell och global nivå och har därför stor insikt i hur politiska beslut fattas och gedigen erfarenhet av att

påverka både beslutsfattare och dem som utför besluten. Rädda Barnen finns med i de forum där politiken formas genom ett aktivt lobbyarbete.

Att påverka är ett idogt, långsiktigt arbete tar tid. Men i slutänden ger det resultat. Ibland är det svårt att veta om det var just våra insatser som bidrog till resultat, men genom att sätta mål för varje steg och ta fram indikatorer för dem blir det lättare att följa upp och analysera det hela.

För att påverka tar vi del av debatter, är med i olika evenemang och påverkar regeringsarbetet och processen i riksdagen. Vi påverkar även internationella organ som till exempel EU och FN i barnrättsfrågor. Ofta i samarbete med övriga medlemsorganisationer i Rädda Barnens globala samverkansförbund och med Internationella Rädda Barnen.

Det finns en global indikator i Rädda Barnens effektrapport¹⁸ som visar antalet policy- eller lagändringar som har stärkt barnets rättigheter och som är ett resultat av bland annat Rädda Barnens påverkansarbete.

17 Se mer i effektrapporten sid 59-92.

18 Se sid 70.

MILJÖANSVAR

Vad borde man förändra i miljön? Hur tror du att miljön omkring dig kommer att se ut när du blir vuxen?

Det borde finnas fler elbilar så blir det mindre avgaser. En gång sa jag till då det var mycket glas på marken utanför skolan. Alla borde slänga skräp i papperskorgarna. Det finns en hare bakom skolan som kan skada sig om det finns glas på marken, eller ett barn kan göra sig illa.

STELLA, 8 ÅR

Rädda Barnen har miljömål

RÄDDA BARNENS MILJÖPOLICY fokuserar på energi, förbrukningsvaror och resor. Målsättningen är att verksamheten ska ha så liten negativ påverkan på miljön som möjligt. Även om miljöfrågorna inte är lika centrala för intressenterna som exempelvis de sociala frågorna så är de inte oviktiga. Miljöpolicyen ses över kontinuerligt och reviderades senast 2014.

Rädda Barnen tvååriga miljöhandlingsplan innehåller fyra målområden: Resor och resefria möten, energiförbrukning, pappers- och förbrukningsmaterial samt upphandling och inköp. Den sista är den enda av dessa som är en väsentlig aspekt i Rädda Barnens intressentanalys.

Resor och resefria möten

Rädda Barnens verksamhet är global och resandet är en del av vår arbetsvardag. Det finns drygt 200 lokalföreningar spridda över hela landet och vi är en del av en global organisation som verkar i hälften av världens länder. Därför reser Rädda Barnens anställda och aktiva inte bara med tåg eller bil utan också med flyg.

Det går att hitta alternativ för att Rädda Barnen ska minska sin påverkan på koldioxidutsläppen. Genom olika tekniska lösningar kan man mötas virtuellt istället för att resa. Om man ändå måste resa så säger Rädda Barnens resepolicy att beställare och resebyrå tillsammans ska se till att resandet blir så kostnadseffektivt och miljövänligt som möjligt.

Resestatistik 2015

Varje år följer vi upp statistik från vår resebyrå kring Rädda Barnens flygresor. För åren 2013-2015 finns följande statistik:

Det går att hitta alternativ för att Rädda Barnen ska minska sin påverkan på koldioxidutsläppen.

Det totala antalet flygresor har ökat från c:a 1 600 till drygt 2400. De utsläpp som Rädda Barnens resor medför har därmed ökat med 50%.

Det är inte ett särskilt bra resultat miljömässigt. Vi måste utmana oss själva att vända på denna statistik. En positiv detalj i resestatistiken är att resekostnaderna endast har ökat 18%, trots att själva resandet ökat med 50%. Det beror på att vi är noggranna med att välja det billigare resealternativet.

Vi kommer fortsätta vårt arbete med att alternativa lösningar till att resa med transportmedel som har hög miljöbelastning. Ambitionen är att minska både bil- och flygresandet.

Samtidigt måste Rädda Barnen vara beredd att agera snabbt vid humanitära katastrofer och exempelvis kunna skicka personal till katastrofsituationer för att säkerställa en verksamhet med hög kvalitet. Det innebär en balansgång mellan två ambitioner. Dilemmat är att vi vill minska de miljömässiga konsekvenserna av resandet samtidigt som vi har en ambition att ha en aktiv medlemsrörelse och effektiv verksamhet.

Pappers- och förbrukningsmaterial

Rädda Barnen strävar efter att använda miljömärkta förbrukningsvaror så långt det är möjligt, men även att försöka hålla nere den totala förbrukningen.

Förbrukningen av miljömärkt förbrukningsmaterial under de senaste tre åren har följande utfall: 2013: 60%, 2014: 57%, 2015: 61%. Under 2015 har vi dessutom minskat vår totala förbrukning med 25% (i sek), detta trots ett större antal anställda än tidigare år.

Den genomsnittlige kunden hos vår leverantör har en miljömärkt förbrukning av 45%. Rädda Barnens mål är att ligga runt 60 procent. Förtäring är inte medräknat i detta. Rädda Barnen köper till 100 procent endast krav- och rättvisemärkt kaffe.

Vi har "jordens dag" i skolan då vi får lära oss hur vi ska ta hand om vår miljö på jorden.

STELLA, 8 ÅR

Väsentlig aspekt

Rädda Barnens viktigaste aspekt för att ta ansvar för miljön är: miljökrav vid inköp och upphandling.

Miljökrav vid inköp och upphandling (aspekt nr 26)

Rädda Barnen ställer miljökrav på sina leverantörer vid inköp och upphandlingar av varor och tjänster. Om leverantörerna inte tar miljöansvar eller har dåliga arbetsförhållanden kan det också skada Rädda Barnens anseende. Därför utvärderar vi vilken påverkan de varor eller tjänster vi vill köpa har på miljön och väljer det alternativ som belastar miljön minst. Rädda Barnens inköps- och upphandlingspolicy styr arbetet inom detta område.

Ledningens riktlinjer

Miljöpolicy

Inköps- och upphandlingspolicy

Riktlinjer tjänsteresor

Rutin för leverantörssamverkan

GRI-index

Nedan presenteras Rädda Barnens redovisning i ett GRI-index enligt nivå G4-Core i Global Reporting Initiatives riktlinjer (inklusive NGO-branschkomplement).

ALLMÄNNA STANDARDUPPLYSNINGAR		
STRATEGI OCH ANALYS		
G4-1	Uttalande från ledningen.	Årsredovisning sid. 4-7.
ORGANISATIONEN		
G4-3	Organisationens namn.	Rädda Barnen.
G4-4	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna.	Årsredovisning sid. 10–13.
G4-5	Lokalisering av organisationens huvudkontor.	Sundbyberg, Sverige.
G4-6	Antal länder som organisationen är verksam i.	Årsredovisning sid. 17, 30-31.
G4-7	Ägarstruktur och företagsform	Ideell förening. Årsredovisning sid. 13, 21-25.
G4-8	Marknaden som organisationen är verksam i samt målgrupper organisationen vänder sig till.	Årsredovisning sid. 11, 30-31. Vi arbetar för de barn som har det svårast: de som utsätts för våld och övergrepp, inte får gå i skola, saknar stöd från föräldrar och andra vuxna, lever i fattigdom eller i krig och katastrofer.
G4-9	Den redovisande organisationens storlek.	Årsredovisning sid. 13, 38-40, 49 (not 7). Effektrapport sid. 65, 75, 88.
G4-10	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor, region och kön.	Årsredovisning sid. 49 (not 7).
G4-11	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal.	100%
G4-12	Beskriv organisationens leverantörskedja.	Hållbarhetsredovisning sid. 117, 118.
G4-13	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden.	Årsredovisningen sid. 34-35.
G4-14	Beskrivning av om och hur organisationen följer Försiktighetsprincipen. (Verksamheten inte är till skada för allmänheten, miljön eller framtiden för våra barn.)	Hållbarhetsredovisning sid. 114-128.
G4-15	Externt utvecklade ekonomiska, miljömässiga och sociala deklarerationer, principer eller initiativ som organisationen stödjer.	Årsredovisning sid. 11: FN:s konvention för barnets rättigheter (barnkonventionen), sid. 44: Redovisnings- och värderingsprinciper, K3, sid. 25: 90-konto, sid. 25: FR11. Hållbarhetsredovisning sid. 114: Global Compact, Barnrättsprinciper, samt principer i humanitära insatser.
G4-16	Medlemskap i organisationer och/eller nationella/internationella lobbyorganisationer.	Internationella Rädda Barnen. Årsredovisning sid. 16-17. Hållbarhetsredovisning sid. 126.

IDENTIFIERADE VÄSENTLIGA ASPEKTER OCH AVGRÄNSNINGAR		
G4-17	Enheter som inkluderas i organisationens finansiella rapporter.	Rädda Barnen org nr 802002-8638. Årsredovisning sid. 23.
G4-18	Beskrivning av processen för att definiera redovisningens innehåll och aspektavgränsningar.	Hållbarhetsredovisning sid. 115-116.
G4-19	Redogörelse för samtliga aspekter som redovisas.	Hållbarhetsredovisning sid. 116.
G4-20	Redogörelse för varje väsentlig aspekts avgränsning inom organisationen.	Hållbarhetsredovisning sid. 114-118.
G4-21	Redogörelse för varje väsentlig aspekts avgränsning utanför organisationen.	Hållbarhetsredovisning sid. 114-118.
G4-22	Redovisa effekten av eventuella revideringar av information som ingår i tidigare redovisningar, och skälen till sådana revideringar.	Inga revideringar har skett under 2015.
G4-23	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod vad gäller omfattning och aspekternas avgränsningar.	Inga väsentliga förändringar har under 2015.
KOMMUNIKATION MED INTRESSENTER		
G4-24	Intressentgrupper som organisationen har kontakt med.	Årsredovisning sid. 14-15, 16-17, 18-20. Hållbarhetsredovisning sid. 115, 117.
G4-25	Princip för identifiering och urval av intressenter.	Årsredovisning sid. 18. Effektrapport sid. 66, 76, 89.
G4-26	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter.	Årsredovisning sid. 14-15, 16-17, 18-20. Effektrapport sid. 66, 76, 89. Hållbarhetsrapport sid. 115.
G4-27	Viktiga områden och frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter.	Förord sid. 4-6 Årsredovisning sid. 20, 34, 37. Verksamhetsberättelse sid. 94-111.
G4-28	Redovisningsperiod.	Kalenderår.
G4-29	Datum för publicering av den senaste redovisningen.	Juni 2015.
G4-30	Redovisningscykel.	Årligen.
G4-31	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll.	Tove Strömberg, 08-690 90 00.
G4-32	Innehållsförteckningen enligt GRIs redovisningsnivå Core.	Innehållsförteckningen enligt GRIs redovisningsnivå Core.
G4-33	Redogörelse för organisationens policy och tillvägagångssätt för externt bestyrande av redovisningen.	Redovisningen är inte bestyrkt av extern oberoende part.
STYRNING		
G4-34	Redogörelse för organisationens bolagsstyrelse.	Årsredovisning sid. 21-23.
ETIK OCH INTEGRITET		
G4-56	Organisationens värderingar och principer.	Årsredovisning sid. 11, 13. Hållbarhetsredovisning sid. 119.

SÄRSKILDA STANDARDUPPLYSNINGAR		
EKONOMI		
EKONOMISKT RESULTAT		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen	Årsredovisning sid. 27-33. Hållbarhetsredovisning sid. 123-124.
NGO BRANSCHTILLÄGG		
FÖRDELNING AV MEDEL		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Årsredovisning sid. 30-31, 47-48 (not 5,6). Effektrapport sid. 74, 87, 91.
ETISK KAPITALFÖRVALTNINGSPOLICY		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Årsredovisnings sid. 26.
ETISK INSAMLING		
NGO 8	Källor till medel och de fem största givarnas bidrag.	Årsredovisning sid. 46-47 (not 4).
MILJÖ		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Hållbarhetsredovisning sid. 127-128.
SOCIALT		
ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDEN OCH ANSTÄNDIGT ARBETE		
Anställning		
G4-DMA	Anställningsformen.	Hållbarhetsredovisning sid. 122.
Kompetensutveckling		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Hållbarhetsredovisning sid. 121.
G4-LA10	Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare.	Hållbarhetsredovisning sid. 121.
SAMHÄLLE		
Anti-korruption		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Årsredovisning sid. 23.
G4-SO3	Totalt antal affärsenheter och dess procentandel av verksamheten som blivit utvärderade för korruptionsrisk samt vilka väsentliga risker som identifierats.	100% samt Rädda Barnen ska ses som en enhet. De väsentliga riskerna är relaterade till projekt som genomförs i länder med hög korruptionsrisk. Årsredovisning sid. 25. Hållbarhetsredovisning sid. 122.
G4-SO4	Kommunikation och utbildning i organisationens policyer och rutiner avseende motverkan av korruption.	Årsredovisning sid. 122. Hållbarhetsredovisning sid. 25.
G4-SO5	Bekräftade incidenter och vidtagna åtgärder.	Hållbarhetsredovisning sid. 122.
PRODUKTANSVAR		
Marknadskommunikation och allmänt erkännande/gott anseende		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Hållbarhetsredovisning sid. 120-121.

G4-PR7	Totalt antal fall där bestämmelser och frivilliga koder gällande marknadskommunikation, inklusive annonsering, marknadsföring och sponsring inte följts. Informationen ska ges uppdelat efter effekten av bristen på efterlevnad.	Inga rapporterade fall.
NGO-BRANSCHTILLÄGG		
Uppföljning, utvärdering och lärande		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Effektrapport sid. 60-63 Hållbarhetsredovisning sid. 125.
Påverkansarbete, lobbying		
G4-DMA	Upplysning om hållbarhetsstyrningen.	Effektrapport sid. 64-65. Hållbarhetsredovisning sid. 126.

Läshandledning

HÄR BERÄTTAR VI mer om hur årsrapporten är uppbyggd och ger vi förslag till i vilken ordning du kan läsa de olika delarna för att få ut det mesta av innehållet.

Årsrapportens olika delar:

ÅRSRAPPORTEN är uppbyggd av fyra delar: årsredovisning, effektrapport, verksamhetsberättelse, och hållbarhetsredovisning.

Årsredovisningen är den officiella rapporten om verksamheten som varje förening måste lämna enligt lagen. Där redovisar vi det finansiella utfallet och kopplar detta till resultatet av verksamheten. I årsredovisningen berättar vi också vad Rädda Barnen är för slags organisation, hur vi arbetar och vilka värderingar vi har.

I årsredovisningen får du information om:

- Rädda Barnens grundläggande idé, värderingar, syfte.
- Verksamheten under året.
- Organisationens uppbyggnad både i Sverige och globalt, och hur dessa förhåller sig till varandra.
- Analys av vad som påverkat organisationen det senaste året och tankar kring den framtida utvecklingen.
- Det ekonomiska utfallet.

EFFEKTRAPPORTEN är en sammanställning av de effekter Rädda Barnen kan se av sin verksamhet utifrån ett antal indikatorer som följs upp årligen. Den utgår från Rädda Barnens åtta verksamhetsinriktningsmål.

I effektrapporten får du information om:

- De system Rädda Barnen har för att mäta effekter
- Hur Rädda Barnen arbetar för att nå sina mål i de tre verksamhetsområdena barnets rätt till god samhällsstyrning, barnets rätt till trygghet och skydd, barnets rätt till utbildning
- Konkreta effekter både i Sverige och interna-

tionellt utifrån de åtta verksamhetsinriktningsmålen för de tre verksamhetsområdena.

- Uppföljning av mätningen av indikatorer.

VERKSAMHETSBERÄTTELSEN utgår också den från de åtta verksamhetsinriktningsmålen. I åtta konkreta nedslag i verksamheten, både i Sverige och globalt, får du läsa exempel på vad som åstadkommit under året.

I verksamhetsberättelsen får du:

- Artiklar om Rädda Barnens verksamhet, intervjuer med Rädda Barnen-aktiva som arbetar i projekt i Sverige och internationellt och bilder från verksamheten.
- Exempel från alla åtta verksamhetsinriktningsmål.

HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN beskriver hur Rädda Barnen arbetar för att ta socialt ansvar, ekonomiskt ansvar och miljöansvar. Redovisningen är uppbyggd utifrån en standard som har tagits fram för enskilda organisationer av Global Reporting - en organisation som arbetar för att företag och organisationer ska ha ett hållbart perspektiv på sin verksamhet.

I hållbarhetsredovisningen får du information om:

- Hur Rädda Barnen arbetar för att se till att verksamheten är hållbar och verkliger resultat för barn.
- Uppföljning av indikatorer som bygger på en analys kring vilka frågor som Rädda Barnens intressenter tycker är viktigast för att vårt arbete ska vara hållbart.

Förslag till läsordning

Avsluta med att läsa årsredovisningen kapitel 10-13 för att få veta mer om den viktigaste utvecklingen under året, händelser som påverkat verksamheten och en analys över den framtida utvecklingen.

Länkar:

- Årsrapporten i utskriftsversion på webbplatsen: www.raddabarnen.se/om-oss/ekonomi/arsredovisningar/

Rädda Barnen 2015 Årsrapport

Rädda Barnen
107 88 Stockholm

Besöksadress: Landsvägen 39
Sundbyberg

Tel: 08-698 90 00
kundservice@rb.se

www.raddabarnen.se

VI SAMLAR ALLA GODA KRAFTER TILL GEMENSAM HANDLING

Rädda Barnen

ÅRSRAPPORT 2015